

2024

Graduate School Journal

Chiang Rai Rajabhat University

ISSN 3027-7884 (Online)

วารสารบัณฑิตศึกษา

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

“วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความวิชาการ และบทความวิจัย ทางด้านสาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

grad.crru.ac.th

ปีที่ 17 ฉบับที่ 1

ประจำเดือน มกราคม - มิถุนายน 2567

กำหนดออกปีละ 2 ฉบับ

(มกราคม-มิถุนายน และกรกฎาคม-ธันวาคม)

Graduate School Journal

Chiang Rai Rajabhat University

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เจ้าของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

โทรศัพท์ 0-5377-6000 ต่อ 1632-1633, 0-5377-6026

วัตถุประสงค์และขอบเขต 1. เพื่อให้ผลงานวิชาการในสาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณชน
2. เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษา ในสาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

กำหนด ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม – มิถุนายน และ กรกฎาคม – ธันวาคม)

การเผยแพร่ Website: https://so01.tci-thaijo.org/index.php/crrugds_ejournal/index

ที่ปรึกษา อ.ดร.จินดา ศิริดา

บรรณาธิการ ผศ.ดร.ประภาพรพรณ ไซยานนท์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ อ.ดร.ศศิวิมล ภู่วง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

กองบรรณาธิการ ผศ.ดร.ศรัชย์ มุ่งไธสง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รศ.ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ ข้าราชการเกษียณจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รศ.ดร.นิโลบล นิมกังรัตน์ ข้าราชการเกษียณจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รศ.ดร.จกมลดินทร์ แสงอาสภวิริยะ ข้าราชการเกษียณจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้

รศ.ดร.ศิริพร กิตติการกุล มหาวิทยาลัยแม่โจ้

รศ.ดร.วิรุณศิริ ใจมา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผศ.ดร.ชวิศ จิตวิจิตรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผศ.ดร.บัณฑิตา อินสมบัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผศ.ดร.สุดาพร ปัญญาพฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

กองประสานงานและดูแลระบบ ผศ.ดร.วินารัตน์ แสงวงกิจ

อ.รัชชานนท์ แยมศรี

กองจัดการ ผศ.ดร.วลีพรรณ รกิตกุล

นางสาวพิณทิพย์ คำมาต

กองพิสูจน์อักษร นายณัฐพล ป่าไร่

นางศรีสุดา ไชยศรี

นางสาวประภัสสร พรหมเมือง

ติดต่อส่งบทความ Website: https://so01.tci-thaijo.org/index.php/crrugds_ejournal/index

“วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ “บทความวิชาการ” และ “บทความวิจัย” ทางด้านสาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จำนวน 3 ท่านแล้ว โดยผู้เขียนบทความและผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่ถูกเปิดเผย (Double-blind Peer Review) ทศนะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ฉบับนี้เป็นวารสารวิชาการ ตีพิมพ์เป็นปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2567) ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงวาระการออกจากเดิมราย 4 เดือน (มกราคม – เมษายน, พฤษภาคม – สิงหาคม และ กันยายน – ธันวาคม) เป็นราย 6 เดือน (มกราคม – มิถุนายน และ กรกฎาคม – ธันวาคม) โดยเริ่มตั้งแต่ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 เป็นต้นไป เนื้อหาภายในประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 9 บทความ ครอบคลุมเนื้อหาทางเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจและการจัดการ ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ หรือสาขาอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ประกอบด้วยบทความชื่อเรื่อง

1. การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
3. ผลกระทบของการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. ทศนคติและการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจ ซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง
5. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
6. ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
7. ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรและปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
8. การใช้หนังสือภาพเพื่อฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม
9. การพัฒนาทักษะภาษาจีน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปา (CIPPA Model) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม็งรายมหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ในนามกองบรรณาธิการหวังว่าเนื้อหาบทความในวารสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการนำองค์ความรู้ไปพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ทั้งในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจไม่มากนักน้อย และในโอกาสนี้ทางกองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำวารสารฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าของบทความ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาบทความและคณะทำงานทุกฝ่าย ในทำนองหากท่านต้องการส่งบทความเข้าร่วมตีพิมพ์ หรือต้องการบอกรับเป็นสมาชิก รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ สามารถติดต่อสอบถามได้ที่กองบรรณาธิการ “วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 หมู่ 9 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100 โทรศัพท์ 0-5377-6000 ต่อ 1632-1633, 0-5377-6026 และพบกันใหม่ในฉบับหน้า

ผศ.ดร.ประภาพรรณ ไชยานนท์

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

- 1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
The Development of Professional Learning Community Internal Supervision Model for Primary Schools under Surat Thani Primary Educational Service Area Office 1
จันทราภรณ์ สุขสวัสดิ์, ญาณิศา บุญจิตร์, จิรศักดิ์ แซ่ไคว่
Jantraporn Suksawat, Yanisa Boonchit, Jirasak Saekhow
- 17 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
A Model of Development of Competence in Learning Management of Teachers to Enhance Reading Literacy under the Trang, Krabi Secondary Educational Service Area Office
ณัฐภัทร เตี้ยชี, จิรศักดิ์ แซ่ไคว่, ญาณิศา บุญจิตร์
Nattaphat Tiasi, Jirasak Saekhow, Yanisa Boonchit
- 30 ผลกระทบของการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
The Effects of Green Accounting Implementation on Operational Success of Listed Companies in The Stock Exchange of Thailand
พิมพารัตน์ ใจหมั่น, ณัฐนันท์ ฐิตียาปราโมทย์, สุขเกษม ลางกุลเสน
Pimparat Jaiman, Natthanant Thitiyapramote, Sukasem Langkhunsan
- 48 ทักษะคติและการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจ ซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง
The Attitudes and Online Content Marketing Communications That Affect Purchasing Decisions Regarding Environmentally-friendly Products in Consumers in Lampang Province
ขวัญภิรมย์ บุญภู, ทัศพร ศรีสุข
Kwanpirom Boonphu, Thatsaporn Srisook
- 66 ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
Proactive Leadership of Administrators Affecting the Effectiveness of Schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon
ณัฐกานต์ ศรีโกศา
Nutthikan Sripoka

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- 85 ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
Democratic Leadership of Administrators and the Development of Teacher Personnel in Schools in Mueang Phetchabun District Under the Jurisdiction of Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1
ดรรารัตมี ขจรกิจดำรงค์, ศิริพร เสริตานนท์
Dararatsamee Khajornkitdamrong, Siriporn Seritanondh
- 98 ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรและปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
Basic Information and Factors Affecting the Increasing Production Efficiency of Hybrid Corn Seeds for Farmers in Tung-Hua-Chang District, Lamphun Province
สายชล ทาจี, ทัศพร ศรีสุข
Saichon Tajee, Thatsaporn Srisook
- 118 การใช้หนังสือภาพเพื่อฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม
The Use of Picture Books to Practice Self-help Skills in Daily Activities for Students with Autism Spectrum Disorders
เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ, อนงค์ คะเซ็นแก้ว, อลิสา อุปัญญา, ธัญธรัตน์ จันทร์แสง
Charoenkhwan Sripunchat, Anong Kasenkaew, Alisa Upun, Thanyarat Chanseang
- 130 การพัฒนาทักษะภาษาจีน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา (CIPPA Model) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม้งรายมหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
Chinese Language Skills Development using the CIPPA Model for Seventh Grade Students at Mengrai Maharaj Witthayakom School, Mueang District, Chiang Rai Province
ณัตยา สิงห์สุติน, ดนุพงศ์ ชีวินวิไลพร, ปราโมทย์ กุดนอก
Nattaya Singsutin, Danuphong Cheewinwilaiporn, Pramot Kudnok

การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
The Development of Professional Learning Community Internal
Supervision Model for Primary Schools under Surat Thani
Primary Educational Service Area Office 1

(Received: November 14, 2023; Revised: January 12, 2024; Accepted: February 1, 2024)

จันทราภรณ์ สุขสวัสดิ์¹ ญาณิศา บุญจิตร² จิรศักดิ์ แซ่ไคว่²
Jantraporn Suksawat¹ Yanisa Boonchit² Jirasak Saekhow²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายใน 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน และ 3) ประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายใน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ขั้นที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเหมาะสมผลเชิงทฤษฎีและความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ขั้นที่ 3 ประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบกลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาทดลองใช้ 3 แห่ง โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินทักษะการนิเทศ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ขั้นการวางแผน สร้างค่านิยมร่วมกัน 2) รูปแบบ C-PORIR Model ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี e-mail: kunjae_1011@hotmail.com
Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Faculty of Education, Surattani Rajabhat University

(2) วัตถุประสงค์ (3) กลไกการดำเนินงาน และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบมีความสมเหตุสมผล
เชิงทฤษฎีและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบความรู้
หลังพัฒนามากกว่าก่อนพัฒนา ทักษะการนิเทศตามรูปแบบหลังพัฒนามากกว่าก่อนพัฒนา
และความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ การนิเทศภายใน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research and development are 1) to study the current situations and desirable situation of the supervision 2) to develop of supervision model and 3) to evaluation results of the implementation professional learning community internal supervision model for primary schools under Surat Thani Primary Educational Service Area Office 1. There were 3 steps, step 1 : was the study of the current situations and desirable situation of the supervision. The sample group was 313 people by stratified random sampling. The research instruments use were questionnaire. Step 2 : was the development of supervision model and to check theoretical reasonable with all 5 experts by questionnaire theoretical reasonable. Step : 3 was the evaluation results of model. The sample group was 3 schools. The research instruments use were quiz, performance assessment form, and satisfaction assessment form were used for data collection. Data were analyzed by mean, standard deviation, and $PNI_{modified}$

The research findings were as follows: 1) The current situation was generally at a moderate level and desirable situation was at a highest level. The priority needs was plan. 2) C-PORIR Model were (1) principle (2) objectives (3) process and (4) success condition. The model on the whole was theoretical reasonable and possible was at a highest level. 3) The evaluation results of gained higher knowledge score on the whole, skill assessment score on the whole, were higher than before, as well as the overall satisfaction score was at a highest level.

Keywords: Model development, Internal Supervision, Professional Learning Community

บทนำ

ในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี หรือแม้กระทั่งด้านการศึกษา โดยการจัดระบบการศึกษาที่มีคุณภาพจะส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ก็คือ ครู เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดให้ห้องเรียน อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา เพราะฉะนั้นคุณภาพของผู้เรียนจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 4 มาตราที่ 22 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น การที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญประการแรก คือ การพัฒนาครู

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาครู เพราะการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุง พัฒนาตนเองของครู โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ มุ่งให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น ซึ่งพฤติกรรมของครูย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการนิเทศภายในเพราะสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน (ดาวรรณ เอมนิล, 2555, น. 5) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากระบวนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานภายในสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หากโรงเรียนมีระบบการนิเทศภายในที่เข้มแข็ง มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ก็จะส่งผลให้คุณภาพของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชา เล่าเรียนดี (2556, น. 27) ที่ว่าการนิเทศภายในเป็นการมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพการสอนโดยเน้นความร่วมมือกันเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน และเป็นการพัฒนาในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาวิชาชีพที่เกิดจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ทำให้ครูได้ทบทวนการปฏิบัติงานของตนเอง และทบทวนสมรรถนะด้านต่าง ๆ (วิจารณ์ พานิช, 2555, น. 25) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (ประวิต เอราวรรณ, 2562, น. 87) การนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาดำเนินการในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งสามารถนำมาเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศภายในให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนได้

จากรายงานผลการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ยังขาดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี ในการให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายใน ขาดทักษะกระบวนการนิเทศ อีกทั้งครูไม่ได้นำผลการนิเทศมาพัฒนานวัตกรรมหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงขาดการติดตามความก้าวหน้าของคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าระบบการนิเทศภายในมีการบริหารจัดการที่ยังไม่เข้มแข็ง ผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่งละเลยการนิเทศ ขาดการแนะนำช่วยเหลือ ให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2564, น. 2)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา เพื่อจะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือ สนับสนุน ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู หารูปแบบที่เหมาะสมในการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เพื่อให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ด้านการนิเทศอันจะทำให้สถานศึกษามีรูปแบบและกระบวนการนิเทศภายในที่มีโครงสร้าง แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีความต่อเนื่องชัดเจน สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้สถานศึกษามีการขับเคลื่อนนโยบายด้านการจัดการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการนิเทศภายในของสถานศึกษาในสังกัด โดยการเกิดองค์ความรู้ใหม่นั้นสามารถนำมาใช้

ในการวางแผน การปรับปรุง การพัฒนา และการบริหารจัดการการนิเทศภายในได้ เพื่อที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาครูผู้สอนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ระดับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีรูปแบบการนิเทศภายใน และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะ เพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สถานศึกษามีการขับเคลื่อนนโยบายด้านการจัดการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 117 โรงเรียน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 117 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 98 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 117 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,210 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,425 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 25 คน ครูผู้สอน จำนวน 267 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 313 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีคำนวณจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p. 725) ที่ความคลาดเคลื่อน .05 ได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการพัฒนารูปแบบ คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และด้านการบริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กับสถานศึกษาเป้าหมาย 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ โรงเรียนบ้านน้ำฉา และโรงเรียนวัดดอนยาง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 คน และครูผู้สอน
จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ กระบวนการนิเทศภายใน และลักษณะสำคัญของชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2565 – เดือนตุลาคม 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา Research & Development (R&D) ผู้วิจัย
ได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของ
สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในและชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แล้วนำองค์ประกอบที่ได้มาสังเคราะห์เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ นำแบบสอบถาม
ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน
จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว มีสภาพบริบท
คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.97 และค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 ทำการปรับปรุงแบบสอบถาม
แล้วเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3. นำข้อมูลที่ได้มาจัดลำดับความต้องการจำเป็นหรือ Modified Priority Needs Index
(PNI_{modified}) เพื่อนำไปสู่การดำเนินการร่างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยการนำ
ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งมีชื่อเรียกเฉพาะว่า C-PORIR Model ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ
ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กลไกการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นร่วมมือ รวมพลัง
(C: Collaboration) 2) ขั้นการวางแผน สร้างค่านิยมร่วมกัน (P: Plan) 3) ขั้นมุ่งสู่การปฏิบัติ
(O: Operation) 4) ขั้นสนับสนุนให้ยั่งยืน (R: Reflection) 5) ขั้นเปิดรับ ปรับปรุง (I: Improvement)
6) ขั้นสรุปและรายงานผล (R: Report) และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ นำร่างรูปแบบและ
คู่มือการใช้รูปแบบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อพิจารณา

ความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความเป็นไปได้ ด้วยการจัดการสนทนากลุ่ม โดยใช้แบบสอบถาม
ความคิดเห็น ปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์

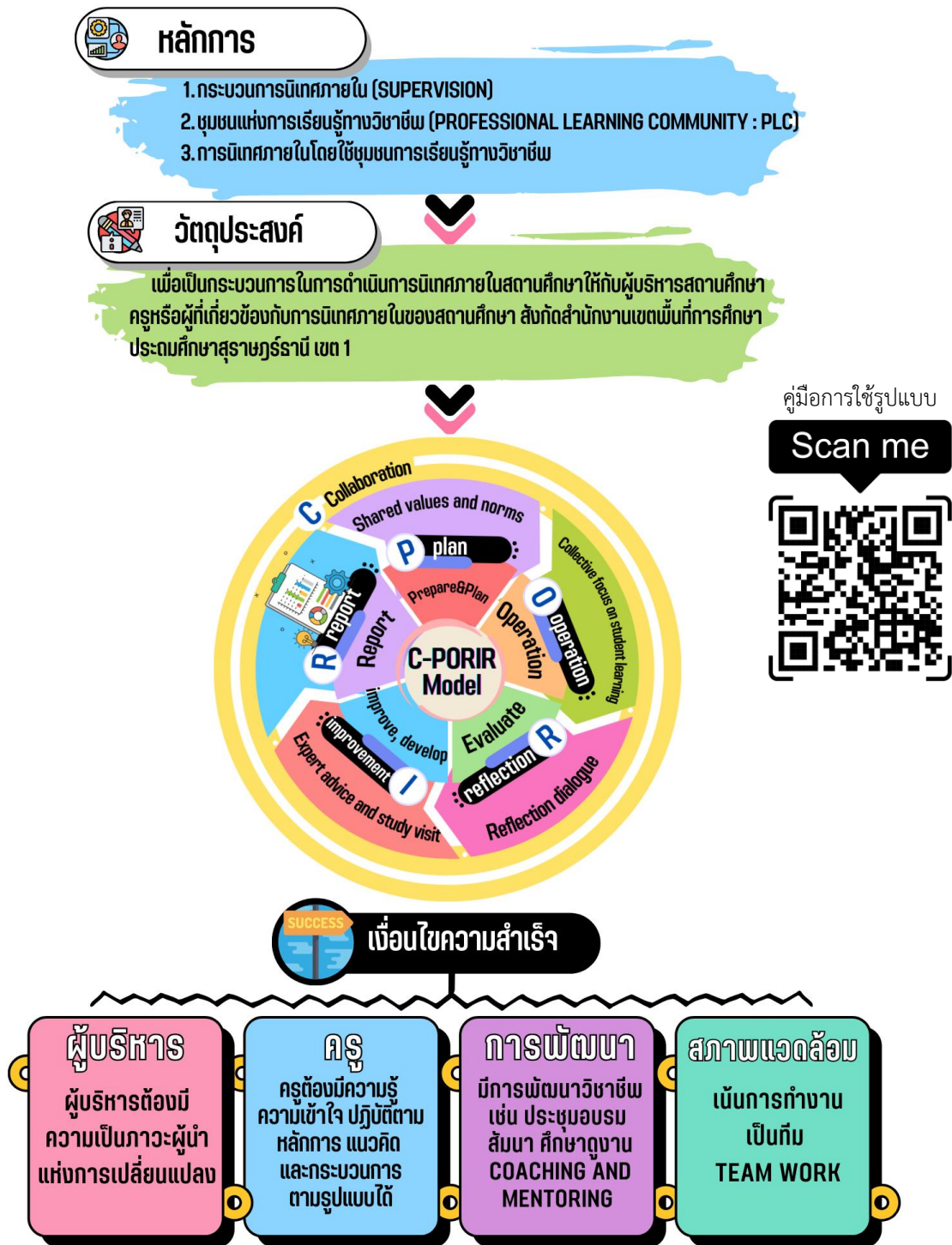
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี
เขต 1 ทดลองใช้รูปแบบกับสถานศึกษา 3 แห่ง โดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 คน และครูผู้สอน
จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 18 คน มีขั้นตอนดังนี้ 1) เรียนรู้โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อสร้างความเข้าใจก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ในสถานศึกษา 2) ปฏิบัติในสถานศึกษา 3) ประเมิน
ประสิทธิผลการใช้รูปแบบโดยใช้แบบทดสอบ แบบประเมินทักษะการนิเทศตามรูปแบบ
และแบบประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้วิจัยสามารถ
สรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายใน พบว่า
สภาพปัจจุบันในการนิเทศภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขั้นสรุปและรายงานผล รองลงมา คือ ขั้นร่วมมือ รวมพลัง และมีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุด คือ ขั้นสร้างค่านิยมร่วมกัน สภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายใน โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขั้นมุ่งสู่การปฏิบัติ รองลงมา คือ
ขั้นวางแผน สร้างค่านิยมร่วมกัน และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขั้นสรุปและรายงานผล ผลการวิเคราะห์
ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ลำดับแรก คือ ขั้นวางแผน สร้างค่านิยมร่วมกัน

2. ผลการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ
สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (C-PORIR Model)

จากภาพที่ 1 C-PORIR Model ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ คือ กระบวนการนิเทศ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นกระบวนการในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (3) กลไกการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นร่วมมือ รวมพลัง (Collaboration) มีการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ เพื่อเป้าหมายหลักของการนิเทศ 2) ขั้นการวางแผน สร้างค่านิยมร่วมกัน (Plan) มีการประชุม วางแผน ระดมความคิด สร้างความเข้าใจและตั้งเป้าหมายร่วมกัน 3) ขั้นมุ่งสู่การปฏิบัติ (Operation) มีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ 4) ขั้นสนับสนุนให้ยั่งยืน (Reflection) มีการประชุมร่วมกัน กำกับ ติดตาม ประเมินผล และมุ่งการสะท้อนผล 5) ขั้นเปิดรับ ปรับปรุง (Improvement) ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนา และ 6) ขั้นสรุปและรายงานผล (Report) เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง 2) ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติตามหลักการ แนวคิดและกระบวนการตามรูปแบบได้ 3) มีการพัฒนาวิชาชีพ เช่นการ ประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน Coaching and Mentoring และ 4) สภาพแวดล้อม เน้นการทำงานเป็นทีม Team Work ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า C-PORIR Model มีความเหมาะสมผลเชิงทฤษฎีและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ หลักการ และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการนิเทศภายใน สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของการนิเทศภายใน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนและหลังการพัฒนา

คะแนนความรู้	N	$\bar{X}$	S.D.	Mean diff.	t
ก่อนการพัฒนา	18	10.44	3.15	8.39	13.16**
หลังการพัฒนา	18	18.83	0.99		

หมายเหตุ * $p < .05$ และ ** $p < .01$

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน มีคะแนนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหลังการพัฒนามากกว่าก่อนพัฒนามาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการประเมินทักษะการนิเทศตามรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของทักษะการนิเทศตามรูปแบบ

ขั้นตอนการนิเทศ	ทักษะก่อนรับการพัฒนา			ทักษะหลังรับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ร่วมมือรวมพลัง (Collaboration: C)	4.00	0.33	มาก	4.78	0.19	มากที่สุด
2. วางแผนสร้างค่านิยมร่วมกัน (Plan: P)	3.83	0.58	มาก	4.59	0.42	มากที่สุด
3. มุ่งสู่การปฏิบัติ (Operation: O)	3.56	0.20	มาก	4.67	0.34	มากที่สุด
4. สนับสนุนให้ยั่งยืน (Reflection: R)	3.00	0.00	ปานกลาง	4.67	0.47	มากที่สุด
5. เปิดรับ ปรับปรุง (Improvement: I)	3.33	0.47	ปานกลาง	4.59	0.42	มากที่สุด
6. สรุปและรายงานผล (Report: R)	3.22	0.69	ปานกลาง	4.44	0.51	มาก
เฉลี่ยโดยรวม 6 ขั้น	3.49	0.38	ปานกลาง	4.62	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การประเมินทักษะการนิเทศตามรูปแบบ ผู้นิเทศมีทักษะการนิเทศตามรูปแบบหลังเข้ารับการพัฒนามากกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนา โดยภาพรวมหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขั้นร่วมมือรวมพลัง รองลงมา ขั้นมุ่งสู่การปฏิบัติ และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขั้นสรุปและรายงานผล

3.3 ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ

ขั้นตอนการนิเทศ	N = 18		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ร่วมมือรวมพลัง (Collaboration: C)	4.63	0.26	มากที่สุด
2. วางแผน สร้างค่านิยมร่วมกัน (Plan: P)	4.58	0.13	มากที่สุด
3. มุ่งสู่การปฏิบัติ (Operation: O)	4.70	0.11	มากที่สุด
4. สนับสนุนให้ยั่งยืน (Reflection: R)	4.45	0.23	มาก
5. เปิดรับ ปรับปรุง (Improvement: I)	4.56	0.30	มากที่สุด
6. สรุปและรายงานผล (Report: R)	4.56	0.10	มาก
เฉลี่ยโดยรวม 6 ขั้นตอน	4.58	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ พบว่า มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขั้นมุ่งสู่การปฏิบัติ รองลงมา คือ ขั้นร่วมมือรวมพลัง และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขั้นสนับสนุนให้ยั่งยืน

การอภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายใน พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด งานวิจัยมีผลเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษายังไม่เป็นระบบ กระบวนการบริหารจัดการ เช่น การวางแผนเตรียมการ การปฏิบัติตามแผนนิเทศ การกำกับ ติดตามและการรายงานผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีในการให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายในสอดคล้องกับแนวคิดของ Fong & Malone (1994, pp. 356-362) กล่าวว่า ปัญหาของการนิเทศ คือ ผู้บริหารมีการออกเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนน้อย ขาดการเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ พุทธชาด แสนอุบล (2561, น. 179) ได้ศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูไม่ให้ความสำคัญ

กับการนิเทศ ไม่มีคู่มือนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศไม่เป็นไปตามปฏิทิน ครุขาดความพร้อม
เพื่อรับการนิเทศ ไม่นำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนางาน

1.2 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น PNI_{modified} โดยภาพรวม พบว่า ลำดับแรก คือ
ชั้นวางแผน สร้างค่านิยมร่วมกัน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นบทบาทหน้าที่หลัก
ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพ
ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา วิเศษรินทอง (2564, น. 56) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการนิเทศภายใน
โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความต้องการนิเทศ ลำดับแรก คือ
ด้านการวางแผน

2. ผลการพัฒนาแบบ มีผลการประเมินความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความเป็นไป
ได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาแบบการนิเทศภายใน โดยการศึกษา
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบ รวมทั้ง
ได้มีการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง
สอดคล้องกับ ไพโรจน์ บริบูรณ์, ฉลาด จันทรมบัติ, วีรวิชัย เลิศรัตน์ธำรงกุล และ รัชนิวรรณ
อนุตระกูลชัย (2563, น. 53-68) ได้พัฒนาแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
สำหรับอาจารย์นิเทศหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้
และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Keeves (1988, pp. 561-565) กล่าวว่า
รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ ดังนั้น
จากการพัฒนาแบบของผู้วิจัยครั้งนี้ พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กลไกการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นร่วมมือ รวมพลัง
ชั้นวางแผน สร้างค่านิยมร่วมกันชั้นมุ่งสู่การปฏิบัติ ขั้นสนับสนุนให้ยั่งยืน ขั้นเปิดรับ ปรับปรุง ขั้นสรุป
และรายงานผล และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศร ไชยศิริพันธ์ (2562,
น. 200) ได้พัฒนาแบบการนิเทศภายใน โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินงาน การนำ
รูปแบบไปใช้ และเงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของการนิเทศภายในและชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า คะแนนหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนา ผลวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก
ผู้เข้าร่วมการพัฒนามีโอกาสได้ศึกษาเรียนรู้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ พร้อมทั้งการฝึกปฏิบัติ

ตามรูปแบบ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างการประชุมทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น สอดคล้องกับ วันทนา สมภักดี (2563, น. 191) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้ร่วมพัฒนามีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหลังการพัฒนาเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ กาญจนา วิเศษรินทอง (2564, น. 139) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพิ่มขึ้นหลังการใช้รูปแบบ

3.2 ผลการประเมินทักษะการดำเนินงานตามรูปแบบ พบว่า ผู้นิเทศมีทักษะการนิเทศตามรูปแบบหลังเข้ารับการพัฒนามากกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนา โดยภาพรวมหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการวิจัยได้มีการชี้แนะแนวทางในการนำรูปแบบไปใช้ และมีคู่มือการใช้รูปแบบที่สามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ ดังนั้นการที่มีคู่มือเป็นกรอบแนวทางในการนำรูปแบบไปใช้ในแต่ละขั้นจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้นิเทศ มีทักษะการนิเทศตามรูปแบบเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิศ ไชยศิริพันธ์ (2562, น. 190) ผลการวิจัย พบว่า เมื่อมีการนำรูปแบบไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง หลังพัฒนามีคะแนนการดำเนินงานตามรูปแบบโดยรวมเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับงานวิจัยของ วันทนา สมภักดี (2563, น. 201) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสามารถปฏิบัติตามรูปแบบได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ พบว่า มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการนำรูปแบบไปใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดใจกว้างในการทำงานร่วมกัน แก้ปัญหาได้ตรงจุด ส่งผลให้ครูมีความกระตือรือร้นพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้ใช้นิเทศมีความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ธัญญา วุฒินิษฐ์ (2563 , น. 312) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษ ที่ 21 พบว่า ผู้เกี่ยวข้องในการนำรูปแบบไปใช้มีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มณีรัตน์ เย็นสวัสดิ์ (2564, น. 171-193) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ควรส่งเสริม เผยแพร่ รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในระดับสถานศึกษาต่อไป
2. สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ไปประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนหรือสังคม เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทาง ที่พึงประสงค์มากน้อยเพียงใด ภายหลังได้รับการนิเทศตามรูปแบบใหม่
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนิเทศ การสอนว่า ประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง เพื่อจะได้สนับสนุนส่งเสริมให้มากที่สุด
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการนิเทศกับพฤติกรรม การสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

รายการอ้างอิง

- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (2564). รายงานผลการนิเทศการศึกษา ประจำปี บประมาณ 2564. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
- กาญจนา วิเศษรินทอง. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มหาสารคาม.
- ดาวรรณ เอมนิล. (2555). การใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน โรงเรียน บ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย บุรพา. ชลบุรี.

- ธัญญา วุฒิวนิชย์. (2563). รูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิผลต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะท้อน อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 15(2), 302-314.
- ประวิทย์ เอรารวรรณ์. (2562). การสร้างชุมชนวิชาชีพบนฐานโรงเรียน: บทเรียนจากโครงการโรงเรียนสุภาพะ. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 9(2), 86-106.
- พุทธชาติ แสนอุบล. (2561). สภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 15(70), 171-181.
- ไพโรจน์ บริบูรณ์, ฉลาด จันทสมบัติ, วีรวิทย์ เลิศรัตน์อำรุงกุล, และ รัชนิวรรณ์ธน อนุตระกูลชัย. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับอาจารย์นิเทศหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาพุทธศาสตร์*, 5(4), 53-68.
- มณีนรัตน์ เย็นสวัสดิ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. *วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู*, 5(2), 169-193.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ชการพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันทนา สมภักดี. (2563). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูโรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- อติศ ไชยศิริจันทร์. (2562). *รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- Fong, M. L., & Malone, C. M. (1994). Defeating ourselves: Common errors in counseling research. *Counselor Education and Supervision*, 33(4), 356-362.
- Keeves, P. J. (1988). *Model and model building*. In Educational research methodology and measurement: An international handbook. Oxford: Pergamon Press.

การพัฒนาแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่

A Model of Development of Competence in Learning Management
of Teachers to Enhance Reading Literacy under the Trang, Krabi
Secondary Educational Service Area Office

(Received: November 14, 2023; Revised: January 12, 2024; Accepted: January 29, 2024)

ณัฐภัทร เตียชี¹ จิรศักดิ์ แซ่ไควว² ญาณิศา บุญจิตร์²

Nattaphat Tiasi¹ Jirasak Saekhow² Yanisa Boonchit²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และ 3) ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ การดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 329 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ตรวจสอบความเหมาะสมด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน โดยใช้แบบตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ระยะที่ 3 ตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี e-mail: pplatnap@gmail.com

Faculty of Education, Surattani Rajabhat University

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Faculty of Education, Surattani Rajabhat University

มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) ปัจจัยนำเข้า (4) วิธีการดำเนินการ (5) ผลผลิต และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากและประสิทธิภาพของคู่มือการใช้รูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

Abstract

The objectives of this research and development are to 1) study the current condition, condition expected of competence in learning management, 2) develop the competence in learning management model, and 3) examine the effectiveness of the competence in learning management model of teachers to enhance reading literacy under the Trang, Krabi Secondary Educational Service Area Office, there were 3 phases of this research: Phase 1, studying the condition, condition expected of competence in learning management of teachers. The sample group were 329 participants consisted of school administrator and teachers in school. The tool used is questionnaire to study current conditions and the expected state of competence in learning management of teachers with the confidence value was 0.97. Phase 2, develop the competence in learning management model check suitability by in-depth interviews with 7 experts using a content validity check form. Phase 3, check the effectiveness of the competence in learning management model of teachers. The sample group was 40 people by simple random sampling. The tool used is learning management competencies performance checklist. The confidence value was 0.96. Data were analyzed using basic statistics, including descriptive statistics, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows: 1) the current state of the competence in learning management overall was moderate. The expected state of the competence in learning management overall was at a high level. 2) The competence in learning management model consists of 6 components as follows: (1) Principles (2) Objectives (3) Inputs (4) Methods Implementation (5) Output and (6) Success Condition of the model. 3) Results of validating the competence in learning management model, namely appropriateness, feasibility and usefulness found that the efficiency of the model overall was at a high level and the efficiency of the model manual overall was at the highest level.

Keywords: Learning Management Competence, Reading Literacy

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในโลกศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะด้านการศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีคุณภาพ การพัฒนาการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งอิทธิพลของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้คนรุ่นใหม่จะต้องเรียนรู้ความฉลาดรู้ลักษณะใหม่ ๆ (ไพฑูรย์ สีนาร์ตน์, 2563, น. 3) ดังนั้น การศึกษาจึงต้องมุ่งสร้างทักษะพื้นฐาน ฝึกฝนความชำนาญใหม่ และพัฒนาสมรรถนะให้สามารถรู้เท่าทันโลกใหม่ได้ ซึ่งเป็นความฉลาดรู้ที่สถาบันการศึกษาจะต้องจัดให้กับผู้เรียน ครูต้องเรียนรู้และนำไปสอน อุดมคติของการศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อการศึกษาและพัฒนาความฉลาดรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความฉลาดรู้ใหม่ ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น. 107) ดังว่า การส่งเสริมความฉลาดรู้เป็นการทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตามสภาพการศึกษาในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความฉลาดรู้ไม่เพียงพอต่อการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สะท้อนสภาพปัญหาจากรายงานผลสัมฤทธิ์และผลการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี

ซึ่งรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูไม่บรรลุตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดในกรอบโครงสร้างการทดสอบระดับชาติ (Test Blueprint) รวมทั้งการวัดและประเมินผล ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 จึงส่งผลให้คุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่บรรลุตามจุดเน้นที่กำหนดไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี, 2564, น. 72-73) สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, น. 14) ได้แก่ ครูส่วนใหญ่เน้นการบรรยายและยังใช้สื่อวัตกรรมการสอนน้อย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ครูขาดความรู้และทักษะในการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน สื่อการสอนที่ได้รับจากส่วนกลางไม่ตรงกับเนื้อหาและความต้องการของครู สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ครูขาดทักษะในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผล ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องให้ผู้บริหารสถานศึกษามีรูปแบบหรือแนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะและเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาความฉลาดรู้ของผู้เรียน และสามารถประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับการยกระดับคุณภาพ การศึกษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ครูได้ทราบสภาพข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ สำหรับนำไปเป็นข้อมูลในการใช้พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ ไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปใช้เป็นแนวทางสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาโรงเรียนภายในสังกัด และครูที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาการศึกษา ทำให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ จำนวน 44 โรงเรียน จำนวน 2,263 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,155 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ จำนวน 329 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน ครูผู้สอน จำนวน 313 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วน

ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูฯ โดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกรายบุคคล (In-Depth Interview) และบันทึกผลการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 7 คน

ระยะที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูฯ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 40 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

2.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

3.1 การจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) ความเป็นครูมืออาชีพ

3.2 ความฉลาดรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ 2) การบูรณาการและการตีความ 3) การสะท้อนและการประเมิน 4) การนำผลการอ่านไปใช้ และ 5) ความรักและความผูกพันกับการอ่าน

3.3 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) วิธีการดำเนินการ 5) ผลผลิต และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งขั้นตอนดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน

ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.70-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถาม และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยใช้ค่าความถี่และค่าเฉลี่ย 2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 3) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 โดยใช้ค่าความถี่ การเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และอธิบายในรูปแบบความเรียง

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี โดยนำผลการวิเคราะห์ระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบการพัฒนาครู และนำร่างรูปแบบดังกล่าวเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานุศิษย์ นักวิชาการ และครูผู้สอน พิจารณาความเหมาะสม เพื่อปรับปรุงแก้ไขและจัดทำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี

ระยะที่ 3 ตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี และ 2) แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบตรวจสอบ ตอนที่ 2 แบบตรวจสอบเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับเรื่องสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาตอบแบบสอบถามความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ทางอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 40 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่และค่าเฉลี่ย 2) วิเคราะห์ข้อมูลการแสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและสรุปรวม กำหนดให้รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์มีเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี สรุปผลการวิจัยได้ว่า ภาพรวมสภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนฯ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$ และ $S.D. = 0.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 2 การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.99$, $S.D. = 0.01$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 4 ความเป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X} = 2.95$, $S.D. = 0.03$) ส่วนสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนฯ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, $S.D. = 0.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 ความเป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = 0.02$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 2 การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.47$, $S.D. = 0.01$) และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ในภาพรวมค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงานจนสำเร็จได้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ และเสริมสร้างสมรรถนะของครูผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติ การนิเทศติดตาม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน นอกจากนี้ครูควรหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทางปัญญาและสังคมที่สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถ และบูรณาการความรู้ได้อย่างหลากหลาย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูควรมีการประเมินผลที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนา โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้หรือพัฒนาการของตนเองที่ตัดสินผลการเรียนรู้ ความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียนซึ่งสะท้อนระดับคุณภาพของผู้เรียน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี สรุปผลการวิจัยได้ว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ ประกอบด้วย 1.1) การจัดการเรียนรู้ และ 1.2) สมรรถนะครู 2) วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 2.1) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา 2.2) เพื่อเสริมสร้างให้เกิดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 2.3) เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ของผู้เรียนให้เพิ่มสูงขึ้น จากการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู 3) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 3.1) องค์ความรู้ของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และความเป็นครูมืออาชีพ 4) วิธีการดำเนินการ (ภายใต้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA) ประกอบด้วย 4.1) แนวทางการพัฒนาผู้บริหาร โดยวิเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ กำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะในเชิงนโยบาย สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ และเป็นที่ปรึกษาการดำเนินงานพัฒนาสมรรถนะ สนับสนุนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีระบบการติดตามและประเมินผล 4.2) แนวทางพัฒนาครู โดยวิเคราะห์ตนเอง สภาพปัจจุบัน และปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนรู้ เข้ารับการพัฒนาตนเอง และรับการสะท้อนจากผู้บริหาร เพื่อนครู และผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4.3) แนวทางพัฒนาผู้พัฒนาสมรรถนะ โดยคัดเลือกครู ที่มีสมรรถนะไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สร้างความตระหนักให้แก่ครูในการพัฒนาสมรรถนะ เสนอแนะและดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครู ซึ่งแนวทางดังกล่าวดำเนินการภายใต้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) 5) ผลผลิต ประกอบด้วย ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารมีแนวทางพัฒนาสมรรถนะ และผู้เรียนมีพัฒนาการความฉลาดรู้ที่สูงขึ้น และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญ ผู้พัฒนาสมรรถนะมีความเป็นผู้นำในการพัฒนา นักวิชาการมีความรู้และประสบการณ์ และครูปฏิบัติตามรูปแบบ

3. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี สรุปผลการวิจัยได้ว่า 1) ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.16) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.21) และ 2) ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.06) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.09)

การอภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระจบ พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นครูมืออาชีพ อาจเนื่องมาจากการขาดระบบพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาที่ไม่ตรงกับความต้องการ ส่งผลให้การพัฒนาครูไม่ประสบผลสำเร็จ และผู้สอนขาดความเข้าใจและความมั่นใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมกับผู้เรียน เน้นเนื้อหาความจำมากกว่าการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้เอง ใช้สื่อและนวัตกรรมไม่หลากหลาย ขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ขาดความพร้อมความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน จึงเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ และไม่บรรลุสมรรถนะสำคัญตามเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ ยุภาลัย มะลิซ้อน (2563, น. 230) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ เกษมศักดิ์ ปราบณรงค์ (2560, น. 108) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการพัฒนาตนเอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี พบว่า การพัฒนารูปแบบมีองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 วิธีการดำเนินการ องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต องค์ประกอบที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้มีประสบการณ์ ในการบริหารและปฏิบัติงานในสถานศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีมุมมองอย่างหลากหลายต่อการบริหารและปฏิบัติงานดังกล่าว ส่งผลให้มีรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ จาตเปรม (2563, น. 50) ที่มีองค์ประกอบของรูปแบบใกล้เคียงกัน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ และ 7) เงื่อนไขส่งเสริมความสำเร็จ

3. การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบดังกล่าวจากผู้มีประสบการณ์ตรงและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับบริบททางการบริหารการศึกษา และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาในพื้นที่ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ละเอียดและครอบคลุมต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน และเห็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ปฏิบัติงานอยู่อีกด้วย ทำให้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียน มีความเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ ผู้มีทรัพย์ (2557, น. 12) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษานอกเขตชุมชนเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 และ เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา และเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครู และนิเทศติดตามผล รวมถึงสนับสนุนงบประมาณในการจัดสรรสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนเกิดความฉลาดรู้
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้ช่วย เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนได้ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนไปพัฒนาเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีมาตรฐานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายระดับโรงเรียนต่อไป
2. ควรนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ของผู้เรียนไปทดลองใช้ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองนำไปปฏิบัติจริงจะเป็นการยืนยันผลที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- เกษมศักดิ์ ปราบณรงค์. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. (วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2563). อนาคตของครูศึกษาไทยกับการสร้างความฉลาดรู้ ครูสภาวิทยากรย.
JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT, 1(1), 1-7.
- ยุภาลัย มะลิซ้อน. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. ต่ง: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียม
ความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2575. กรุงเทพฯ:
สำนักงานฯ.
- สุชาติ ผู้มีทรัพย์. (2557). รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษา
นอกเขตชุมชนเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1
และเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(1), 11-21.
- สุรินทร์ จาตเปรม. (2563). รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาสมรรถนะสูง
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.
วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(10), 49-64.

ผลกระทบของการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จ
ในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
The Effects of Green Accounting Implementation on Operational Success of Listed
Companies in The Stock Exchange of Thailand

(Received: November 12, 2023; Revised: January 3, 2024; Accepted: February 23, 2024)

พิมพารัตน์ ใจหมั่น¹ ณัฐนันท์ ฐิตียาปราโมทย์² สุขเกษม ลางคุลเสน²
Pimparat Jaiman¹ Natthanant Thitiyapramote² Sukasem Langkhunsan²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมในด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม กิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม การรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม และการวัดและประเมินผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 817 ราย แบบสอบถามตอบกลับจำนวน 166 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี และผู้จัดการฝ่ายบัญชี

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมในด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม กิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม และการวัดและประเมินผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ด้านการรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และต่อยอดการบัญชีสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความสำเร็จในการดำเนินงาน

คำสำคัญ: การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม ความสำเร็จในการดำเนินงาน บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง e-mail: pimparat30@gmail.com
Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

² คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

Abstract

This research aims to study the effect of green accounting implementation on environmental accounting strategies, environmental activities, environmental information reporting, and accounting measurement and evaluation of impacts affecting operational success of the listed companies in the Stock Exchange of Thailand. The study uses a questionnaire to collect data from a population of 817 listed companies, with 166 responses received from accounting directors and managers.

The findings indicate that green accounting implementation on environmental accounting strategies, environmental activities and accounting measurement and evaluation of impacts positively influence the operational success of listed companies in Thailand, with significant statistical implications. However, environmental information reporting does not show a significant statistical impact. The results can be used as guidelines for improving, developing, and enhancing the effectiveness of environmental accounting practices to achieve operational success.

Keywords: Green Accounting Implementation, Operational Success, Listed Companies

บทนำ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของเมืองที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2569 ประเทศไทยจะมีประชากรที่อยู่อาศัยในเขตเมืองเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 60 จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้น ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2566) สำหรับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ส่วนใหญ่มักเป็นผลมาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ จำกัดโดยขาดความรับผิดชอบจนส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของสิ่งมีชีวิตและการดำรงชีวิตของมนุษย์ ภาคธุรกิจจึงควรให้ความสำคัญและแสดงความรับผิดชอบต่อชุมชนทั้งที่อยู่ใกล้กับสถานประกอบการและชุมชนที่อยู่ห่างไกลออกไป โดยบริหารจัดการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและควบคุม ไม่ให้เกิดผลกระทบเชิงลบที่รบกวนหรือสร้างความเดือดร้อนแก่ชุมชนและสังคม ควบคู่กับการพัฒนา ชุมชนให้เติบโตไปพร้อมกับการเติบโตของธุรกิจ (ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน, 2566)

การดำเนินงานของภาคธุรกิจต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน อาทิ ลูกค้า คู่ค้า พนักงาน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมของธุรกิจด้วย เพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งให้แก่องค์กรและ

การเติบโตได้ในระยะยาว ถ้าทุกภาคส่วนนำกลยุทธ์ที่ดีและโดดเด่นมาปรับรูปแบบองค์กร สร้างวัฒนธรรม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจขององค์กรจะสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานแก่องค์กร (ภาวนีย์ ธนาอนวัช, 2563, น. 118) จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาคธุรกิจต้องใส่ใจและพัฒนาธุรกิจของตนเอง เพื่อสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจกับชุมชนและสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูลและเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงได้ออกแบบชุดเส้นทางการเป็นธุรกิจยั่งยืน หรือ Sustainable Business ที่เรียกว่า “Sustainable Business Development Roadmap” สำหรับธุรกิจขึ้นมา ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางรากฐานความยั่งยืน 2) การขับเคลื่อนธุรกิจยั่งยืน 3) การพัฒนาต่อยอด 4) การมุ่งสู่ธุรกิจยั่งยืน เพื่อสะท้อนถึงทิศทางการจัดการพลังงานและทรัพยากรขององค์กรอย่างคุ้มค่า อีกทั้งคำนึงถึงการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินธุรกิจด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2566)

การขยายตัวของภาคธุรกิจ ประกอบกับกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมมักส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นที่มาของการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting) ซึ่งถือเป็นวิวัฒนาการทางการบัญชีแขนงหนึ่งที่นักบัญชีสมัยใหม่ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ รวมทั้งการนำเสนอรายงานต่อสาธารณชนหรือบุคคลภายนอกในเรื่องการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ (อัญชลีพร ไสสุทธิ์, ณัฐนันท์ ฐิตียาปราโมทย์ และ สุขเกษม ลางกุลเสน, 2563, น. 30) การบัญชีสิ่งแวดล้อม จึงเป็นอีกแนวทางที่จะช่วยลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยแสดงให้เห็นถึงบทบาทความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่ควรจะมีต่อสิ่งแวดล้อมในการเปิดเผยข้อมูลและช่วยกระตุ้นให้องค์กรธุรกิจคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมถึงผู้บริหารต้องคำนึงถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม และผลกระทบจากการดำเนินงานของกิจการที่มีต่อสิ่งแวดล้อม (นริศรา อยู่จรรยา และ สุชาดา เจียมสกุล, 2561, น. 85-86) แต่เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับการบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นการเฉพาะสำหรับการวัดมูลค่าและการแสดงรายการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน แนวทางปฏิบัติที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจึงอ้างอิงกับความต้องการข้อมูลของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เมื่อเกิดรายการและเหตุการณ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม นักบัญชีจะต้องพิจารณาถึงกรอบแนวคิดและมาตรฐานทางการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปฏิบัติกับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในการรับรู้การวัดมูลค่าการแสดงรายการ และการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีสิ่งแวดล้อม (จริยา รอดจันทร์, ไพโรจน์ พรหมจัน และ รุ่งอรุณ ดวงจันทร์, 2564, น. 163)

การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม จึงช่วยให้กิจการสามารถตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่กิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กร ควบคู่กับการดูแลสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในสังคม (เบญจจรรยา วัฒนกุล, สุทธาพัฒน์ อมรเรืองตระกูล, ณัฐยานันท์ โชคกนกนภา, จริญญา ขำนาญไพโร, สุภาสินีย์ ปริญญานิพนธ์ และ ชนิตาภา

ดีสุขนันต์, 2564, น. 65) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้าน CSR ในเอกสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะ ได้แก่ รายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ในเว็บไซต์ของบริษัท และแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ (แบบ 69-1)

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้ทำการศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากสถานะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จผู้ประกอบการต้องมีการปรับตัว และพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งด้านภาพลักษณ์ขององค์กร ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสีย และผลการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของกิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของการรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาผลกระทบของการวัดและประเมินผลทางการบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และต่อยอดการบัญชีสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความสำเร็จในการดำเนินงาน
3. ประโยชน์ต่อองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ที่สนใจที่ต้องการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 กลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 กิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 3 การรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 4 การวัดและประเมินผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมในงานวิจัยนี้ ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ กลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม กิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม การรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม และการวัดและประเมินผลทางการบัญชี ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ภาพลักษณ์ขององค์กร ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสีย และผลการดำเนินงาน

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอยู่ในฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 817 บริษัท ข้อมูล ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2566

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม

การบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting) เกิดขึ้นในปี 1970 เป็นผลมาจากการเพิ่มความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมและความห่วงใยต่อสวัสดิการทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (University of Canterbury, New Zealand, 2012) การบัญชีสิ่งแวดล้อมถือเป็นการบัญชีแนวคิดใหม่ โดยการนำเอาแนวคิดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาประยุกต์เข้ากับหลักการทางบัญชี ซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากจากนักบัญชีทั่วโลก ทั้งนี้ยังมีความพยายามที่จะนำไปใช้ปฏิบัติเช่นเดียวกับหลักบัญชีอื่น ๆ ที่ใช้ในปัจจุบัน การบัญชีสิ่งแวดล้อมจึงเป็นอีกแนวทางที่จะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม

ในสังคมได้ โดยแสดงให้เห็นถึงบทบาทและความรับผิดชอบของธุรกิจที่ควรมีต่อสิ่งแวดล้อม ในการเปิดเผยข้อมูลการนำเสนอรายงาน และมาตรฐานในการบันทึกข้อมูลให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกองค์กรธุรกิจได้รับรู้ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2552, น. 21-24)

การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมมี 4 ด้าน ได้แก่

1. กลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting Strategy) เป็นแนวทางที่ใช้ในการดำเนินงาน การกำหนดตำแหน่ง คุณลักษณะที่น่าจะเป็นของกิจการทางด้านบัญชีสิ่งแวดล้อม (พัทธยา เห็นกลาง, 2566, น. 30-43) โดยผู้บริหารจะต้องเลือกใช้แนวทางที่เหมาะสมกับธุรกิจ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจใช้ทรัพยากรและศักยภาพเพื่อสร้างโอกาส ทิศทางในการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานให้แข็งแกร่ง เกิดประโยชน์ในการแข่งขัน ลดต้นทุน และจัดบกร่องให้แก่องค์กร

2. กิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Activity) เป็นแนวคิดในการดำเนินกิจกรรม เพื่อตอบแทนสังคมของภาคธุรกิจ โดยคำนึงถึงผลกระทบและความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมด้วยทรัพยากรที่อยู่ทั้งในและนอกกิจการ (ปพฤกษ์บาร์มี อุตสาหะวานิชกิจ, 2560, น. 27-56) ซึ่งถือเป็นการคืนกำไรให้กับสังคมและส่งผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งพนักงาน ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่งขัน ประชาชน หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กร ตลอดจนเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ธุรกิจด้วย

3. การรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Information Reporting) เป็นการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (จริยา รอดจันทร์, ไพโรจน์ พรหมจัน และ รุ่งอรุณ ดวงจันทร์, 2564, น. 155-170) การรายงานถึงความรับผิดชอบต่อองค์กรควรมีและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินกิจกรรม ด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมและจรรยาบรรณขององค์กร

4. การวัดและประเมินผลทางการบัญชี (Accounting Measurement and Evaluation) เป็นกระบวนการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกิจการ (จริยา รอดจันทร์, ไพโรจน์ พรหมจัน และ รุ่งอรุณ ดวงจันทร์, 2564, น. 155-170) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนในด้านการเงิน ลูกค้า กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และการพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อสะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินงานโดยจะบันทึกและรับรู้รายการเป็นองค์ประกอบของงบการเงิน

ทฤษฎีที่ใช้สนับสนุนกรอบแนวคิดการวิจัย

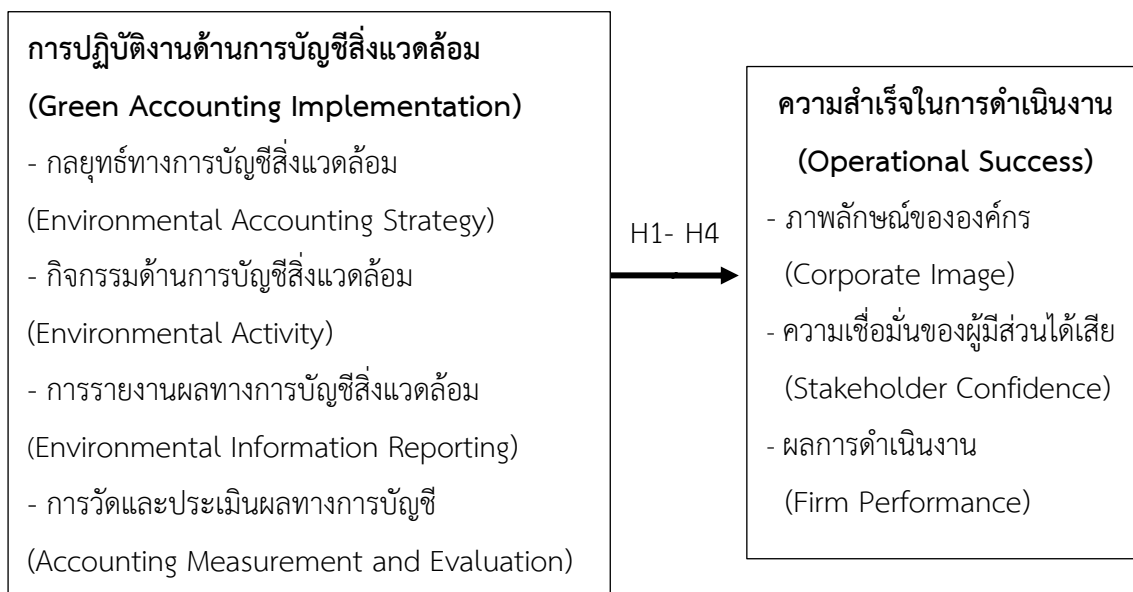
ทฤษฎีความชอบธรรม (Legitimacy Theory) ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีนี้เพื่ออธิบายว่าการดำเนินธุรกิจของบริษัทเกิดจากการที่บริษัทนั้นได้รับสิทธิและอำนาจจากสังคมในการนำทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลไปใช้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด โดยบริษัทจะต้องดำเนินธุรกิจ

ให้ตรงตามความคาดหวังของสังคม ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและหลีกเลี่ยงการทำลายสิ่งแวดล้อม (ธกานต์ ชาติวงศ์, 2560, น. 206-207) สอดคล้องกับแนวคิดของ อัญชลีพร ใสสุทธิ, ณัฐนันท์ ฐิตยาปราโมทย์ และ สุขเกษม กลางกุลเสน (2563) พบว่าการที่กิจการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จหรืออยู่รอดในระยะยาวนั้น องค์กรควรคำนึงถึงความต้องการของสังคมเป็นหลัก จะทำให้ตอบสนองความคาดหวังของสังคม และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้น องค์กรจึงต้องใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างและรักษาความชอบธรรมขององค์กรให้ดำรงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุความชอบธรรมในระดับการเป็นองค์กรที่มีคุณค่าจนเป็นที่ยอมรับจากสังคม

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory) ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีนี้ เพื่ออธิบายถึงผู้บริหารว่าควรสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย ไม่ควรใส่ใจเพียงผู้มีส่วนได้เสียภายในองค์กรเพียงอย่างเดียว Barnard (1938) การจัดให้มีกิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม จะทำให้กิจการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและตอบแทนคืนสู่สังคมอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ในเก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 817 บริษัท (ข้อมูล ณ 19 กุมภาพันธ์ 2566) จากนั้นคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแทนค่าในสูตรของ Taro Yamane (1967, p. 125) จากขนาดของกลุ่มประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 บริษัท ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยผู้ตอบแบบสอบถาม (Key Informants) คือ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี และผู้จัดการฝ่ายบัญชี ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอ ผู้จัดทำได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังประชากรทั้งหมด จำนวน 817 บริษัท เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 2 เดือนมีการตอบกลับ จำนวน 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 13.83 แต่เนื่องจากอัตราการตอบกลับไม่ถึงร้อยละ 20 ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการส่ง E-mail ไปยังบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (เพิ่มเติม) ได้รับ

การตอบกลับเพิ่มจำนวน 53 ฉบับ รวมแล้วได้รับการตอบกลับจำนวน 166 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 20.32

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งได้สร้างตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) โดยเป็นคำถามให้เลือกตอบแบบคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ โดยเป็นคำถามให้เลือกตอบแบบคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม และด้านการวัดและประเมินผลทางการบัญชี จำนวน 19 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน จำนวน 13 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 3) และ 4) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก คือ 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 67)

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสามารถนำมาใช้ได้ (สุวิมล ติรภานันท์, 2548, น. 201) ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดโดยไม่ได้ตัดข้อคำถามใด ๆ ออกจากมาตรวัดตัวแปร นอกจากนี้ได้มีการคำนวณค่าน้ำหนักองค์ประกอบ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ต้องมีค่ามากกว่า 0.40 (Nunnally & Bernstein, 1994, pp. 248-292) ซึ่งงานวิจัยนี้มี ค่า Factor Loadings ระหว่าง 0.648-0.903

3.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.862-0.961 ซึ่งมากกว่า 0.70 (Koschate & Gartner, 2015, pp. 171-195) แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะนำมาใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามและจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 817 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 166 ฉบับ อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 20.32 มีจำนวนมากพอที่จะอ้างอิงต่อประชากรทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์และความครบถ้วนในเนื้อหาพบว่า แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทั้งหมดและสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์และแปลผลในลำดับต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำรหัสของข้อมูลที่ได้มาประมวลผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิจัย โดยทดสอบสมมติฐานทางสถิติตามที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 ถึง 4 ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$OS = \alpha + \beta_1 EAS + \beta_2 EAC + \beta_3 EIR + \beta_4 AME + \varepsilon$$

OS แทน ความสำเร็จในการดำเนินงาน

EAS แทน กลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม

EAC แทน กิจกรรมการบัญชีสิ่งแวดล้อม

EIR แทน การรายงานผลการบัญชีสิ่งแวดล้อม

AME แทน การวัดและประเมินผลทางการบัญชี

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (จำนวน 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.25) มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (จำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.16) สถานภาพสมรส (จำนวน 93 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.02) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.42) ตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชี (จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.37) มีประสบการณ์การทำงาน 11 - 20 ปี (จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.73) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท (จำนวน 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.11)

2. ข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า รูปแบบธุรกิจเป็นบริษัทมหาชน โดยมีประเภทของธุรกิจเป็นลักษณะสินค้าอุตสาหกรรม (จำนวน 39 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 23.49) ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจมากกว่า 15 ปี (จำนวน 128 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 77.11) จำนวนทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านบาท (จำนวน 146 บริษัท คิดเป็น ร้อยละ 87.95) มีจำนวนพนักงานในปัจจุบันมากกว่า 300 คน (จำนวน 94 บริษัท คิดเป็น ร้อยละ 56.63) ส่วนใหญ่ไม่เคยจัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อม (จำนวน 75 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 45.18) และส่วนใหญ่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมไว้ในรายงานประจำปี (จำนวน 89 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 53.61) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่า VIFs เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่า VIFs

ตัวแปร	OS	EAS	EAC	EIR	AME	VIF _s
$\bar{x}$	4.333	4.182	4.258	4.233	4.282	
S.D.	0.499	0.588	0.572	0.580	0.548	
OS	1	0.702**	0.710**	0.539**	0.743**	
EAS		1	0.724**	0.605**	0.679**	2.582
EAC			1	0.647**	0.656**	2.636
EIR				1	0.546**	1.872
AME					1	2.108

**p<.01

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.239$) โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลทางการบัญชี ($\bar{X} = 4.282$, S.D. = 0.548) ด้านกิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.258$, S.D. = 0.572) ด้านการรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.233$, S.D. = 0.580) และด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.182$, S.D. = 0.588) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันมาก ซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น จึงทำการทดสอบทางสถิติ พบว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ

การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม มีค่าตั้งแต่ 1.872–2.636 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006, p. 585) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความสำเร็จในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.539 – 0.743

4. ผลการทดสอบผลกระทบของสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุด้วยวิธี Stepwise ของตัวแปรอิสระรายด้าน พบว่า ตัวแปรการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมและด้านการวัดและประเมินผลทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน ส่วนด้านการรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบท่อความสำเร็จในการดำเนินงาน แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Green Accounting Implementation)	ความสำเร็จในการดำเนินงาน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-6.261	0.046	0.000	
กลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting Strategy : EAS)	0.219	0.074	2.958	0.004*
กิจกรรมด้านบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Activity : EAC)	0.284	0.075	3.792	0.000**
การรายงานผลการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Information Reporting : EIR)	0.000	0.063	0.002	0.998

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Green Accounting Implementation)	ความสำเร็จในการดำเนินงาน		t	p- value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน		
การวัดและประเมินผลทางการบัญชี (Accounting Measurement and Evaluation : AME)	0.408	0.067	6.105	0.000**
F = 77.599 R = 0.811 AdjR ² = 0.650				

*p<.05, **p<.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.219, p < 0.05$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 ด้านกิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมและด้านการวัดและประเมินผลทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($\beta = 0.284, p < 0.01$ $\beta = 0.408, p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 และ 4 ตามลำดับ โดยมีค่าพยากรณ์ร้อยละ 65.00 สำหรับการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมด้านการรายงานผลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบท่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมด้านบัญชีสิ่งแวดล้อม และด้านการวัดและประเมินผลทางการบัญชี มาทำการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยอีกครั้งหนึ่ง สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$OS = -6.257 + 0.219(EAS) + 0.284(EAC) + 0.408(AME) + \varepsilon$$

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม และด้านการวัดและประเมินผลทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านกลยุทธ์ทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่าการที่องค์กรมีกลยุทธ์ทางการบัญชีที่ชัดเจนมักจะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจขององค์กรมีจุดมุ่งหมายในการไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน ช่วยให้บุคลากรพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เกิดความชัดเจนในการกิจ และบทบาทความเกี่ยวข้องของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวินีย์ ธนาอนวัช (2563, น. 132) ซึ่งพบว่า การมีกลยุทธ์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ ควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจ จะทำให้เกิดความคุ้มค่าในด้านการลงทุน เพิ่มความสามารถในการสร้างผลกำไร สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และทำให้เกิดมูลค่าทางการเงินแก่องค์กร

1.2 การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันองค์กรธุรกิจมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับแนวความคิดที่ว่า “ผลสำเร็จทางธุรกิจ ไม่สามารถวัดได้แค่เพียงผลประกอบการ แต่องค์กรธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนต้องสามารถตอบสนอง ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อองค์กรนั้น ๆ ด้วย” ด้วยเหตุนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ภาคธุรกิจให้ความใส่ใจ และพัฒนาธุรกิจของตนเอง เพื่อสร้างความไว้วางใจและเชื่อใจซึ่งกันและกัน ให้เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจกับชุมชนและสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูลและเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืน ส่งผลดีต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจโดยรวม จะเห็นว่าการที่องค์กรธุรกิจจัดให้มีกิจกรรมด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Activity) ถือเป็นการช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเกิดความเชื่อมั่นในกิจการ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุนด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุภักขบารมี อุตสาหะวาณิชกิจ (2560, น. 27) ซึ่งพบว่า การลงทุนด้าน

กิจกรรมทางการเงินบัญชีสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบเชิงบวกต่อผลลัพธ์ของธุรกิจ ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร เกิดความมั่นคง และยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ

1.3 การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการวัดและประเมินผลทางการเงินบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่าการวัดและประเมินผลทางการเงินบัญชีเป็นการประเมินความสำเร็จในการจัดทำบัญชีขององค์กร เพื่อสะท้อนถึง ความรับผิดชอบต่อข้อมูลและการปฏิบัติงานด้านการบัญชีให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน รวมถึงมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหาร ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวินีย์ ธนาอนวัช (2563, น. 132) ซึ่งพบว่า การปฏิบัติและการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของโรงแรมกรุงศรีริเวอร์ มีผลต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ โดยทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรดีขึ้น และสอดคล้องกับ งานวิจัยของสัตยา ตันจันทรพงศ์ และ พัทธิศเดชศิริ (2561, น. 131) พบว่า การเปิดเผยข้อมูล รายงานการพัฒนายังมีผลกระทบในเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ

2. การปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการรายงานผลทางการเงินบัญชีสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากการบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็น การนำเสนอข้อมูลเชิงเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งในอดีตมาตรฐานการบัญชีไม่ได้บังคับให้ องค์กรธุรกิจต้องจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อนำเสนอต่อผู้ใช้งบการเงิน ประกอบกับการจัดทำบัญชี สิ่งแวดล้อมยังเป็นเรื่องใหม่และไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน การเก็บข้อมูลและการรายงาน ด้านสิ่งแวดล้อม อาจทำให้ธุรกิจต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้นและมีข้อจำกัดหลาย ๆ อย่าง การรายงาน ผลการบัญชี สิ่งแวดล้อมจึงอาจไม่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลัยสุตา แหวนทองคำ, ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล, รัชนิยา บังเมฆ และ อรุณี ยศบุตร (2563, น. 21-22) พบว่า การเปิดเผยรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการดำเนินงานของกิจการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมนั้น ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าภาพรวมภายในองค์กรธุรกิจ นั้นมีการส่งเสริมและพัฒนาให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อมแต่อาจยังไม่ ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง แต่หากธุรกิจใดมีกลยุทธ์ด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการวัดและ ประเมินผลทางการเงินบัญชีเสมอ ควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจย่อมทำให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุน

ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ทั้งด้านภาพลักษณ์ ด้านความเชื่อมั่น และส่งผลให้งบการเงินของธุรกิจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังนั้น เมื่อบริษัทเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานย่อมทำให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีสิ่งแวดล้อมในมิติต่าง ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยควรมีการทดสอบเพิ่มเติมเพื่อให้มีตัวแปรที่หลากหลายและครอบคลุมในอนาคต ควรเพิ่มมิติการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมในด้านอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างความหลากหลายในการศึกษา เพื่อเป็นการทดสอบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมต่อไป นอกจากนี้ยังอาจจะต้องมีการทดสอบกับธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการบัญชีสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น และตระหนักถึงการดำเนินธุรกิจแบบใส่ใจสิ่งแวดล้อม

รายการอ้างอิง

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2566). ระบบสื่อสิ่งแวดล้อม. สืบค้นจาก <https://eservice.deqp.go.th/>
กัลยสุตา แหวนทองคำ, ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล, รัชนิยา บังเมฆ, และ อรุณี ยศบุตร. (2563).

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ MAI. วารสารบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ราชชมกลานนา, 8(1), 13-23.

จริยา รอดจันทร, ไพโรจน์ พรหมจัน, และ รุ่งอรุณ ดวงจันทร์. (2564). การบัญชีตามความรับผิดชอบต่อสังคมกับการบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในยุคปัจจุบัน. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 11(1), 155-170.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2566). การเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://member.set.or.th/th>

ธกานต์ ขาดิวงค์. (2560). ทฤษฎีที่ใช้อธิบายงานวิจัยทางบัญชี: จากอดีตถึงอนาคต.

วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 6(2), 203-212.

นริศรา อยู่จรรยา และ สุชาดา เจริญสกุล. (2561). ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานของบริษัท. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร, 15(1), 83-102.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่). (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- เบญจธรา วัฒนกุล, สุทธาพัฒน์ อมรเรืองตระกูล, ณัฐธยาน์ โชคกนกนภา, จริญญา ชำนาญไพร,
สุภาสินีย์ ปริญญาณิพนธ์, และ ชนิดาภา ดีสุขอนันต์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการบัญชี
สิ่งแวดล้อมกับภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจ. *วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง*, 5(1), 59-66.
- ปพฤกษ์บาร์มี อุตสาหะวานิชกิจ. (2560). การบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมภาพลักษณ์องค์กร
การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียความอยู่รอดของกิจการและความยั่งยืนขององค์กร.
วารสารวิทยาการจัดการ, 34(1), 27-56.
- พัทริยา เห็นกลาง. (2566). การวิเคราะห์เส้นทางกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
ด้านสิ่งแวดล้อม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 17(2), 30-43.
- ภาวินัย ธนาอนวัช. (2563). โรงแรมสีเขียว: กลยุทธ์การบริหารจัดการและการปฏิบัติบัญชีเพื่อการ
จัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมกรุงศรีริเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารการบัญชี
และการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(2), 117-134.
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2552). การบัญชีสิ่งแวดล้อม. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 5(12), 21-24.
- ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน. (2566). *Know sustainability, environment*. สืบค้นจาก
<https://www.setsustainability.com/page/environment>
- สัตยา ตันจันทร์พงศ์ และ พัทธ์ยศ เดชศิริ. (2561). ผลกระทบเชิงสาเหตุระหว่างการวางแผนภาษีกับ
ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 38(3), 1-13.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2548). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลีพร ไสสุทธิ์, ณัฐนันท์ ฐิตียาปราโมทย์, และ สุขเกษม ลางกุลเสน. (2563). นวัตกรรมทาง
การบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการอยู่รอดขององค์กร: กรณีศึกษาของธุรกิจที่ได้รับการ
รับรอง ISO 14001 ในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรธานี*, 2(3), 29-41.
- Barnard, C. I. (1938). *The Functions of the Executive*. Cambridge, MA: Harvard
University Press.
- Black, K. (2006). *Business statistic for contemporary decision making*. (4th ed.) New York:
John Wiley & Son.
- Koschate, N., & Gartner, S. (2015). Brand trust: Scale development and validation.
Schmalenbach Business Review, 67(2), 171-195.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. New York: McGraw-Hill.
- Taro Yamane. (1967). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

ผลกระทบของการปฏิบัติงานด้านการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จ
ในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

University of Canterbury, New Zealand. (2012). *NZ Management Accounting Conference*.

Palmerston North: University of Canterbury.

ทัศนคติและการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจ
ซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง
The Attitudes and Online Content Marketing Communications That Affect
Purchasing Decisions Regarding Environmentally-friendly Products in
Consumers in Lampang Province

(Received: November 10, 2023; Revised: January 30, 2024; Accepted: February 23, 2024)

ขวัญภิรมย์ บุญภู¹ ทศพร ศรีสุข²
Kwanpirom Boonphu¹ Thatsaporn Srisook²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง และศึกษาการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง ศึกษากลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง ได้แก่ ด้านการตอบสนอง ด้านความเชื่อส่วนบุคคล ด้านแนวโน้มพฤติกรรม ด้านประสบการณ์ ส่วนด้านการรับรู้ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง ได้แก่ คอนเทนต์ประเภทเพื่อชกแจง คอนเทนต์ประเภทเพื่อความบันเทิง คอนเทนต์ประเภทให้แรงบันดาลใจ ส่วนคอนเทนต์ประเภทเพื่อให้ความรู้ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงควรให้ความสำคัญกับทัศนคติด้านการตอบสนองและการสื่อสารการตลาด

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเนชั่น e-mail: kwanpirom.m.27@gmail.com

Graduate School, Nation University

² บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเนชั่น

Graduate School, Nation University

เชิงเนื้อหาบนออนไลน์ รูปแบบคอนเทนต์ประเภทเพื่อความบันเทิง เพราะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อ
ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

คำสำคัญ: ทัศนคติ การสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
ผู้บริโภค

Abstract

The objectives of this research were to study the attitudes that affect purchasing decisions regarding environmentally-friendly products in consumers in Lampang Province and online content marketing communications that affect purchasing decisions regarding environmentally-friendly products in consumers in Lampang Province. Research a sample of 400 former, with a specific random sample, used a questionnaire as a tool, and subjected to data analysis with the basic statistical methods, Percentage, Mean and Standard deviation. The hypothesis was tested with multiple regression analysis statistics.

The research results found the attitudes that affect purchasing decisions regarding environmentally-friendly products in consumers in Lampang Province is Responding, Personal Beliefs, Trends on Behavior and Experience but Receiving does not affect purchasing decisions regarding environmentally-friendly products in consumers in Lampang, having a statistical significance of 0.05. Results of a study of online content marketing communications that affect purchasing decisions regarding environmentally-friendly products in consumers in Lampang is Convince Content, Entertain Content and Inspire Content but Educate Content does not affect purchasing decisions regarding environmentally-friendly products in consumers in Lampang Province, having a statistical significance of 0.05. Therefore it should be given importance Responding of the attitudes and Entertain Content of online content marketing communications because this is the most affect purchasing decisions regarding environmentally-friendly products in consumers in Lampang Province.

Keywords: Attitude, Online Content Marketing Communications, Environmentally-Friendly Products, Consumer

บทนำ

การตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของคน
อย่างมาก ทำให้เกิดกระแสนิยมการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รัฐบาลเองก็มี
นโยบายส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลือกบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
โดยได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งประเด็นที่ให้ความสำคัญกับภาวะโลกร้อน คือ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ
ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือ
และปรับตัวเพื่อลดความสูญเสีย และเสียหายจากภัยธรรมชาติ และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
(สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) หน่วยงานต่าง ๆ จึงมีมาตรการ
คำสั่ง โครงการ ที่ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ภาคอุตสาหกรรมต่างหันมาให้ความสำคัญ
กับกระบวนการผลิตบนแนวคิดที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม พัฒนาประสิทธิภาพและปรับเปลี่ยนวิธี
การผลิตให้รองรับแนวทางการตลาดในอนาคต เกิดเป็นสินค้าเพื่อสิ่งแวดล้อมหรือ Eco-Products
ที่มุ่งเน้นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้พลังงานอย่างประหยัดในการผลิต รวมถึง
ลดของเสียและมลพิษในช่วงระหว่างการใช้ มีการออกแบบที่สามารถนำวัสดุทิ้ง และส่วนประกอบ
ของผลิตภัณฑ์ที่ทำการคืนสภาพได้ (Recovered) (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2562)

ผู้บริโภคมีทัศนคติต่อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมว่า แม้สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
จะมีราคาสูงกว่าสินค้าปกติ แต่ผู้บริโภคกว่าร้อยละ 55 ก็เต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20
จากราคาสินค้าปกติ และกว่าร้อยละ 20 ที่เต็มใจจ่ายเพิ่มขึ้นสูงสุดถึงร้อยละ 40 จากราคาสินค้าปกติ
เพราะมองว่าธุรกิจมีต้นทุนในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
ซึ่งในอนาคตน่าจะปรับตัวลดลงตามแนวโน้มตลาดที่ทุกธุรกิจต้องปรับตัวไปสู่ Bio-Circular-Green
(BCG) Economy ที่จะสามารถบริหารต้นทุนการจัดการได้ในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ผลิต
สินค้าอุปโภคบริโภคควรตระหนักต่อความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและควรปรับกลยุทธ์
ธุรกิจให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้นเพื่อตอบรับพฤติกรรมผู้บริโภคที่หันมาสนใจซื้อสินค้าในกลุ่มนี้
มากถึงร้อยละ 82 เพราะซื้อใช้ประจำและบ่อยครั้ง จึงน่าจะปรับตัวได้ง่าย ซึ่งผู้ประกอบการควรหันมา
ทำตลาดเชิงรุกอย่างจริงจังเพื่อจูงใจ ให้ผู้บริโภคสนใจเลือกซื้อมากขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2564)
อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีงานวิจัยของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ร่วมกับบริษัท เอพีเอ็ม คอนเนค จำกัด ที่พบว่า คนรุ่นใหม่มีความคาดหวังต่อการแก้ไขปัญหา
สิ่งแวดล้อม ครอบคลุมถึงการเลือกใช้สินค้า เพื่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสินค้าหรือมีบรรจุภัณฑ์ที่ผ่าน

กระบวนการแปรสภาพและนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ (Reuse) สามารถนำไปเติมได้ (Refill) เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายง่ายตามธรรมชาติและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลักษณะสินค้าเพื่อสิ่งแวดล้อมที่คนรุ่นใหม่สนใจเป็นสินค้ากลุ่มผลิตภัณฑ์ดูแลส่วนบุคคล (Personal Care) และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน (Household Product) งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าคนรุ่นใหม่สนใจที่จะซื้อสินค้าเพื่อสิ่งแวดล้อมและยอมรับราคาหากอยู่ในช่วงราคาที่จับต้องได้ และมีราคาใกล้เคียงกับสินค้าโดยทั่วไปที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม หาซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ หรือร้านสะดวกซื้อ (ไทยโพสต์, 2566)

จังหวัดลำปางถือเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ให้ความสำคัญกับปัญหาภาวะโลกร้อนโดยจัดทำมีแผนปฏิบัติการจังหวัด “ลำปาง เมืองสะอาด” สร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนคนในพื้นที่ให้ช่วยกันลดปริมาณขยะลดภัยสิ่งแวดล้อม “ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติกหิ้วและโฟม” โดยได้รับความร่วมมือจากร้านกาแฟ ร้านอาหาร ร้านค้า ตลาดชุมชน และอุทยานแห่งชาติในเขตพื้นที่จังหวัดลำปางกว่า 30 แห่ง เข้าร่วมโครงการลดใช้ถุงพลาสติกหิ้วหรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้งด้วย (วสันต์พรพรจำเริญญสิต, 2562) เนื่องจากจังหวัดในภาคเหนือประสบปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) ที่เกิดจากการเผา ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบมาจากสถานการณ์ภาวะโลกร้อน เพราะอุณหภูมิที่สูงขึ้นทำให้เกิดความแห้งแล้งเกิดไฟป่าได้ง่าย โดยจังหวัดลำปางเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีปัญหาหมอกควันอยู่ในระดับวิกฤต จากการตรวจวัดคุณภาพอากาศโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษในพื้นที่จังหวัดลำปาง พบว่า มีสถานการณ์จำนวนวันที่ฝุ่น PM 2.5 เกินมาตรฐาน (50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และค่าฝุ่น PM 2.5 เฉลี่ย 24 ชั่วโมงสูงสุด 80 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (กรมควบคุมมลพิษ, 2565) ซึ่งปัจจุบันการตลาดเชิงเนื้อหา (Content) บนออนไลน์เป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงข้อมูลของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้ง่ายและสะดวก เทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตอย่างมากนั้น ทำให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ธุรกิจต้องปรับตัวไปสู่ช่องทางออนไลน์มากขึ้น ธุรกิจจึงค้นหาวิธีการตลาดออนไลน์ให้ประสบความสำเร็จด้วยการสร้างคอนเทนต์ที่มีคุณค่าเพื่อดึงดูดความสนใจต่อกลุ่มเป้าหมายให้เข้ามาอยู่ในฐานรายชื่อของผู้มุ่งหวังและเป็นลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านนักโปรโมทและกลุ่มเพื่อนบอกต่อที่ช่วยดึงดูดกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ ได้มากขึ้น (สตีปอคาเดมี, 2560) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ทัศนคติและการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นแนวทางรณรงค์ ส่งเสริม และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้มากขึ้น อีกทั้งเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการนำมากำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดผลิตภัณฑ์ที่ช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อนได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริโภคและการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง
2. ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการนำไปเป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ที่สามารถช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อนได้ในอนาคต
3. ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้รณรงค์และส่งเสริมให้เลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปางและผู้บริโภคทั่วไปเพิ่มมากขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทัศนคติของผู้บริโภคมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง
2. การสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาตัวแปรต้นที่เป็นทัศนคติของผู้บริโภค 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ การตอบสนอง ความเชื่อส่วนบุคคล ประสบการณ์ และแนวโน้มพฤติกรรม และการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีคอนเทนต์ 4 ประเภท ได้แก่ ประเภทเพื่อความบันเทิง ประเภทเพื่อให้ความรู้ ประเภทให้แรงบันดาลใจ และประเภทเพื่อชักจูง ตัวแปรตามคือ การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรับรู้ความต้องการ การค้นหาข้อมูลการประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และการประเมินผลหลังการซื้อ

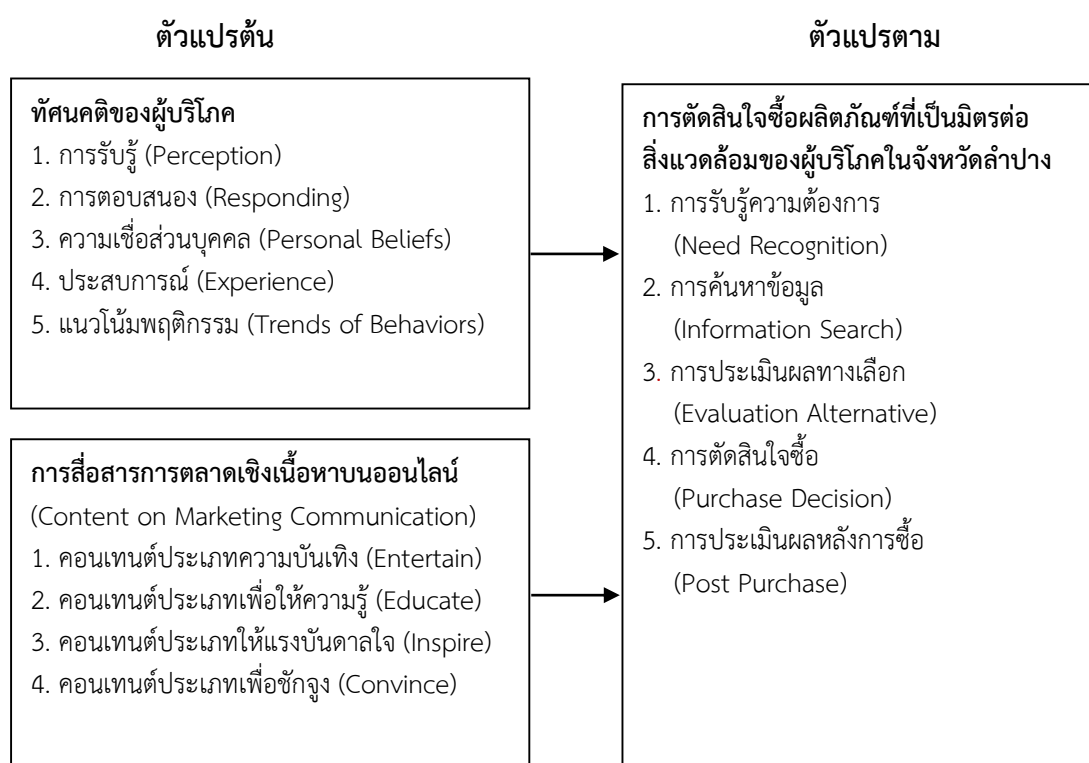
โดยประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีของ Henry (1995, p. 267), Schemerhorn and Hunt (2000, p. 75), Odden (2012) Nosrati, Karimi Mohammadi & Malekian (2013, p. 59) และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2560), Kotler & Keller (2012, p. 188) และชูชัย สมितिไกร (2562, น. 115)

ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้บริโภคในจังหวัดลำปางที่ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ.2566 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2566 ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

ขอบเขตด้านเวลา ตั้งแต่ มีนาคม พ.ศ.2566 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2566

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ จังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ประชากรในจังหวัดลำปางที่ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน จึงคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรประชากรขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของ

Cochran (1977, p. 76) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค ที่จำนวน 400 คน จึงสุ่มเลือกผู้ตอบแบบสอบถามโดยเจาะจงเฉพาะผู้บริโภคที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaires) ที่มี 5 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน 2) ทัศนคติของผู้บริโภค ได้แก่ การรับรู้ การตอบสนอง ความเชื่อส่วนบุคคล ประสิทธิภาพ และแนวโน้มพฤติกรรม 3) การสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ ที่มีคอนเทนต์ 5 ประเภท ได้แก่ ประเภทความบันเทิง ประเภทเพื่อให้ความรู้ ประเภทให้แรงบันดาลใจ และประเภทเพื่อชักจูง 4) การตัดสินใจซื้อ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรับรู้ความต้องการ การค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และการประเมินผลหลังการซื้อ และ 5) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยคำถาม ส่วนที่ 1 เป็นแบบวัดค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) คำถามส่วนที่ 2, 3 และ 4 เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert (1967, p. 91-95)

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วย 2 วิธี คือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Validity) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่ครอบคลุมเนื้อหาและสำนวนภาษากับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือสอดคล้องกับนิยามศัพท์ปฏิบัติการ ที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ด้วยคะแนน 3 ระดับ ได้แก่ ค่า +1 = สอดคล้อง ค่า 0 = ไม่แน่ใจ ค่า -1 = ไม่สอดคล้องซึ่งงานวิจัยนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ 0.98 ซึ่งสูงกว่า 0.66 และเข้าใกล้ 1 ถือว่า ข้อคำถามมีความตรง จึงนำไปทดสอบค่าความเชื่อมั่น

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริโภค 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach ซึ่งจะมีค่าระหว่าง $0 < \alpha < 1$ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.902 โดยค่าที่ใกล้เคียง 1 มากแสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและใช้รูปแบบ Google Form ส่งผ่าน Link ทางออนไลน์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปร

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาทัศนคติที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง สรุปผลได้ตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับทัศนคติของผู้บริโภค (n = 400)

ลำดับที่	ทัศนคติของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
1	การตอบสนอง	4.30	0.71	มากที่สุด
2	ความเชื่อส่วนบุคคล	4.29	0.75	มากที่สุด
3	แนวโน้มพฤติกรรม	4.14	0.71	มาก
4	ประสบการณ์	4.13	0.68	มาก
5	การรับรู้	3.98	0.66	มาก
รวม		4.17	0.70	มาก

ตารางที่ 1 พบว่า ระดับทัศนคติของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายด้านที่มีค่าในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ การตอบสนอง และ ความเชื่อส่วนบุคคล ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีค่าในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ แนวโน้มพฤติกรรม ประสบการณ์ และการรับรู้ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของทัศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง (n = 400)

ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ	การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม						
	Unstandardized		Standardized		t	Sig.	Collinearity Statistics
	Coefficients		Coefficients				
	b	S.E.	β				
การรับรู้	.051	.037	.057	1.375	.170	.508	1.967
การตอบสนอง	.259	.031	.318	8.423	.000*	.617	1.620

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ	การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม							
	Unstandardized		Standardized		t	Sig.	Collinearity Statistics	
	Coefficients		Coefficients				Tolerance	VIF
	b	S.E.	β					
ความเชื่อส่วนบุคคล	.233	.031	.297	7.445	.000*	.552	1.811	
ประสบการณ์	.165	.036	.181	4.597	.000*	.567	1.765	
แนวโน้มพฤติกรรม	.225	.037	.259	6.074	.000*	.484	2.064	
ค่าคงที่	.839	.135	-	6.232	.000*			
R ² = .653 S.E. = .31084 F = 148.169								

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบ Multicollinearity ตามเกณฑ์ข้อตกลงเบื้องต้น ที่ใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ที่เหมาะสมไม่เกิน 10 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง และหากค่า Tolerance <0.4 แสดงว่าเกิด Multicollinearity ซึ่งพบว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (ไม่เกิด Multicollinearity) และทัศนคติของผู้บริโภคมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง โดยมีค่าอิทธิพลรวมที่ระดับร้อยละ 65.30 โดยด้านที่มีผลมากที่สุดคือ การตอบสนอง ($b = .259$, Sig. = 0.000*) รองลงมาคือ ความเชื่อส่วนบุคคล ($b = .233$, Sig. = 0.000*) แนวโน้มพฤติกรรม ($b = .225$, Sig. = 0.000*) และประสบการณ์ ($b = .165$, Sig. = 0.002*) ตามลำดับ ส่วนด้านที่ไม่มีผลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การรับรู้ ($b = .051$, Sig. = 0.170) ค่าอิทธิพลที่เหลืออีกร้อยละ 34.70 เป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรอื่นสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้

ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ = $.839 + 0.259$ (การตอบสนอง) + 0.233 (ความเชื่อส่วนบุคคล) + 0.225 (แนวโน้มพฤติกรรม) + 0.165 (ประสบการณ์)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z_{\text{ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการตัดสินใจซื้อ}} = 0.318 (Z_{\text{ด้านการตอบสนอง}}) + 0.297 (Z_{\text{ด้านความเชื่อส่วนบุคคล}}) + 0.259 (Z_{\text{ด้านแนวโน้มพฤติกรรม}}) + 0.181 (Z_{\text{ด้านประสบการณ์}})$$

จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน สรุปได้ว่า ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง ได้แก่ การตอบสนอง ($\beta = .318$) มีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ความเชื่อส่วนบุคคล ($\beta = .297$) แนวโน้มพฤติกรรม ($\beta = .259$) และประสบการณ์ ($\beta = .181$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_1 นั่นคือ การการตอบสนอง ความเชื่อส่วนบุคคล แนวโน้มพฤติกรรม และประสบการณ์ ทุกตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์ของทัศนคติที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในทิศทางเดียวกัน สามารถพยากรณ์ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อได้

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง สรุปผลการวิจัยได้ตามตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับความคิดเห็นการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์

(n = 400)

ลำดับ ที่	การสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหา บนออนไลน์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	คอนเทนต์ประเภทความบันเทิง	4.38	0.76	มากที่สุด
2	คอนเทนต์ประเภทเพื่อให้ความรู้	4.31	0.62	มากที่สุด
3	คอนเทนต์ประเภทให้แรงบันดาลใจ	4.27	0.68	มากที่สุด
4	คอนเทนต์ประเภทเพื่อชักจูง	4.20	0.72	มาก
รวม		4.29	0.70	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยคอนเทนต์รายด้านที่มีค่าในระดับมากที่สุดตามลำดับ 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทความบันเทิง ประเภทเพื่อให้ความรู้ และประเภทให้แรงบันดาลใจ และระดับความคิดเห็นการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีค่าในระดับมาก 1 ประเภท ได้แก่ ประเภทเพื่อชักจูง

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง

(n = 400)

การสื่อสาร การตลาดเชิง เนื้อหาบน ออนไลน์ที่มีผล ต่อการตัดสินใจ ซื้อ	การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม							
	Unstandardized		Standardized				Collinearity	
	Coefficients		Coefficients				Statistics	
	b	S.E.	β	t	Sig.	Tolerance	VIF	
คอนเทนต์ ประเภทเพื่อ ความบันเทิง	.208	.036	.246	5.842	.000*	.533	1.876	
คอนเทนต์ ประเภทเพื่อให้ ความรู้	.026	.042	.025	.621	.535	.570	1.755	
คอนเทนต์ ประเภทให้แรง บันดาลใจ	.350	.049	.294	7.178	.000*	.565	1.770	
คอนเทนต์ ประเภทเพื่อชัก จูง	.428	.031	.475	14.009	.000*	.824	1.214	
ค่าคงที่	.262	.179	-	1.467	.143			

$R^2 = .626$ S.E. = .32240 F = 164.983

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบ Multicollinearity ตามเกณฑ์ข้อตกลงเบื้องต้น ที่ใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ที่เหมาะสมไม่เกิน 10 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง และหากค่า Tolerance <0.4 แสดงว่าเกิด Multicollinearity ซึ่งพบว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (ไม่เกิด Multicollinearity) และการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์มีผล

ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง โดยมีค่าอิทธิพลรวมที่ระดับร้อยละ 62.60 โดยคอนเทนต์ที่มีผลมากที่สุดคือ ประเภทเพื่อชกแจง (b = .428, Sig.= 0.000*) รองลงมาคือ ประเภทให้แรงบันดาลใจ (b = .350, Sig.= 0.000*) และประเภทความบันเทิง (b = .208, Sig.= 0.000*) ตามลำดับ ส่วนคอนเทนต์ที่ไม่มีผลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ประเภทเพื่อให้ความรู้ (b = .026, Sig.= 0.535) แสดงให้เห็นว่าค่าอิทธิพลที่เหลืออีกร้อยละ 37.40 เป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรอื่น

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้

การสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ = $0.262 + 0.428$ (คอนเทนต์ประเภทเพื่อชกแจง) + 0.350 (คอนเทนต์ประเภทให้แรงบันดาลใจ) + 0.208 (คอนเทนต์ประเภทความบันเทิง)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z_{\text{การสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ}} = 0.475 (Z_{\text{คอนเทนต์ประเภทเพื่อชกแจง}}) + 0.294 (Z_{\text{คอนเทนต์ประเภทให้แรงบันดาลใจ}}) + 0.246 (Z_{\text{คอนเทนต์ประเภทความบันเทิง}})$$

จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน สรุปได้ว่า ทัศนคติการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง ได้แก่ คอนเทนต์ประเภทเพื่อชกแจง ($\beta = .475$) ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ คอนเทนต์ประเภทให้แรงบันดาลใจ ($\beta = .294$) และคอนเทนต์ประเภทความบันเทิง ($\beta = .246$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_1 นั่นคือ คอนเทนต์ประเภทเพื่อชกแจง คอนเทนต์ประเภทให้แรงบันดาลใจและคอนเทนต์ประเภทความบันเทิงสามารถพยากรณ์การสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อได้

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการตัดสินใจซื้อ

(n = 400)

ลำดับ ที่	การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1	การรับรู้ความต้องการ	4.52	0.77	มากที่สุด
2	การค้นหาข้อมูล	4.46	0.78	มากที่สุด
3	การประเมินผลทางเลือก	4.38	0.69	มากที่สุด
4	การตัดสินใจซื้อ	4.31	0.67	มากที่สุด
5	การประเมินผลหลังการซื้อ	4.13	0.69	มาก
รวม		4.36	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง โดยรวมมีค่าระดับมากที่สุด ขั้นตอนที่มีค่าสูงสุดได้แก่ การรับรู้ถึงความต้องการ รองลงมาคือ การประเมินผลหลังการซื้อ การตัดสินใจซื้อ การประเมินผลทางเลือก และการค้นหาข้อมูล ตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. การศึกษาทัศนคติที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง ได้พบว่า ผู้บริโภคในจังหวัดลำปางมีทัศนคติต่อการซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยรวมในระดับมาก โดยให้ความสำคัญมากที่สุดในด้านการตอบสนองต่อความรู้สึกที่ได้มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมและเชื่อว่าสามารถลดปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาภาวะโลกร้อนได้ดีกว่าผลิตภัณฑ์ทั่วไป จึงมีแนวโน้มพฤติกรรมการซื้อโดยเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ทั่วไปก่อนตัดสินใจซื้อ เพราะอาจจะตอบสนองความต้องการตัดสินใจซื้อได้ดีกว่าผลิตภัณฑ์ทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิยม กริมใจ (2564) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ลดคาร์บอนของผู้บริโภคในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ผู้บริโภคมีทัศนคติต่อการซื้อเพราะเชื่อว่าช่วยลดปัญหาคาร์บอนได้ ซึ่งความสอดคล้องสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจุบันผู้บริโภคส่วนใหญ่รับรู้และเข้าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและสภาพแวดล้อมในสังคมโดยรวม ซึ่งทุกคนควรตระหนักถึงผลกระทบที่จะตามมาในอนาคตที่ต้องเผชิญร่วมกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทัศนคติของผู้บริโภคในจังหวัดลำปางมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง 4 ด้าน ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการตอบสนอง ด้านความเชื่อส่วนบุคคล ด้านแนวโน้มพฤติกรรม และด้านประสบการณ์ กล่าวคือ

ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความรู้สึกร่วมที่จะต้องแสดงความรับผิดชอบร่วมกันต่อสังคมในการช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน โดยเชื่อว่าผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจะช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้ ดังนั้นการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจึงเป็นการสร้างความภาคภูมิใจที่ตนเองมีส่วนร่วมทำความดีต่อสังคม ด้วยการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับผลิตภัณฑ์ทั่วไป ทั้งในด้านราคาและคุณภาพ โดยพิจารณาจากฉลากหรือสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อจะช่วยให้สามารถตัดสินใจซื้อง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา ปินตา และ มานิตย์ มัลลวงค์ (2565) เรื่อง อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและทัศนคติที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อทัศนคติ และปัจจัยทัศนคติมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการตัดสินใจซื้อ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ ปันตรงค์ (2563) เรื่อง ทัศนคติและพฤติกรรมต่อการตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในประเทศไทย ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและส่งผลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งผลจากความสอดคล้องสะท้อนถึง การรับรู้และเข้าใจผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม แม้จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่ก็เริ่มจุดเริ่มต้นในการสร้างจิตสำนึกร่วมและกระตุ้นความต้องการในการแสดงพลังขับเคลื่อนเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกันให้สังคมน่าอยู่มากยิ่งขึ้นในอนาคต

2. การศึกษาการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง ได้พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์โดยรวมมีอยู่ในระดับมากที่สุด โดยให้ความสนใจต่อเนื้อหาการสื่อสารประเภทที่ให้ความบันเทิงมากที่สุด เพราะสามารถสื่อสารได้หลากหลายรูปแบบและสร้างความสนุกสนานในการรับรู้ ส่วนประเภทเนื้อหาที่ให้ความสนใจในลำดับรองลงมาคือ ประเภทให้ความรู้ ประเภทให้แรงบันดาลใจ และประเภทชักจูง ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2560) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้ Content ว่าเป็นเครื่องมือวางแผนการตลาดเชิงเนื้อหาที่ช่วยให้นักการตลาดสามารถสร้างไอเดียโดยเลือกใช้รูปแบบเนื้อหาให้โดนใจลูกค้าที่สุด โดยเฉพาะคอนเทนต์เพื่อความบันเทิง ที่มักมีเนื้อหาเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกมากกว่าเรื่องของเหตุผล และเหมาะกับการสร้างการรับรู้มาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน ได้พบว่า การสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง คือ คอนเทนต์ 3 ประเภท ได้แก่ คอนเทนต์ประเภทเพื่อชักจูง คอนเทนต์ประเภทให้แรงบันดาลใจ และคอนเทนต์ประเภทเพื่อความบันเทิง โดยที่คอนเทนต์ประเภทเพื่อชักจูงมีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด เพราะมี

เนื้อหาในการเชิญชวนผู้บริโภคให้เห็นคล้อยตามในความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ทั่วไป รวมถึงมองเห็นประโยชน์ที่แตกต่างกันด้วย ส่วนคอนเทนต์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อในลำดับรองลงมา คือ คอนเทนต์ประเภทให้แรงบันดาลใจที่มีการใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงช่วยโน้มน้าวให้ผู้บริโภคเห็นถึงปัญหาของภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น และวิธีการช่วยลดปัญหาเหล่านั้น และคอนเทนต์ประเภทเพื่อความบันเทิงที่มักนำเสนอเนื้อหาให้มีความสนุกสนานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การ์ตูน หรือเรื่องขบขัน ที่จะช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณภัทรชนม์ หาวิชา และ กรณ์ย์พัฒน์ อัมประเสริฐ (2564) เรื่อง รูปแบบการตลาดด้านเนื้อหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาหารผ่านร้านค้าออนไลน์ในจังหวัดนนทบุรี ที่พบว่า รูปแบบการตลาดด้านเนื้อหาประเภทสร้างสรรค์ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาหารผ่านร้านค้าออนไลน์มากที่สุด เพราะมีเนื้อหาที่ชักจูงใจผู้บริโภคให้เกิดการคล้อยตาม รองลงมาคือเนื้อหาสื่อสารประเภทที่มีการแนะนำและช่วยแก้ปัญหา ประเภทให้ความรู้และประโยชน์แก่ผู้บริโภค รวมถึงประเภทภาพถ่ายกราฟิกและวิดีโอกราฟิก ตามลำดับ ส่วนการสื่อสารการตลาดเชิงเนื้อหาบนออนไลน์ที่สร้างคอนเทนต์ประเภทเพื่อให้ความรู้ นั้น ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง เนื่องจาก เนื้อหามีรายละเอียดเชิงวิชาการมากเกินไป ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก ผูกไมตรี (2564) เรื่อง อิทธิพลของคุณค่าตราสินค้าและการตลาดเชิงเนื้อหาที่มีต่อความพึงพอใจและความจงรักภักดีในบริการวิดีโอสตรีมมิ่ง Netflix ของคน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า การตลาดเชิงเนื้อหาที่มีคอนเทนต์ในการสร้างแรงบันดาลใจ คอนเทนต์ที่ให้ไอเดีย คอนเทนต์ที่บอกแนวทางการแก้ปัญหา และคอนเทนต์ที่สร้างอารมณ์ร่วม มีผลต่อความพึงพอใจและความจงรักภักดีในบริการวิดีโอสตรีมมิ่ง Netflix ของคน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ประกอบการผลิตควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่สะท้อนถึงการเป็นธุรกิจที่จริงจังต่อการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สร้างอารมณ์ความรู้สึกภาคภูมิใจร่วมกับผู้บริโภคในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม การช่วยกันลดปัญหาภาวะโลกร้อนได้ รวมถึงส่งเสริมให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านวิธีการส่งเสริมการตลาดและการขายในหลากหลายรูปแบบ
2. ผู้ประกอบการควรนำกลยุทธ์การสร้างความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับผลิตภัณฑ์ทั่วไป เพื่อให้สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ โดยให้ความสำคัญ

ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรมที่ช่วยลดการทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมและช่วยลดผลกระทบจากปัญหาสภาพแวดล้อมที่มีต่อสังคมโดยรวม

3. หน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วนและภาคธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกนโยบายรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนหันมาใส่ใจต่อปัญหาสภาพสิ่งแวดล้อม โดยการตัดสินใจเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควรให้ความสำคัญต่อการสื่อสารข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และรูปแบบการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสร้างทางเลือกการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในหลากหลายช่องทาง และควรเน้นการสร้างเนื้อหาในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น การแสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์ด้วยภาพยนตร์โฆษณา Infographics หรือ รูปภาพการ์ตูน เป็นต้น ที่สามารถดึงดูดความสนใจ และกระตุ้นให้ผู้บริโภคให้คล้อยตามการมองเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

4. การสื่อสารทางการตลาดออนไลน์เป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมการตลาดและการขายในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการหลังการขายเป็นกิจกรรมทางการตลาดที่ส่งผลให้ผู้บริโภคมีการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้ง่ายมากขึ้น ผู้ประกอบการจึงควรให้ความสำคัญกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในหลากหลายวิธีการและหลากหลายรูปแบบ

5. การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค นอกเหนือจากการพิจารณาถึงความสำคัญและประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ การเข้าถึงวิธีการสื่อสารทางการตลาดเชิงเนื้อหาในรูปแบบที่น่าสนใจตามกระแสนิยมแล้ว กลยุทธ์ด้านราคายังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันได้ในการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดของธุรกิจผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษากลยุทธ์ในการแข่งขันที่จะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. การศึกษาครั้งต่อไปภาครัฐควรศึกษาแนวทางการนำเสนอการสื่อสารบนออนไลน์ที่เป็นสาระความรู้เพื่อให้ผู้บริโภคมีการรับรู้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้หันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2565). รายงานสถานการณ์ฝุ่นควันและไฟฟ้าในพื้นที่รับผิดชอบ สำนักงาน
สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 2 ลำปาง แพร่ พะเยา และน่าน. สืบค้นจาก
[dhhttps://www.shorturl.asia/TCmyd](https://www.shorturl.asia/TCmyd)
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2562). รายงานผลการวิเคราะห์การสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล
ภาคสนามโครงการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมใน
พื้นที่กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก [https://eservice.deqp.go.th/media](https://eservice.deqp.go.th/media/details?media_group_code=30&media_type_id=12&media_id=2433)
[/details?media_group_code=30&media_type_id=12&media_id=2433](https://eservice.deqp.go.th/media/details?media_group_code=30&media_type_id=12&media_id=2433)
- ขวัญชนก ผูกไมตรี. (2564). อิทธิพลของคุณค่าตราสินค้าและการตลาดเชิงเนื้อหาที่มีต่อความพึง
พอใจและความจงรักภักดีในบริการวิดีโอสตรีมมิ่ง Netflix ของคน Generation Y ในเขต
กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพมหานคร.
- ชูชัย สมितिไกร. (2562). พฤติกรรมผู้บริโภค. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณภัทรชนม์ หาวีชา และ กรณ์ยัพัฒน์ อัมประเสริฐ. (2564). รูปแบบการตลาดด้านเนื้อหาที่ส่งผลต่อ
กระบวนการตัดสินใจซื้ออาหารผ่านร้านค้าออนไลน์ในจังหวัดนนทบุรี. วารสารวิทยาลัย
นครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 15(3), 340-354.
- ไทยโพสต์. (2566). สัมภาษณ์คนรุ่นใหม่ พร้อมจ่ายซื้อสินค้าน่ารักษ์โลก แต่ราคาต้องเข้าถึงได้. สืบค้น
จาก <https://www.thaipost.net/news-update/2999995/>
- นิยม กริมใจ. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หลากหลายคาร์บอนของผู้บริโภคใน
เขตบางนา กรุงเทพมหานคร. SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL, 7(2), 82-99.
- ลัดดา ปินตา และ มานิตย์ มัลลวงค์. (2565). อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและ
ทัศนคติที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่. วารสารบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ ราชมงคลล้านนา, 10(1), 1-24.
- วสันต์พรรค จำเริญนุสิต. (2562). ผู้ว่าฯ ลำปาง นำทีมรณรงค์ "ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก" เชิญ
ชวนประชาชนใช้ถุงผ้า. สืบค้นจาก [https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/](https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG191203083740460)
TCATG191203083740460

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2564). *ราคาแค่ไหน?...ที่ผู้ซื้อเต็มใจจ่าย สินค้า บริการ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม*
หาค่าราคาเพิ่มไม่เกิน 20% จากปกติ. สืบค้นจาก [https://www.Kasikornresearch.com
/th/analysis/k-social-media/Pages/Eco-Product-02-04-21.aspx](https://www.Kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Eco-Product-02-04-21.aspx)
- สเต็ป อคาเดมี. (2560). *10 เหตุผลที่คุณควรทำ Inbound marketing สุดยอดการทำการตลาดด้วย*
กฎแรงดึงดูด ตั้งแต่วินาทีนี้ แบบ Step by step. สืบค้นจาก <https://stepstraining.co/strategy>
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2560). *ใช้ Content แบบไหน ให้โดนใจลูกค้า*. สืบค้น
จาก [https://www.etda.or.th/th/knowledgesharing/articles/online-marketing-
strategy-Ep2.aspx](https://www.etda.or.th/th/knowledgesharing/articles/online-marketing-strategy-Ep2.aspx)
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 –*
2580 (ฉบับย่อ). สืบค้นจาก [https://infocenter.nationalhealth.or.th/Ebook/
NationalStrategy/book.html#p=17https://www.etda.or.th/th/knowledge-
sharing/articles/online-marketing-strategy-Ep2.aspx](https://infocenter.nationalhealth.or.th/Ebook/NationalStrategy/book.html#p=17https://www.etda.or.th/th/knowledge-sharing/articles/online-marketing-strategy-Ep2.aspx)
- สุนิรัตน์ ปิ่นตุรงค์. (2563). *ทัศนคติและพฤติกรรมต่อการตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคใน*
ประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques*. New York: Wiley Eastern.
- Henry. (1995). *Consumer behavior and marketing action*. (5th ed.). The United of
America: International Thomson Publishing.
- Kotler, P. & Keller, K. L. (2012). *Marketing management*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Nosrati, M., Karimi, R., Mohammadi, M., & Malekian, K. (2013). Internet marketing or
modern advertising! How? Why? International. *Journal of Economy,
Management and Social Sciences*, 2(3), 56–63.
- Odden, L. (2012). *Optimize how to attract and engage more customers by integrating*
SEO, social media, and content marketing. Hoboken, NJ: Wiley.
- Likert. (1967). *The method of constructing and attitude scale*. In Martin Fishbein (Ed.),
Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- Schermerhorn, J.R., & Hunt, J.G. (2000). *Organizational behavior*. (7th ed.). New York:
John Wiley and Sons.

ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

Proactive Leadership of Administrators Affecting the Effectiveness of Schools
under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon

(Received: November 9, 2023; Revised: January 12, 2024; Accepted: January 30, 2024)

ณัฐกานต์ ศรีโกคา¹

Nutthikan Sripoka¹

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร 2) ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร และระดับประสิทธิผลของโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน 4) อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และ 5) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร 2) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

จากการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ 2) การรู้จักตนเอง 3) การมีจินตนาการ 4) การมีวิจรรย์ญาณ และ 5) การวางแผนการทำงาน ระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนนั้น มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง และอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมี

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร e-mail: nutthikan.sr64@snru.ac.th

Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมีจินตนาการ และการมีวิจาร์ณญาณ ส่วนการรู้จักตนเอง สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 77.10

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีวิจาร์ณญาณ และด้านการรู้จักตนเอง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงรุก ผู้บริหารโรงเรียน ประสิทธิผลของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the components of proactive leadership of school administrator, 2) the proactive leadership level of school administrators and the level of school effectiveness, 3) the relationship between proactive leadership of school administrator and school effectiveness, 4) the predictive power of administrators' proactive leadership that affected school effectiveness and 5) guidelines to develop proactive leadership of school administrators that affected the effectiveness of the school under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon. The research was divided into 3 phases: 1) to study the components of proactive leadership of school administrator, 2) to study the relationship between the proactive leadership of administrators the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon, and 3) to study ways to develop proactive leadership of administrators affecting the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon.

The study of the components of proactive leadership of school administrator, it was found that there are five components: 1) independent will, 2) self-awareness, 3) imagination, 4) critical thinking, and 5) work planning. Proactive leadership level of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon was at a high level. As for school effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon was at the highest level. Proactive leadership of school administrators under the Secondary Educational

Service Area Office Sakon Nakhon and school effectiveness had a high level of positive correlation. Proactive leadership of school administrators which could statistically predict school effectiveness at the .01 level of significance were imagination and critical thinking while self-awareness could statistically predict school effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon at the .05 level of significance with a predictive power of 77.10%.

The guidelines for developing proactive leadership of school administrators that affected school effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon, were 3 aspects: imagination; critical thinking and self-awareness.

Keywords: Proactive Leadership, School Administrators, School Effectiveness

บทนำ

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรภายในประเทศให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของตนเอง มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนระดับสูงขึ้นไปและการดำรงชีวิตในอนาคต (อมรรัตน์ เตชะนอก, 2563, น. 3)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลการศึกษาจึงกำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลเมืองโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน มีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 3) โดยมีโรงเรียนเป็นสถาบันที่จะต้องดำเนินการด้านการศึกษาให้กับนักเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารจัดการ กำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินการร่วมกับคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้วนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความพยายามที่จะดำเนินการทุกอย่างที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้เกิดผลผลิตคือนักเรียนที่มีคุณภาพในที่สุด

ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานที่จะนำพาโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนคือผู้นำในการขับเคลื่อนโรงเรียนและนโยบายของรัฐไปสู่การปฏิบัติ โดยมีบทบาทหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก และสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน มีความราบรื่น โดยทั่วไปคุณลักษณะผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีปฏิภาณไหวพริบ มีบุคลิกภาพดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถใฝ่เรียนรู้ มีความเข้าใจบุคคลทั่วไป มีความอดทนและความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ประสานงานได้ดี มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและมีความยุติธรรม ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการบริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นั่นคือการมีภาวะผู้นำเชิงรุก (Proactive Leadership) กล่าวคือ ผู้นำที่มีการทำงานที่มุ่งเน้นผลงาน โดยมี “เป้าหมาย” ที่ชัดเจน อาศัยข้อมูลข่าวสารหรือประสบการณ์ในอดีตและที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน การทำงานเชิงรุกจะเน้น “เป้าหมาย” ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เน้น “วิธีการ” ที่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว คุ่มค่าและมีคุณภาพ (วิฑูรย์ สิมะโชติ, 2563)

การที่โรงเรียนมีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่าง ๆ เอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน จากการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ของบุคลากร และด้านความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน และด้านความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงยังต้องพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น (วุฒิชัย โภคะชัย, 2564, น. 12) เห็นได้ว่า ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ทำให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นผู้ที่มีหน้าที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดระบบความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (ภรณ์ มหามนต์, 2554, น. 27)

ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นสิ่งที่สังคม ชุมชน นักเรียน และผู้ปกครองคาดหวัง ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องเร่งพัฒนาดตนเองและองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง หากผู้บริหารโรงเรียนยังใช้หลักในการบริหารการศึกษาแบบเดิมก็จะไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ (ดาร์รัตน์ จันทร์กาย, 2559, น. 3) พรวิทย์ พชรินทร์ตะนกุล (2562) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีความสำคัญ

ในการปรับเปลี่ยนสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการผลักดัน กระตุ้น และสร้างสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ คือผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารจะต้องมีสมรรถนะที่ดีและหลากหลายด้าน ความท้าทายในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องตื่นตัวในเชิงรุก เพราะผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (กิริติ ภูทอง, 2558, น. 86-87) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชีรา จันทพรหม (2553, น. 94) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น การบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพภายใต้กรอบของการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน จึงควรใช้ภาวะผู้นำเชิงรุกในการนำพาโรงเรียนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เพื่อผลักดันให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านให้มีคุณภาพสะท้อนให้เห็นประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีหน้าที่และรับผิดชอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ทุกคนในสถานศึกษานั้นมิใช่เรื่องง่าย เพราะไม่เพียงแต่จะต้องเผชิญกับความยุ่งยากจากบุคคลภายใน แต่ยังต้องเผชิญกับบุคคลภายนอกสถานศึกษาอีกด้วย ผู้บริหารจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อรูปแบบการบริหารงานในด้านต่าง ๆ โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานเป็นการทำงานเชิงรุกเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถวางแผนก้าวรุกไปข้างหน้าก่อนการเปลี่ยนแปลงจะมาถึง ไม่ปล่อยให้เงื่อนไขภายนอกมาเป็นอุปสรรคในการพัฒนาตนเองและองค์กร (Covey, 1989 อ้างอิงใน สงกรานต์ จิตสุทธิภากร, 2541, น. 95)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครเป็นหน่วยงานที่มีเป้าหมายสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเป็นมืออาชีพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, 2565) ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำนโยบายของรัฐไปสู่การปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงรุกที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยจะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูสามารถนำไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของตนเองให้เพิ่มขึ้น และประยุกต์ใช้

ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา
ก่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร และระดับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำสารสนเทศที่ได้จากผลการวิจัยไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุก
ของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร และจังหวัดอื่น ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์กันทางบวก

3. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขอบเขตของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภาวะผู้นำเชิงรุก ประกอบด้วย 1) การมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ 2) การรู้จักตนเอง 3) การมีจินตนาการ 4) การมีวิสัยทัศน์ และ 5) การวางแผนการทำงาน

ประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน 2) การจัดการเรียนการสอนของครู 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน 5) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 6) ความพึงพอใจในการทำงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยขออธิบายตามระยะการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2565 ทั้ง 45 แห่ง จำนวน 2,205 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, 2565)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 350 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างอิงใน วาโร เฟิงส์วีสต์, 2551, น. 191) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นแบบไม่เป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรพยากรณ์ คือ ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ 2) การรู้จักตนเอง 3) การมีจินตนาการ 4) การมีวิจรรย์ญาณ 5) การวางแผนการทำงาน

3.2 ตัวแปรเกณฑ์ คือ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน 2) การจัดการเรียนการสอนของครู 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน 5) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 6) ความพึงพอใจในการทำงาน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 45 โรงเรียน

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2565 – สิงหาคม 2566 ดังนี้

ระยะที่ 1 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – ธันวาคม 2565

ระยะที่ 2 ตั้งแต่เดือนมกราคม – เมษายน 2566

ระยะที่ 3 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินงานในระยะนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย 1) การมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ 2) การรู้จักตนเอง 3) การมีจินตนาการ 4) การมีวิจรรย์ญาณ 5) การวางแผนการทำงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ลักษณะเครื่องมือเป็นมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน 2) การจัดการเรียนการสอนของครู 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน 5) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 6) ความพึงพอใจในการทำงาน

1.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากกรอบแนวคิดการวิจัยมาร่างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนและระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แล้วนำเสนอที่อาจารย์ปริกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมขององค์ประกอบ ความถูกต้องเหมาะสมในการใช้ภาษา

1.2.2 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตามความเหมาะสมและความสอดคล้องของเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่มุ่งวัด โดยได้กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เมื่อพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยจึงส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ และแนบข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยไปด้วย และขอรับแบบสอบถามคืน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องและให้อาจารย์ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงข้อคำถามก่อนนำไปเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ในขั้นตอนต่อไป โดยผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

1.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try - Out) กับผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 10 คน และครู จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก

รายข้อของแบบสอบถาม (r) โดยใช้ค่า Item Total Correlation และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach)

1.2.5 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก คัดข้อคำถามที่มีค่า อำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.24 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, น. 258) จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผลการหาค่าคุณภาพของแบบสอบถามพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกด้านภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ระหว่าง 0.71-0.95 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987 ค่าอำนาจจำแนก ด้านประสิทธิผลของโรงเรียน ระหว่าง 0.37-0.89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.956

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองการทำวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียน และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการตอบแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและหนังสือราชการขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทางออนไลน์ และทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งระบุเวลาให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์ โดยให้ส่งแบบสอบถามมายังผู้วิจัยตามที่อยู่ซึ่งได้พิมพ์ติดไว้ที่แบบสอบถาม

2.3 ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป หากพบว่ากลุ่มตัวอย่างยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนดผู้วิจัยจะส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ด่วน (EMS) จนได้รับจำนวนแบบสอบถามตามจำนวนที่ต้องการ

2.4 นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ซึ่งถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำค่าที่คำนวณได้มาวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ 2) การรู้จักตนเอง 3) การมีจินตนาการ 4) การมีวิจาร์ณญาณ และ 5) การวางแผนการทำงาน
2. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก
3. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
4. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .868$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมีจินตนาการ (X_3) และการมีวิจาร์ณญาณ (X_4) ส่วนการรู้จักตนเอง (X_2) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้เท่ากับ .771 หรือร้อยละ 77.10 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) 0.190

สามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = 1.663 + 0.321 (X_3) + 0.230 (X_4) + 0.092 (X_2)$$

และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'_y = 0.432 (Z_3) + 0.354 (Z_4) + 0.129 (Z_2)$$

6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีดังนี้

6.1 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ด้านการมี
จินตนาการ ประกอบด้วย

6.1.1 ผู้บริหารควรมีการบริหารความคิดของตนเอง ฝึกให้มีความคิดนอกกรอบ
เดิม ๆ เป็นประจำ

6.1.2 ผู้บริหารหมั่นพัฒนาตนเองโดยการอ่านหนังสือ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ
การคิดสร้างสรรค์

6.1.3 ผู้บริหารต้องฝึกฝนให้ตนเองเป็นคนมีอารมณ์ขัน สนุกกับการทำงาน และ
ความคิดใหม่ ๆ

6.1.4 ผู้บริหารเปิดใจรับความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ

6.1.5 ผู้บริหารฝึกการคิดภาพในอนาคต รวมถึงการทำนาย หรือพยากรณ์ภาพ
หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

6.1.6 ต้นสังกัดควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารได้มีโอกาสเข้าอบรม สัมมนา ในการ
พัฒนาตนเองในด้านการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ หรือการคิดนอกกรอบอยู่เสมอ

6.1.7 ผู้บริหารควรฝึกจินตนาการภาพความสำเร็จของงานต่าง ๆ ให้อยู่บ่อย ๆ
จนเกิดความเคยชินและเกิดภาพจำความสำเร็จในสมองของตนเอง เมื่อลงมือปฏิบัติจริงจะรู้สึกคุ้นเคย
กับงานนั้น ๆ ซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการทำงานจนบรรลุความสำเร็จได้จริง

6.1.8 ผู้บริหารพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้จากการอ่านหนังสือ และ
เทคโนโลยีเพิ่มพูนความคิดสร้างสรรค์อย่างสม่ำเสมอ

6.1.9 ผู้บริหารทุกคนควรเน้นการพัฒนาในเรื่องการเปิดใจรับความคิดใหม่ ๆ
อยู่เสมอ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ

6.2 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ด้านการมี
วิจรรณญาณ ประกอบด้วย

6.2.1 ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองและฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจรรณญาณ

6.2.2 ผู้บริหารควรฝึกจิตใจตนเองให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม

6.2.3 ผู้บริหารควรฝึกสมาธิ ฝึกการเจริญสติ เพื่อควบคุมอารมณ์และความนึกคิด
ของตนเองอยู่เสมอ

6.2.4 ผู้บริหารควรฝึกตนเองให้สามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ ไม่ใช้อารมณ์
ตัดสินใจ หรือกระทำการต่าง ๆ ที่มีอคติ

6.2.5 ผู้บริหารควรฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมี
เหตุผลประกอบการตัดสินใจ

6.2.6 ผู้บริหารมีการเปิดใจรับฟังข้อมูลทุกด้านก่อนการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

6.2.7 การฝึกใช้ความคิดทบทวน ไตร่ตรองถึงสิ่งที่จะทำให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินผลในเรื่องต่าง ๆ ถึงผลดี ผลเสีย อย่างครอบคลุม เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องนั้น ๆ

6.2.8 ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิผลให้ได้มากที่สุด

6.3 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ด้านการรู้จักตนเอง ประกอบด้วย

6.3.1 ผู้บริหารควรมีการไตร่ตรองเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย ของตนเองอยู่เสมอ

6.3.2 ผู้บริหารควรมีการพัฒนาจุดเด่น และปรับปรุงจุดด้อยของตนเองอย่างต่อเนื่อง

6.3.3 ผู้บริหารควรฝึกบริหารจิตใจเพื่อให้มีสติในการเข้าใจความคิดและการกระทำของตนเองอยู่เสมอ

6.3.4 ผู้บริหารสามารถดึงศักยภาพของตนเองออกมาใช้อย่างเต็มที่

6.3.5 ผู้บริหารควรเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการรับรู้เกี่ยวกับตนเองตามความเป็นจริง

6.3.6 การฝึกตนเองให้รู้จักเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกความต้องการของตนเอง และฝึกควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ความต้องการให้อยู่ในระดับความพอดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ส่งผลเสียตามมาจากพฤติกรรมที่ไม่ดีควบคุมไม่ได้ของตนเอง

6.3.7 ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้รู้ถึงวิธีการสร้างเป้าหมายแห่งตนในการปฏิบัติงาน

6.3.8 ผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาตนเองและส่งเสริมการทำงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนอยู่เสมอ

อภิปรายผล

ผลการอภิปรายเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ 2) การรู้จักตนเอง 3) การมีจินตนาการ 4) การมีวิจรรย์ญาณ และ 5) การวางแผนการทำงาน ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบดังกล่าวเป็นการสร้างแรงจูงใจในตนเองของผู้บริหารที่จะทำงานแบบเชิงรุกเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนที่จะนำพาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลต้องรู้จักใช้สมรรถนะของตนในการบริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารจะต้องมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ มีการรู้จัก

ตนเองว่ามีจุดเด่นจุดด้อยอะไร มีวิจารณ์ญาณ สามารถคิดอย่างรอบคอบได้ มีจินตนาการ สามารถวาดภาพที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ตลอดจนมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความผิดพลาดในการทำงานให้น้อยที่สุด ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชีรา จันทพรหม (2553, น. 94) ที่ได้ทำการศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีวิจารณ์ญาณ ความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ การรู้จักตนเอง และการมีจินตนาการ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติ ภูทอง (2558, น. 86-87) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีจินตนาการ ความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ การรู้จักตนเอง และการมีวิจารณ์ญาณ ตามลำดับ

2. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ การรู้จักตนเอง รองลงมา คือ การวางแผนการทำงาน การมีวิจารณ์ญาณ การมีจินตนาการ และการมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดบทบาทการทำงานและความสำเร็จของการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องรู้จักตนเองเป็นอย่างดีเพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นจุดด้อย ต้องมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีวิจารณ์ญาณในการคิดไตร่ตรองต่องานต่าง ๆ ที่ทำ มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันปัญหาและช่วยทำให้งานสำเร็จ ตลอดจนมีจินตนาการ มีการคิดนอกกรอบเดิม ๆ ที่เคยทำจนชินเพื่อให้สามารถคิดหาแนวทางการบริหารที่ดีที่สุดในแต่ละสถานการณ์มาใช้ ดังนั้นจึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติ ภูทอง (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงาน การจัดการเรียนการสอนของครู ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษา ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น คือ นักเรียน จึงทำให้เกิดความคาดหวังมาก การจัดการเรียนการสอนของครูก็เป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนเป็นไปตามที่คาดหวัง ภาวะผู้นำของผู้บริหารก็เป็นสิ่งสำคัญในการมุ่งสู่ความสำเร็จ รวมไปถึงการจัดบรรยากาศที่

เอื้ออำนวยให้ครู และบุคลากรทำงานอย่างมีความสุข นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลทำให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับ วุฒิชัย โภคะชัย (2564, น. 12) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ของบุคลากรและความสัมพันธ์ที่ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ของบุคลากร ด้านความสัมพันธ์ที่ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน ด้านการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

4. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .868 ($r_{xy} = .868$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นด้านการมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ การรู้จักตนเอง การมีจินตนาการ การมีวิจรรณญาณ และการวางแผนการทำงาน ทุกองค์ประกอบล้วนมีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากการมีความมุ่งมั่นแน่วแน่ที่จะทำงานให้สำเร็จโดยเป็นความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระไม่ได้ทำเพราะเป็นหน้าที่หรือเพียงเพราะคำสั่งเท่านั้น จากนั้นก็เป็นการทำความเข้าใจตนเอง ให้รู้จักเด่น จุดด้อย เพื่อนำมาใช้ประกอบการวางแผนการทำงานให้เป็นระบบ รู้จักใช้ข้อมูลและเหตุผลมาตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ อย่างมีวิจรรณญาณ รวมไปถึงการมีจินตนาการใช้ความคิดนอกกรอบจากสิ่งเดิม ๆ ที่เคยปฏิบัติ หรือใช้มองภาพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้เป็นคนมีวิสัยทัศน์ที่ดี องค์ประกอบเหล่านี้ทำให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงรุก ทำงานแบบก้าวหน้า โดยไม่รอเพียงคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาหรือทำเพราะเป็นหน้าที่เท่านั้น จึงส่งผลทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา ไมยวงศ์ (2564, น. 81) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครพนม พบว่า ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .775$) ส่วนปัจจัยการบริหารทั้ง 8 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม องค์การมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า

ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .493$) ด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .627$)

5. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร 2 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมีจินตนาการ (X_3) และการมีวิจรรย์ญาณ (X_4) ส่วนการรู้จักตนเอง (X_2) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้เท่ากับ .771 หรือร้อยละ 77.10 สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

5.1 ด้านการมีจินตนาการ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำในด้านการมีจินตนาการ โดยแสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีความคิดกว้างไกล คิดนอกกรอบ เป็นนักคิดที่อยู่บนพื้นฐานที่เป็นไปได้ไม่ใช่การคิดเพ้อฝันเพียงอย่างเดียว ย่อมจะส่งผลให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถหาทางป้องกันไว้ก่อนที่จะเกิดปัญหาหรือความเสียหาย ตลอดจนส่งผลต่อการสรรสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้พัฒนางานของตน ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุให้การบริหารงานเกิดประสิทธิผล ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชีรา จันทพรหม (2553, น. 93-94) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร พบว่า ตัวแปรที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดมี 2 ตัวแปร คือ ด้านการมีจินตนาการ และด้านการมีวิจรรย์ญาณ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัวแปร เท่ากับ .440 และสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบของประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร ได้ร้อยละ 19.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ด้านการมีวิจรรย์ญาณ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงรุกต้องเป็นผู้ที่มีความคิดไตร่ตรองพิจารณาข้อมูลอย่างถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์สังเคราะห์และคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณก่อนตัดสินใจเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด และยังมีข้อผิดพลาดน้อยก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน และคุณภาพนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิริติ ภูทอง (2558, น. 86-87) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารในภาพรวมสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยพบว่า มี 2 ตัวแปรที่ดีที่สุด คือด้านการมีวิจรรย์ญาณ

และด้านความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ โดยเฉพาะในด้านการมีวิจญาณมามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
สะสมของตัวแปรพยากรณ์ เท่ากับ .751 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 56.40 อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

5.3 ด้านการรู้จักตนเอง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าหากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการรู้จักตนเอง
เป็นอย่างดีว่าเป็นคนอย่างไร มีจุดแข็ง หรือจุดอ่อนอะไร ก็จะสามารถนำจุดแข็งมาใช้ในการพัฒนาตนเอง
ส่วนที่เป็นจุดอ่อนก็จะมีแก้ไข หรือปรับปรุง หรือระมัดระวังเป็นพิเศษ การที่ผู้บริหารจะมี
ความสามารถรู้จักตนเองต้องเป็นคนตรงไปตรงมาซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่มีอคติคิดเข้าข้างตนเอง
ผู้บริหารที่รู้จักตนเองได้ดีก็จะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ พระมหาสันตยา อธิธรรมา (2556, บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาภาวะผู้นำตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ในการพัฒนาองค์การของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง
จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริส
ธรรม 7 ในการพัฒนาองค์การของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านความเป็นผู้รู้จักตน ด้านความเป็นผู้รู้จักบริษัท ด้านความเป็น
ผู้รู้จักกาล ด้านความเป็นผู้รู้จักประมาณ ด้านความเป็นผู้รู้จักเหตุ และด้านความเป็นผู้รู้จักผล

6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการมีจินตนาการ
ด้านการมีวิจญาณ และด้านการรู้จักตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง ดังนั้น
ในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสกลนคร ควรนำองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารไปกำหนดเป็นหัวข้อ
ในการอบรมเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้กับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้บริหารสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร
ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารด้านที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุด 3 ลำดับแรก ดังนี้

2.1 ด้านการมีจินตนาการ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่กล้าสร้างจินตนาการ กล้าคิดนอกกรอบ หรือวิธีปฏิบัติเดิม ๆ เพื่อให้สามารถแก้ไข หรือป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในงานของตนได้

2.2 ด้านการมีวิจยารณญาณ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่สนใจใฝ่รู้ ศึกษาข้อมูลความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างรอบคอบและมีสติเพื่อให้สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เลือกวิธีการ หรือทางแก้ปัญหาที่ถูกต้อง มีความยุติธรรมไม่เอนเอียง สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

2.3 ด้านการรู้จักตนเอง ผู้บริหารต้องใช้หลักจิตวิทยาในการฝึกการรู้จักตนเอง วิเคราะห์จุดแข็ง หรือจุดอ่อนของตนเอง หรือการทำ SWOT Analysis ตนเอง เพื่อนำจุดแข็งมาใช้ปฏิบัติงาน และนำจุดอ่อนไปหาแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้แก่ 1) การมีความมุ่งมั่นที่เป็นอิสระ 2) การรู้จักตนเอง 3) การมีจินตนาการ 4) การมีวิจยารณญาณ และ 5) การวางแผนการทำงาน ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน และนำมาซึ่งคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร เพื่อให้ทราบถึงภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กิริติ ภูทอง. (2558). *ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับใหญ่* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

ดรรชนี จันทรกาย. (2559). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิติถ์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2558 - 2567)*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิติถ์. อุดรดิติถ์.

- พรวิทย์ พชรินทร์ตะกุล. (2562). *Disrupt* สถานศึกษาต้องมองไปข้างหน้า. สืบค้นจาก <https://thestandard.co/panyapiwat-institute-of-management/>
- พระมหาสัณทยา อธิธำ. (2556). *ภาวะผู้นำตามหลักสัปปริศธรรม 7 ในการพัฒนาองค์กรของ* นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ภรณ์ มหานนท์. (2554). *การประเมินประสิทธิผลขององค์กร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วาโร เฟิงส์วส์ดี. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วุฒิชัย โภคะชัย. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วารสาร การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(38), 12-20.
- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2563). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: เนตรนิมิตการพิมพ์.
- สงกรานต์ จิตสุทธิภากร. (2541). *7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง (The 7 habits of highly effective People)*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. (2565). *ข้อมูลอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สพม.สกลนคร*. สืบค้นจาก <https://www.sesaosakon.go.th/web2023/>
- สุชีรา จันทพร. (2553). *การศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน* ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- อมรรัตน์ เตชะนอก (2563). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 (Education management towards excellence in the 21st century). *Journal of Modern Learning Development*, 5(6), 21-24.
- อรอุมา ไมยวงศ์. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก* สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.
- Covey, S.R. (1989). *The 7 Habits of Highly Effective People*. New York: Simon & Schuster. Inc.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

Democratic Leadership of Administrators and the Development of Teacher
Personnel in Schools in Mueang Phetchabun District Under the Jurisdiction of
Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1

(Received: November 15, 2023; Revised: January 12, 2024; Accepted: April 2, 2024)

ดรรารัศมี ขจรกิจดำรงค์¹ ศิริพร เสริตานนท์²

Dararatsamee Khajornkitdamrong¹ Siriporn Seritanondh²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและบุคลากรครูในโรงเรียนเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จำนวน 12 โรงเรียน วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน จำนวน 242 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู พบว่า บุคลากรครูโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเนชั่น e-mail: 6411510009@nation.ac.th

Graduate School, Nation University

² บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเนชั่น

Graduate School, Nation University

ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทุกรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาทางด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล
คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย ผู้บริหาร การพัฒนาบุคลากรครู

Abstract

This research article has the following objectives: 1) to study the democratic leadership of administrators and the development of teacher personnel in Mueang Phetchabun district under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1; 2) to study the relationship between the democratic leadership of administrators and the development of school teacher personnel in Mueang Phetchabun district under the jurisdiction of the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1; and The sample group consisted of administrators and teaching personnel in 12 schools in Mueang Phetchabun district, using a proportional sampling method, totaling 242 people. Data were collected using a questionnaire. Analysis of percentage data, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient was conducted.

The study results found that Democratic leadership of Phetchabun district administrators under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1 is at a high level. Results of the study of the relationship between democratic leadership of administrators and the development of school teacher personnel in Mueang Phetchabun district under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1, it was found that there was a relationship in a positive direction at a statistical significance level of .05. The results of the study of executives' democratic leadership and personnel development. Teachers found that school teaching personnel in Mueang Phetchabun district under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 1 are at a high level in every aspect in all 4 areas: curriculum development and teaching. Development of the learning process, measurement and evaluation, and research and development of educational quality are considered. Among these aspects, the one with the highest average is measurement and evaluation.

Keywords: Democratic Leadership, Administrators Teacher, Personnel Development

บทนำ

การศึกษานั้นนับเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือในการสร้างคน สร้างทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้ มีความเจริญรุ่งเรืองและเป็นสุข ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา ต้องกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ที่มุ่งเน้นความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้

การศึกษาของชาติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2553) คุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารภายในสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับบุคลากร โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ มีความพอใจและมีความสุขในการทำงาน การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้นมักขึ้นกับลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ

นอกจากนั้นแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่าง ๆ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และ ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559, น. 4-6) ดังนั้นการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจของแต่ละสถานศึกษาแต่ละแห่ง ต้องคำนึงถึงการให้โอกาสในการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากร และผู้บริหารย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเช่นกัน ผู้บริหารเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา การส่งเสริมการจัดการด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา รวมไปถึงการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมอันจะนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ดีเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามอุดมการณ์

การพัฒนาบุคลากรครูในสถานศึกษาต้องพัฒนาไปในหลายด้าน ประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียน งานวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา งานพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีนวัตกรรม งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ งานส่งเสริมและประสานความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: LO) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) ผ่านการพูดคุย (Dialogue) และการอภิปราย (Discussion) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันของบุคคลในองค์กรจะพัฒนาบุคคลเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป (Senge, 1990, p. 12) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้นำหลักในองค์กรที่จะนำไปสู่การประสบผลสำเร็จในการช่วยพัฒนาบุคลากรครู ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน เป็นกระบวนการบริหารแบบประชาธิปไตย และประชาธิปไตยนั้นยังก่อให้เกิดความสงบสุข เนื่องจากการยอมรับฟังเสียงข้างมากแต่เคารพในเสียงข้างน้อย ซึ่งทำให้เกิดความเสมอภาค และการเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน และมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ อันจะส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จ จึงทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิรูประบบการศึกษาให้เป็นประชาธิปไตยเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาไทยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยจึงเป็นสิ่งสำคัญในการนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กร ดังนั้นผู้บริหารที่มีหน้าที่ดำเนินการบริหารการจัดการศึกษาควรเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 เนื่องจากอำเภอเมืองเพชรบูรณ์เป็นพื้นที่ที่มีบุคลากรครูมากที่สุด เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพัฒนาระดับภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากรครูให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาทำให้ได้ทราบข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
2. ผลจากการศึกษาทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู โรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคลากรครูในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

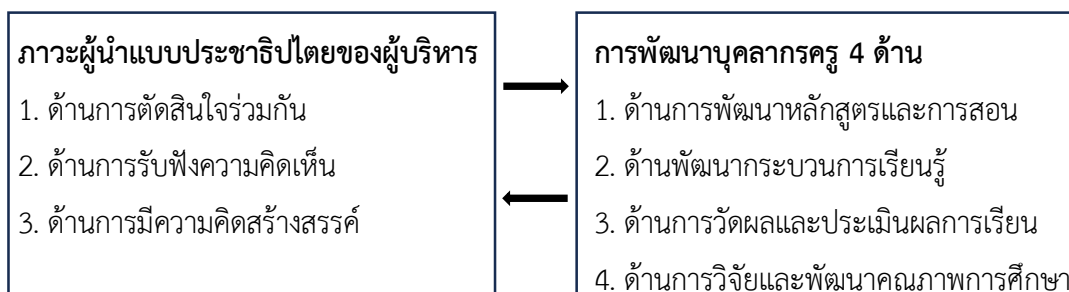
ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
2. ขอบเขตด้านเนื้อหามุ่งศึกษาในกรอบแนวคิด ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหาร 3 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน ด้านการรับฟังความคิดเห็น ด้านความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาบุคลากรครู 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา พฤษภาคม 2566 ถึง ตุลาคม 2566 เป็นระยะเวลา 6 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักของทฤษฎีภาวะผู้นำ โดย Kurt Lewin คือ ให้มองในสิ่งที่ผู้นำปฏิบัติและชี้ให้เห็นว่าทั้งผู้นำและผู้ตามต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้นำแบบประชาธิปไตย

(Democratic Leadership) ใช้การตัดสินใจของกลุ่มหรือให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นส่วนรวม มีการสื่อสารแบบ 2 ทาง ทำให้เพิ่มผลผลิตและความพึงพอใจในการทำงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างาน 4 ฝ่าย และบุคลากรครูในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 683 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างาน 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบุคคล ฝ่ายบริหารทั่วไป และบุคลากรครู ในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่าง Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) โดยกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นผู้บริหาร 81 คน บุคลากรครู 161 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จาก 8 กลุ่มโรงเรียน สุ่มมา 3 กลุ่มโรงเรียน และสุ่มมา จำนวน 12 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่าง 242 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaires) ที่มี 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ 2) ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน ด้านการรับฟังความคิดเห็น และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 3) การพัฒนาบุคลากรครู ในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยลักษณะคำถามส่วนที่ 1 เป็นแบบ

วัดค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) คำถามส่วนที่ 2, 3 เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert (1967, p. 91-95)

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วย 2 วิธี คือ

1. ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Validity) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ในส่วนที่ครอบคลุมเนื้อหาและสำนวนภาษากับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือสอดคล้องกับนิยามศัพท์ปฏิบัติการ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ที่มีการประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ ได้แก่ ค่า +1 = สอดคล้อง ค่า 0 = ไม่แน่ใจ ค่า -1 = ไม่สอดคล้อง ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ 0.886 ซึ่งสูงกว่า 0.66 และเข้าใกล้ 1 จึงแสดงว่าข้อคำถามตรงเชิงเนื้อหา จึงนำแบบสอบถามไปทดสอบค่าความเชื่อมั่น

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริโภครวม 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach ซึ่งจะมีค่าระหว่าง $0 < \alpha < 1$ โดยค่าที่ใกล้เคียง 1 มากแสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.950

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีแจกแบบสอบถามโดยขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาบุคลากรครู ในโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 สรุปผลได้ตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย โดยรวมรายด้าน

(n=242)

ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D	อันดับที่	ระดับ
1. ด้านการตัดสินใจร่วมกัน	4.65	0.43	1	มากที่สุด
2. ด้านการรับฟังความคิดเห็น	4.48	0.54	2	มาก
3. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.32	0.51	3	มาก
รวม	4.49	0.43		มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารในโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับฟังความคิดเห็น และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรครู โดยรวมรายด้าน

(n=242)

การพัฒนาบุคลากรครู	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D	อันดับที่	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน	4.46	0.45	2	มาก
2. ด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.43	0.43	3	มาก
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.47	0.51	1	มาก
4. ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.02	0.56	4	มาก
รวม	4.35	0.43		มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามลำดับ

ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

H_0 : ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียน มีความสัมพันธ์กัน

ผลการทดสอบสมมติฐานวิจัย แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย (X) กับการพัฒนาบุคลากรครู (y)

ตัวแปร Y	การพัฒนาบุคลากรครู			
	(y1)	(y2)	(y3)	(y4)
	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน	ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียน	ด้านการวิจัยและพัฒนา
X ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย				
(X1) ด้านการตัดสินใจร่วมกัน	.393**	.270**	.522**	.283**
(X2) ด้านการรับฟังความคิดเห็น	.436**	.383**	.561**	.234**
(X3) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	.330**	.335**	.435**	.357**

จากตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยกับการพัฒนาบุคลากรครูในภาพรวม พบว่า ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย ประกอบไปด้วย ด้านการตัดสินใจร่วมกัน (x1) ด้านการแสดงความคิดเห็น (x2) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (x3) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวกกับการพัฒนาบุคลากรครู ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (y1) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (y2) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน (y3) ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (y4) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยกับการพัฒนาบุคลากรครู พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ภาวะผู้นำที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย ด้านการแสดงความคิดเห็น (x2) กับการพัฒนาบุคลากรครูด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน (y3) มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{xy}=.561^{**}$) รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย ด้านการตัดสินใจร่วมกัน (x1) กับการพัฒนาบุคลากรครูด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน (y3) ($r_{xy}=.522^{**}$) และภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย ด้านการแสดงความคิดเห็น (x2) กับการพัฒนาบุคลากรครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (y1) ($r_{xy}=.436^{**}$) ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่าผลการทดสอบยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารในโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการรับฟังความคิดเห็น และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ ซึ่งมีความสอดคล้องสมมติฐาน ข้อที่ 1 คือ ผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน เนื่องจาก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยนั้นต้องให้บุคลากรครูได้แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน เพื่อเสนอข้อคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำ (Behavioral Theories) ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leaders) ของ Lewin & Gold (1999, p. 169) ที่ใช้การตัดสินใจของกลุ่มหรือให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นส่วนรวม ทำงานเป็นทีม มีการสื่อสารแบบ 2 ทาง ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน สอดคล้องกับวิจัยของ ศิริพร ดวงศรี (2562, น. 192-200) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุดรธานี เขต 3 คือ พบว่า การเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้ใต้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูมีความสัมพันธ์ ด้านการแสดงความคิดเห็น (x_2) กับด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน (y_3) มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{xy}=.561^{**}$) สอดคล้องสมมติฐาน ข้อที่ 2 คือ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคลากรครูที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สามารถอภิปรายได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีผลต่อการพัฒนาบุคลากรครูในสถานศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารและปัจจัยในด้านต่าง ๆ ร่วมด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมของผู้นำของ Kurt Lewin ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leaders) ใช้การตัดสินใจของกลุ่มหรือให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรับฟังความคิดเห็นส่วนรวม ทำงานเป็นทีม มีการสื่อสารแบบ 2 ทาง ทำให้เพิ่มผลผลิตและความพึงพอใจในการทำงาน ช่วยให้เกิดการพัฒนาบุคลากรครูในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนัญติยา ชาระวงศ์ (2561, น. 153-163) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู พบว่า การพัฒนาบุคลากรครู โรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรครูในด้านต่าง ๆ ได้ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำของ Kurt Lewin ผู้นำแบบประชาธิปไตยประชาธิปไตย (Democratic Leaders) ใช้การตัดสินใจของกลุ่มหรือให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรับฟังความคิดเห็นส่วนรวม ทำให้เพิ่มผลผลิตและความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์พร ฟากพื้น (2561, น. 27-40) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ งานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน งานแนะแนวการศึกษา งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา งานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ งานนิเทศการศึกษา และงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก คือด้านการตัดสินใจร่วมกัน ส่วนด้านที่มีระดับน้อย คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรต้องจัดระบบวิธีการกำหนดงานได้ชัดเจน และมีเป้าหมายร่วมกัน มีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรครูสร้างสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีโดยจัดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนี้โดยตรง เพื่อให้ความช่วยเหลือเหลือ แก้ไขปัญหา ตอบข้อสงสัยแก่บุคลากรครูได้อย่างชัดเจน

2. จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูโรงเรียนในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครูมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก การพัฒนาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยก็จะทำให้เกิดการพัฒนาบุคลากรครูได้

3. ผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของผู้บริหารกับการพัฒนาบุคลากรครู สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจัดการศึกษาโดยเฉพาะงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละแห่ง เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ให้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยกับภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรมีการศึกษาระดับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่จะส่งผลถึงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.

- ศิริพร ดวงศรี. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 5(2), 192-200.
- สุริย์พร ฟากพื่น. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. *วารสาร
สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(3), 27-40.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา
(องค์กรมหาชน).
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักฯ.
- อนัญติยา ชาระวงศ์. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
ผู้บริหารโรงเรียน. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 15(71), 153-163.
- Krejcie, R. V, & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Lewin K. & Gold M. E. (1999). The dynamics of group action. *Educational Leadership
Review*, 6(1), 169-180.
- Likert. Rensis. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale, in Attitude
Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*.
New York: Doubleday.

ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรและปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

Basic Information and Factors Affecting the Increasing Production Efficiency of
Hybrid Corn Seeds for Farmers in Tung-Hua-Chang District, Lamphun Province

(Received: November 16, 2023; Revised: January 12, 2024; Accepted: February 14, 2024)

สายชล ทาจี¹ ทัดษกร ศรีสุข²

Saichon Tajee¹ Thatsaporn Srisook²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลกับเกษตรกรที่เป็นประชากรทั้งหมด 349 คน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41-50 ปี การศึกษาดำรงปริญญาตรี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน อาชีพหลักเกษตรกร ประสบการณ์อาชีพเกษตรกร 10 ปีขึ้นไป ถือครองพื้นที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ ระยะเวลาถือครอง 11 ปีขึ้นไป และความต้องการพัฒนาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมมีค่าอิทธิพลรวมร้อยละ 12.10 ($R^2 = .121$) ข้อมูลที่มีผลมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา รองลงมา คือ ระยะเวลาถือครองพื้นที่เพาะปลูก ส่วนข้อมูลที่ไม่ได้ผล คือ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลัก/อาชีพเสริม ประสบการณ์อาชีพเกษตรกร การถือครองพื้นที่เพาะปลูก และความต้องการพัฒนาผลการศึกษามีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน พบว่า มีค่าอิทธิพลรวมร้อยละ 54.40 ($R^2 = .544$) ปัจจัยด้านที่มีผล

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเนชั่น e-mail: saichontajee@hotmail.com

Graduate School, Nation University

² บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเนชั่น

Graduate School, Nation University

มากที่สุด คือ ทักษะของเกษตรกร รองลงมา คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการความรู้
ของเกษตรกร ตามลำดับ ดังนั้นจึงควรมุ่งพัฒนาทักษะเกษตรกรโดยเฉพาะการวางแผนเพาะปลูก
การผลิตตามหลักและกระบวนการเกษตร การเลือกใช้และบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ และความ
ผิดพลาดของการผลิต ตามลำดับ

คำสำคัญ: เกษตรกร ประสิทธิภาพการผลิต ข้าวโพดลูกผสม

Abstract

The objective of this research aimed to study the agriculturist's basic information that could increase the production efficiency of the hybrid corn seeds from Tung Hua Chang, Lamphun and to study the factors that could impact the efficiency of the hybrid corn seeds from the agriculturist in Tung Hua Chang, Lamphun by gathering survey information from 349 farmers. Using descriptive statistics, namely, frequency, percentage, mean, standard deviation as well as testing hypothesis with Multiple Regression Analysis.

The results from the survey respondents, most of them were males, aged 41-50 years old and their education was undergraduate. The amount of family members averaged 3-5 people per household. Farmers were the main occupation, and have farming experience over 10 years. They owned farming area in the average of 6-10 farms (9,600 – 16,000 square meters) and owned the land for over 11 years. The need of improvement of hybrid corn seeds. The basic information from the research, affected to increase the production efficiency of the hybrid corn seeds. The result of the influence value was of 12.10 % ($R^2 = .121$). The most affect result is the level of the education. Secondly, the length of farming is area. Lastly, the ineffective results were the age of farmers, the number of family members in each household, the main and additional occupations for each household, and the experiences of each farmer. By the factors result that affected to increase production efficiency of the hybrid corn seeds in Tung Hua Chang, Lamphun of influence value are 54.40 % ($R^2 = .544$). The most affective result was the farmer skills, followed by the use of information technology, and the knowledge of agriculture management, respectively. Therefore,

these famers need to focus on the managerial skill, the main production, cultivation system, maintain the farming equipment, and learn from their mistake.

Keywords: Farmer, The Efficiency Production, Hybrid Corn

บทนำ

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทยที่มีการใช้บริโภคภายในประเทศและการส่งออกอย่างยาวนาน แต่พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตภายในประเทศได้ลดลงไปมากจากหลายสาเหตุ ในขณะที่ความต้องการผลผลิตเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และใช้สำหรับการบริโภคภายในครัวเรือนและเพื่อการส่งออกมีเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด (สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร, 2559) ด้วยภาวะต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรที่สูงขึ้นจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ยเคมี สารกำจัดศัตรูพืช และวัตถุดิบอาหารสัตว์ และความกังวลเกี่ยวกับการระบาดของโรคสัตว์ ทำให้เกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนการเพาะปลูก และชะลอหรือลดปริมาณการผลิตลง แต่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีผลผลิตลดลง เนื่องจากเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการผลิตไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง ทำให้ราคาของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นเนื่องจากความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในประเทศยังคงเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566) และแนวโน้มการผลิตที่ลดลงและข้อจำกัดในการส่งออกของผู้ผลิตรายใหญ่อย่างประเทศยูเครน ที่ประสบปัญหาสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์อื่น ๆ มีราคาสูงขึ้นตามไปด้วย (กรุงเทพธุรกิจ, 2565)

พันธุ์ข้าวโพดส่วนมากที่ใช้ปลูกอยู่ในประเทศไทยมีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 110 – 120 วัน สามารถปลูกได้ 1 – 2 ครั้งต่อปี คือ ข้าวโพดรุ่นที่ 1 เริ่มปลูกในช่วงฤดูฝนตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน และข้าวโพดรุ่นที่ 2 เริ่มปลูกในช่วงฤดูแล้ง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ แต่ในปี พ.ศ. 2566 ปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก ประสบภาวะฝนทิ้งช่วง ทำให้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในภาคเหนือรุ่นที่ 1 และ รุ่น 2 ลดลง และต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยังคงมีราคาสูงจากราคาปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ และยากำจัดศัตรูพืช เกษตรกรบางรายจึงเปลี่ยนมาปลูกมันสำปะหลังโรงงานเพราะใช้ปุ๋ยและการดูแลที่น้อยกว่า ประกอบกับยังไม่มีโครงการส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา จึงปล่อยเป็นพื้นที่ว่าง ทำให้คาดได้ว่าผลผลิตภาพรวมต่อไร่จะมีแนวโน้มลดลง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566) บริษัท แปซิฟิคเมล็ดพันธุ์ จำกัด ผู้ว่าจ้างเกษตรกรให้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ธรรมดา ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีการวิจัยเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม หรือที่เรียกว่า พันธุ์ไฮบริด (Hybrid) โดยมีพันธุ์ใดพันธุ์หนึ่งเป็นต้นแม่และอีกพันธุ์หนึ่ง

เป็นต้นพ้อ มีคุณสมบัติดีกว่าข้าวโพดพันธุ์ธรรมดา ผลผลิตต่อไร่สูงกว่าพันธุ์ธรรมดา 2-3 เท่าตัว แต่มีข้อเสียคือ ไม่สามารถจะนำเมล็ดพันธุ์ที่ปลูกและเก็บเกี่ยวได้มาใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ปลูกในรุ่นต่อ ๆ ไปได้อีก เกษตรกรจะต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ปลูกทุก ๆ ฤดู อีกทั้งมีราคาแพงกว่าเมล็ดพันธุ์ธรรมดาประมาณ 2-3 เท่าตัว เนื่องจากมีขั้นตอนและกรรมวิธีการผลิตที่ยุ่งยากและมีความสลับซับซ้อนมาก

อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ครอบคลุมเขตปกครอง 3 ตำบล 35 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมด 303,831 ไร่ โดยมีที่นา 14,719 ไร่ พื้นที่พืชไร่ 51,861 ไร่ พื้นที่ไม้ผลไม้ยืนต้น 27,471 ไร่ พื้นที่การเกษตรอื่น ๆ 8 ไร่ รวมที่ทำการเกษตร 94,059 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน, 2566) มีสภาวะอากาศร้อนจัดบางพื้นที่ ปริมาณน้ำฝนมีน้อย ในช่วงเดือนเมษายนอุณหภูมิสูงสุด 35 – 41 องศาเซลเซียส (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2566) ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากจะมีปัญหาด้านทุนการผลิตแล้ว ยังมีปัญหาที่เกิดจากหลายปัจจัย เช่น สภาพอากาศ สภาพดิน ปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอ การระบาดของศัตรูพืช หรือการเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน คุณภาพที่ต่ำลง ทำให้ผลผลิตลดลง โดยในปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน จึงได้มีการทำสัญญาว่าจ้างการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้กับบริษัท แปซิฟิคเมล็ดพันธุ์ จำกัด เพราะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมากกว่า 43 ปี มีการวิจัยและปรับปรุงพันธุ์ให้เหมาะสมกับการปลูกในประเทศไทย โดยมีเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่จำหน่ายเชิงการค้าและได้รับความนิยมหลากหลายพันธุ์ในปัจจุบัน นอกจากนี้ บริษัทยังส่งออกเมล็ดพันธุ์ไปจำหน่าย 18 ประเทศทั่วโลก เช่น อินเดีย บังกลาเทศ ปากีสถาน ศรีลังกา เวียดนาม ลาว พม่า อินโดนีเซีย กัมพูชา เปรู ปารากวัย เอกวาดอร์ โบลิเวีย เป็นต้น (เทคโนโลยีชาวบ้าน, 2567) จึงเป็นที่ยอมรับในหมู่เกษตรกรในพื้นที่

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่า ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรในพื้นที่มีโอกาสที่จะได้รับการแก้ไข หากเกษตรกรมีความรู้ ทักษะ และสามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการทางการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ได้ผลผลิตในปริมาณมากและมาตรฐานคุณภาพสูงขึ้น ช่วยเพิ่มมูลค่าผลผลิตที่ส่งผลกระทบต่อราคา รายได้ และกำไรมากขึ้น สามารถทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรและปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเกษตรกรและเป็นแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่สนใจในธุรกิจการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมได้อย่างชัดเจนและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
3. บริษัท แปซิฟิคเมล็ดพันธุ์ จำกัด และองค์กรในสายธุรกิจเดียวกัน รวมถึงหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเกษตรกร หรือบุคคลที่สนใจในธุรกิจการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม ได้แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นฐานของเกษตรกร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
2. ปัจจัยด้านทักษะของเกษตรกร ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร และปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาตัวแปรต้นที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก/อาชีพเสริม รายได้ครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกร การถือครองที่ดินเพาะปลูก และความต้องการพัฒนา และปัจจัยการเพิ่ม

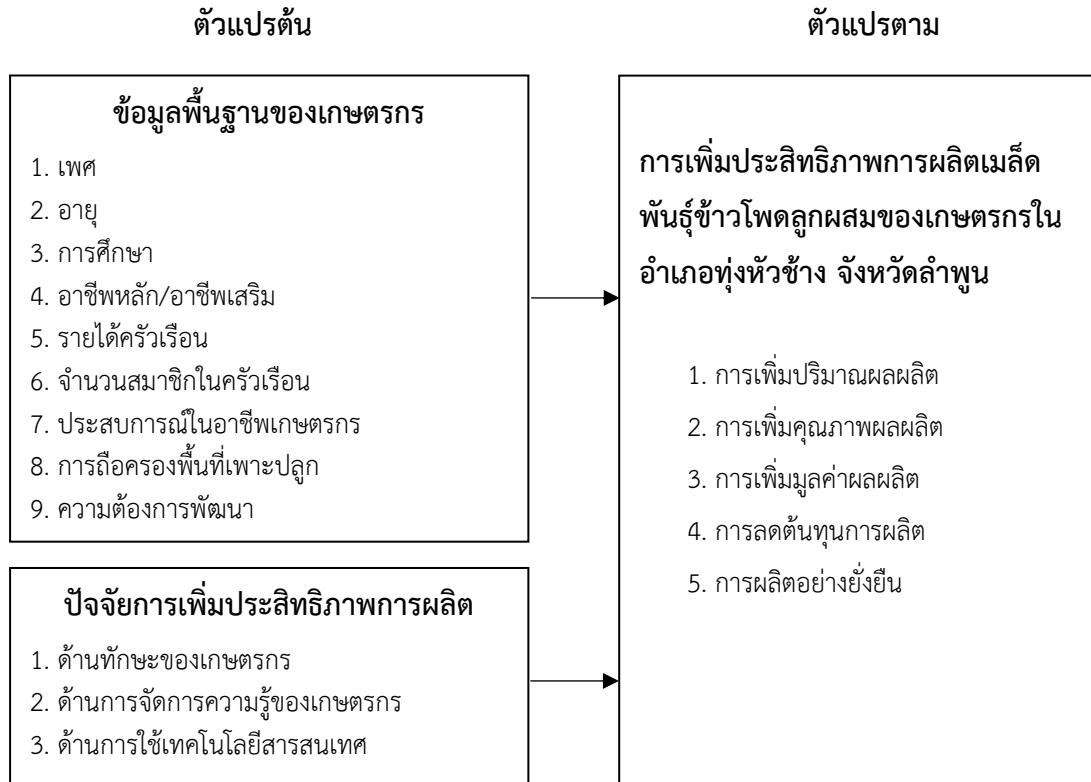
ประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม ได้แก่ ด้านทักษะของเกษตรกร ด้านการจัดการ
ความรู้ของเกษตรกร และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎี
ที่เกี่ยวข้องของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ข้อมูลพื้นฐานของ Armstrong & Kotler (2007 อ้างอิงใน
ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2562, น. 59) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของปัจจัยการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม ผลงานวิจัยของ วัลย์จรรยา วิระกุล (2565, น. 160)
และผลงานวิจัยของ สวรรค์ มณีโชติ และดุสิต อธุนวัฒน์ (2562, น. 599) ศึกษาตัวแปรตาม คือ
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัด
ลำพูน ได้แก่ การเพิ่มปริมาณผลผลิต การเพิ่มคุณภาพผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การลดต้นทุน
การผลิต และการผลิตที่ยั่งยืน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตสินค้าเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2560)

ขอบเขตด้านประชากร คือ กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ที่ทำ
สัญญาการผลิตเมล็ดพันธุ์กับ บริษัท แปซิฟิคเมล็ดพันธุ์ จำกัด มีจำนวนทั้งสิ้น 349 คน

ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาดำเนินการศึกษา 1 ปี ตั้งแต่เดือน เมษายน พ.ศ. 2566
ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ พื้นที่อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ที่ทำสัญญาการผลิตเมล็ดพันธุ์กับบริษัท แปซิฟิคเมล็ดพันธุ์ จำกัด มีจำนวนทั้งหมด 349 คน (บริษัท แปซิฟิคเมล็ดพันธุ์ จำกัด, 2566) เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน กันยายน พ.ศ. 2566 ถึง เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured questionnaires) ที่แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม 3) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน และ 4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยลักษณะคำถามส่วนที่ 1 เป็นการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนที่ 2 และ 3 เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่ของ Likert (1967, pp. 90-95)

โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index: IOC) เท่ากับ 0.922 และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) กับเกษตรกรที่ไม่ใช่ประชากรในการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอัลฟาของคอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าอัลฟาที่ได้ระหว่าง $0 < \alpha < 1$ ค่าที่ใกล้เคียง 1 มาก แสดงถึงระดับความคงที่ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง (ชูจิตร์ รุจพิช, 2563, น. 45) ซึ่งแบบสอบถามงานวิจัยนี้ทั้งฉบับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.901 จึงสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น (Reliability) ในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงลงพื้นที่เพื่อดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาค่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน N=349	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	247	70.80
หญิง	102	29.20
รวม	349	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน N=349	ร้อยละ
อายุ		
อายุไม่เกิน 30 ปี	33	9.50
31 - 40 ปี	56	16.00
41 - 50 ปี	112	32.10
51 - 60 ปี	104	29.80
เกินกว่า 60 ปีขึ้นไป	44	12.60
รวม	349	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	345	98.00
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.10
รวม	349	100.00
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1 - 2 คน	76	21.80
3 - 5 คน	182	82.10
6 - 8 คน	79	22.60
8 คนขึ้นไป	12	3.40
รวม	349	100.00
อาชีพ		
อาชีพหลัก คือ เกษตรกร	347	99.40
อาชีพเสริม คือ รับจ้าง	2	0.60
รวม	349	100.00
ประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกร		
1-3 ปี	17	4.90
3-5 ปี	22	6.30
6-9 ปี	41	11.70
10 ปีขึ้นไป	269	77.10
รวม	349	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน N=349	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่เพาะปลูกที่ถือครอง		
จำนวนไม่ถึง 1 ไร่	63	18.00
จำนวน 1-3 ไร่	92	26.40
จำนวน 4-5 ไร่	37	10.60
จำนวน 6-10 ไร่	96	27.50
จำนวน 11 ไร่ขึ้นไป	61	17.50
รวม	349	100.00
ระยะเวลาในการถือครองพื้นที่เพาะปลูก		
ระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี	116	33.22
ระยะเวลา 4-5 ปี	8	2.28
ระยะเวลา 6-10 ปี	83	23.80
ระยะเวลา 11 ปีขึ้นไป	142	40.70
รวม	349	100.00
ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่		
ต้องการ	260	74.50
ไม่ต้องการ	89	25.50
รวม	349	100.00

จากตาราง 1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร 349 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70.80 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.10 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 98.00 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 82.10 มีอาชีพหลัก คือ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 99.40 มีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกร 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 77.10 มีขนาดพื้นที่เพาะปลูกถือครองจำนวน 6-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.50 โดยมีระยะเวลาการถือครอง 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.70 มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ คิดเป็นร้อยละ 74.50

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสมการถดถอยเชิงพหุคูณของข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร
ที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมในอำเภอทุ่งหัวช้าง
จังหวัดลำพูน

(N=349)

ข้อมูลพื้นฐาน ของเกษตรกร	ประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม						
	Unstandard		Standard		Sig.	Collinearity	
	ized		ized			Statistics	
	Coefficients		Coefficients				
	b	S.E.	β	t		Tolerance	VIF
เพศ	-.126	.066	-.102	-1.890	.060	.896	1.116
อายุ	-.064	.033	-.130	-1.952	.052	.587	1.704
ระดับการศึกษา	.147	.655	.248	4.470	.000*	.841	1.190
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	.045	-.031	-.042	-.699	.485	.710	1.409
อาชีพหลัก/อาชีพเสริม	.382	.105	.014	.274	.784	.983	1.017
ประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกร	.038	-.034	-.049	-.876	.381	.844	1.185
ถือครองพื้นที่เพาะปลูก	-.010	-.020	-.031	-.488	.626	.649	1.540
ระยะเวลาถือครอง	.060	.016	.230	3.840	.000*	.725	1.379
ความต้องการพัฒนา	.114	0.69	.089	1.650	.100	.897	1.114
ค่าคงที่	2.78	0.47		5.891	.000*		
	0	2					
R ² = .121 S.E. = .53420 F = 5.177							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยมีค่าอิทธิพลรวมที่ระดับร้อยละ

12.10 โดยข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่มีผลมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา ($b = .147$, Sig. = 0.000*) รองลงมา คือ ระยะเวลาถือครอง ($b = .060$, Sig. = 0.000*) ตามลำดับ ส่วนข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลัก/อาชีพเสริม ประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกร การถือครองพื้นที่เพาะปลูก และความต้องการพัฒนา ค่าอิทธิพลที่เหลืออีกร้อยละ 87.90 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่น

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร = $2.780 + 0.147$ (ระดับการศึกษา) + 0.060 (ระยะเวลาถือครอง)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z_{\text{ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร}} = 0.248 (Z_{\text{ระดับการศึกษา}}) + 0.230 (Z_{\text{ระยะเวลากการถือครอง}})$$

จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน สรุปได้ว่า ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ระดับการศึกษา ($\beta = .248$) ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความมากที่สุด รองลงมาคือ ระยะการถือครอง ($\beta = .230$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_1 นั่นคือ ระดับการศึกษา รองลงมาคือ ระยะการถือครอง สามารถพยากรณ์ข้อมูลพื้นฐานได้

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของปัจจัยการเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

(N = 349)

ลำดับ ที่	ปัจจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	μ	σ	ระดับความ คิดเห็น
1	ด้านทักษะของเกษตรกร	3.63	0.58	มาก
2	ด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร	3.35	0.74	ปานกลาง
3	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	2.22	0.86	น้อย
รวม		3.07	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยรวมมีค่าระดับปานกลาง ซึ่งตัววัดปัจจัยที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านทักษะของเกษตรกร มีระดับความคิดเห็นระดับมากรองลงมา คือ ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกรมีค่าระดับความคิดเห็นเฉลี่ยปานกลาง และปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยแสดงผลรวมการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

(N = 349)

ปัจจัยการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต	ประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม						
	Unstandardi		Standardized	t	Sig.	Collinearity	
	zed	Coefficients				Statistics	
	Coefficients					Tolera	VIF
	b	S.E.	β			nce	
ด้านทักษะของเกษตรกร	.347	.040	.360	8.642	.000*	.762	1.312
ด้านการจัดการความรู้							
ของเกษตรกร	.264	.033	.340	7.918	.000*	.717	1.395
ด้านการใช้เทคโนโลยี							
สารสนเทศ	.232	.028	.315	8.365	.000*	.929	1.077
ค่าคงที่	.595	.140		4.251	.000*		
R ² = .544 S.E. = .38115 F = 137.469							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยมีค่าอิทธิพลรวมที่ระดับร้อยละ 54.40 ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมากที่สุด คือ ด้านทักษะของเกษตรกร ($b = .347$, Sig. = 0.000*) รองลงมา คือ ด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร ($b = .264$, Sig. = 0.000*) ด้านการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ ($b = .232$, $\text{Sig.} = 0.000^*$) ตามลำดับ ค่าอิทธิพลที่เหลืออีกร้อยละ 45.60 เป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรอื่น

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต = $0.959 + 0.347$ (ด้านทักษะของเกษตรกร) + 0.264 (ด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร) + 0.232 (ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z_{\text{ปัจจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต}} = 0.360 (Z_{\text{ด้านทักษะของเกษตรกร}}) + 0.340 (Z_{\text{ด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร}}) + 0.315 (Z_{\text{ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ}})$$

จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน สรุปได้ว่า ปัจจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ด้านทักษะของเกษตรกร ($\beta = .360$) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร ($\beta = .340$) และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = .315$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน H_1 นั่นคือ ด้านทักษะของเกษตรกร รองลงมาคือ ด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถพยากรณ์ปัจจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับความคิดเห็น

ต่อประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง
จังหวัดลำพูน

(N = 349)

ลำดับ ที่	ประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม ของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน	μ	σ	ระดับความ คิดเห็น
1	การเพิ่มคุณภาพผลผลิต	4.02	0.64	มาก
2	การผลิตอย่างยั่งยืน	3.20	0.74	ปานกลาง
3	การลดต้นทุนการผลิต	3.18	0.77	ปานกลาง
4	การเพิ่มปริมาณผลผลิต	3.06	0.71	ปานกลาง
5	การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	2.88	0.87	น้อย
รวม		3.27	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ซึ่งตัววัดประสิทธิภาพที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ การเพิ่มคุณภาพผลผลิต รองลงมา ระดับความคิดเห็นปานกลาง คือ การผลิตรายยั่งยืน การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มปริมาณผลผลิต และระดับความคิดเห็นน้อยคือ การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ที่พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41-50 ปี การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวนสมาชิกในครัวเรือ 3-5 คน อาชีพหลักเกษตรกร ประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกร 10 ปีขึ้นไป มีระยะเวลาการถือครอง 11 ปีขึ้นไป มีขนาดการถือครองพื้นที่ 6 -10 ไร่ขึ้นไป และมีความต้องการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ พรหมที นาริรัตน์ สิริสาร และบำเพ็ญ เขียวหวาน (2565, น. 336) เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร ในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ที่พบว่า สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน ประสบการณ์ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 15 ปี ประกอบอาชีพหลักทำนาและทำไร่ มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 18 ไร่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประหยัด ถนิมแนบ (2562) การศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดของเกษตรกรในพื้นที่ บ้านอุม่ง ตำบลบุษย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มีประสบการณ์ปลูกข้าวโพดไม่เกิน 10 ปี มีพื้นที่ใช้เพาะปลูก 11-20 ไร่ ซึ่งสะท้อนถึงประเด็นปัญหาพื้นฐานของเกษตรกรในด้านระดับการศึกษาและอายุที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มากที่สุด คือ ระดับการศึกษาและระยะเวลาถือครองที่ดิน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชนม์รัมย์ เพียรพรเจริญกุลภา กุลดิลก และอภิชาติ ดะลุมเพรย์ (2565, น. 41-56) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ที่พบว่าระดับการศึกษาของเกษตรกร ประสบการณ์การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และลักษณะของพื้นที่เพาะปลูกมีความสัมพันธ์การตัดสินใจเลือกซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของบริษัทจำหน่ายเมล็ดพันธุ์

4 บริษัท และสอดคล้องกับบทวิเคราะห์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2554) ที่กล่าวถึงผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อภาคการเกษตร ซึ่งปัจจุบันการติดต่อสื่อสารข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายโทรคมนาคมสามารถทำได้ง่ายและสะดวก ซึ่งส่งผลให้การส่งเสริมเกษตรกรง่ายมากขึ้น แต่เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากยังคงมีข้อจำกัด ด้านการศึกษา จึงเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตผลผลิตทางการเกษตร

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ซึ่งพบว่า ระดับความคิดของปัจจัยด้านต่าง ๆ โดยรวมมีค่าระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านทักษะของเกษตรกร รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยปานกลาง และปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

ด้านทักษะของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นภาพรวมระดับมาก เนื่องจากเกษตรกรทั้งหมดดำเนินการเพาะปลูกภายใต้เงื่อนไขการรับจ้างผลิตให้บริษัทฯ จึงต้องมีการวางแผนในการเพาะปลูกและการผลิตตามหลักและกระบวนการทางการเกษตร มีการเลือกใช้เครื่องมืออุปกรณ์และบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม และดำเนินการผลิตได้โดยไม่ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อน

ด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นภาพรวมระดับปานกลาง เพราะต้องพยายามเรียนรู้และเพิ่มเติมประสบการณ์เพื่อปรับปรุง แก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถเพิ่มผลผลิตที่ดีตามเงื่อนไขของผู้จ้างผลิตฯ เกษตรกรจึงให้ความสำคัญกับการใส่ใจไถ่หา และรวบรวมความรู้สม่ำเสมอ

ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นภาพรวมระดับน้อย เนื่องจากเกษตรกร 98% มีการศึกษาในระดับพื้นฐาน ทำให้เข้าถึงการใช้ข้อมูลในระบบสารสนเทศได้ยากและไม่สะดวก จึงไม่สามารถนำข้อมูลในระบบสารสนเทศมาใช้ในการวางแผน หรือเลือกวิธีการผลิตให้ตรงความต้องการ และการสืบค้นหาความรู้ด้านการเกษตรไม่ได้รับข้อมูลเท่าที่ควร ด้านความต้องการผลผลิตทางการเกษตรในตลาดทางสื่อสังคมออนไลน์ จึงมีระดับน้อยที่สุด

จากภาพรวมความคิดเห็นของเกษตรกร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ พรหมทิ และคนอื่น ๆ (2565, น. 339) เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ที่พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยระดับมากกับวิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยควรจัดให้มีข่าวสาร ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี ด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทางสื่อออนไลน์ และมีความสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2554) เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตรที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อภาคการเกษตร ทั้งในงานและบุคลากรในงานส่งเสริมการเกษตร วิธีการส่งเสริมเกษตรและที่สำคัญ คือมีผลกระทบต่อเกษตรกรซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับประโยชน์ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน แต่ข้อจำกัดด้านการศึกษาของเกษตรกรทำให้เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนา

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีค่าอิทธิพลรวมที่ระดับร้อยละ 54.40 โดยปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมากที่สุดคือ ด้านทักษะของเกษตรกร รองลงมาคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการจัดการความรู้ของเกษตรกร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วัลย์จรรยา วิระกุล (2565, น. 160) เรื่องความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่สรุปได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การตัดสินใจของเกษตรกรดีขึ้น ช่วยให้เกษตรกรรับรู้ข่าวสารและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่าง ๆ ได้ ช่วยทำให้เกษตรกรมีการวางแผนที่ดีขึ้น ทำให้ผลผลิตและผลตอบแทนมีมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม จะทำให้การเกษตรมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและสามารถลดค่าใช้จ่ายครัวเรือนลงได้ และสอดคล้องกับการงานวิจัยของ สุทธิดา ฉายศรี (2562, น. 59-62) เกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการกระบวนการผลิตและคุณภาพ ซึ่งพบว่า เทคโนโลยีและสารสนเทศช่วยในการจัดการกระบวนการผลิตและคุณภาพในปัจจุบัน และได้ทราบถึงกลยุทธ์การลดต้นทุนการผลิตจากการใช้เวลาในการผลิตน้อยลง และสร้างข้อได้เปรียบด้านประสิทธิภาพในการผลิตเหนือคู่แข่งได้อย่างมั่นคง

3. ผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน พบว่า โดยรวมมีค่าระดับมากที่สุด ตัวชี้วัดประสิทธิภาพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเพิ่มคุณภาพผลผลิต ซึ่งเกิดการเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเวลาที่เหมาะสมและการจัดการหลังเก็บเกี่ยวและเก็บรักษาในสภาพผลผลิตที่เหมาะสมเพื่อรอจำหน่าย รองลงมา คือด้านการผลิตอย่างยั่งยืน ด้านการลดต้นทุนการผลิต ด้านการเพิ่มปริมาณผลผลิต และด้านการเพิ่มมูลค่าผลผลิต ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สานิต จันทรเอี่ยม (2563) เรื่องศึกษาศักยภาพการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กรณีศึกษาเกษตรกรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ที่ได้สรุปว่าการเก็บเกี่ยวข้าวโพดที่มีความชื้นเหมาะสมจะช่วยรักษาคุณภาพของข้าวโพดขณะเก็บรักษาในยุ้งของเกษตรกรจากการทำลายเชื้อราและการปนเปื้อนของสารอะฟลาทอกซิน จึงจะช่วยรักษาสภาพผลผลิตข้าวโพดที่เหมาะสมเพื่อรอจัดจำหน่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิดา ฉายศรี (2562, น. 59-62) เรื่องกลยุทธ์การจัดการกระบวนการผลิตและคุณภาพด้วยเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปพร้อมทานในยุค 4.0 ที่พบว่า การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีในการจัดการกระบวนการผลิตและคุณภาพทำให้ใช้เวลาในการผลิตน้อยลง และส่งผลให้สินค้ามีคุณภาพมากขึ้น เป็นการสร้างข้อได้เปรียบด้านประสิทธิภาพในการผลิตให้เหนือคู่แข่งได้อย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนตามยุค 4.0

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ระดับการศึกษาที่อยู่ในขั้นพื้นฐานของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ที่มีมากถึงร้อยละ 98 ถือเป็นอุปสรรคสำคัญและเป็นปัญหาใหญ่ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเกษตรกรและระบบการผลิตทางการเกษตรในภาพรวม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตรควรให้บริการหรือระบบความช่วยเหลือเกษตรกรโดยวิธีการให้การศึกษาเพื่อปรับปรุงวิธีการและเทคนิคทางการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและรายได้ รวมทั้งปรับปรุงระดับความเป็นอยู่และระดับมาตรฐานทางการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในสังคมชนบท

2. ผลการศึกษาของปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในระดับที่ต่ำสุด สะท้อนให้เห็นว่า ระดับการศึกษาที่ต่ำกว่ามาตรฐานของเกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ทำให้ยากต่อการเข้าถึงการนำข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตรมาใช้ในการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรส่งเสริมการให้ความรู้และความเข้าใจเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของเกษตรกรในการนำข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผน หรือเลือกวิธีการผลิตได้ตรงตามความต้องการ และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของเกษตรกรในพื้นที่

3. เกษตรกรในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นในภาพรวมต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมในระดับต่ำสุดคือ ระดับน้อย ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบที่สืบเนื่องและเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง จากระดับการศึกษาที่ต่ำกว่ามาตรฐานของเกษตรกรและการเข้าถึงข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเพิ่มระดับมาตรฐานของผลผลิต รวมถึงการสร้างคุณค่าอื่น ๆ และการผลิตนอกฤดูให้ได้ราคาที่สูงขึ้น

ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาโดยบูรณาการอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมของเกษตรกร ตั้งแต่การสร้างระบบกลไกในงานส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาบุคลากรในงานส่งเสริมการเกษตร กำหนดวิธีการส่งเสริมการเกษตรที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และพัฒนาตัวเกษตรกรให้เหมาะสมกับบริบทเป็นเป้าหมายหลักสำคัญ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไป ควรเป็นการศึกษาการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานการส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ของบริษัทต่าง ๆ ที่เป็นผู้ว่าจ้างเกษตรกรให้ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม

2. การศึกษาครั้งต่อไป ควรเป็นการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มเกษตรกร
ในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเกษตรกร เพื่อการเข้าถึง เข้าใจ
ปัญหาและอุปสรรคในเชิงลึกสำหรับวางแผนพัฒนาเกษตรกรให้สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริม
เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม

รายการอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (2565). ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ราคาพุ่ง 9.30 บาท/กก. สืบค้นจาก
<https://www.bangkokbiznews.com/business/1013714>
- กรมส่งเสริมการเกษตร และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2560). การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้า
เกษตร. กรุงเทพฯ: โครงการเรียนรู้โดยการศึกษารูปแบบทางไกลของกรมส่งเสริม
การเกษตร คณะทำงานพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะนักส่งเสริมการเกษตร ระดับ
ชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. (2566).พยากรณ์อากาศเกษตรเพื่อพืชและสัตว์เศรษฐกิจ. สืบค้นจาก
<https://tmd.go.th/forecast/agromet/weekly/24042023>
- ชนมรัศมี เพียรพรเจริญ, กุลภา กุลติลก และอภิชาติ ตะลุนเพรย์. (2565). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับการตัดสินใจเลือกซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในอำเภอสอยดาว
จังหวัดจันทบุรี. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 4(4), 41–56.
- ชูจิตร รุขพืช. (2563). ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของ
นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีปิปผล. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยสยาม. กรุงเทพฯ.
- เทคโนโลยีชาวบ้าน. (2567). การตลาด “แปซิฟิค” โซนนวัตกรรม ข้าวโพดพันธุ์ดี”. สืบค้นจาก
https://www.technologychaoban.com/marketing/article_61030
- บริษัท แปซิฟิคเมล็ดพันธุ์ จำกัด. (2566). ข้อมูลรายชื่อเกษตรกรในความดูแลของตัวแทนดำเนินการ
ให้บริษัท แปซิฟิคเมล็ดพันธุ์ จำกัด. สระบุรี: บริษัทฯ.
- ประหยัด ถนิมแนบ. (2562). การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดของเกษตรกรใน
พื้นที่บ้านอุมง ตำบลบุษม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์บัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. เลย.
- วัลย์จรรยา วิระกุล. (2565). ความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสาร
สินธุ์. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12(2), 158-169.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2562). *หลักการตลาด Principles of Marketing*. กรุงเทพฯ: ไทมอนต์อิน บิส-เนซ เวอร์ด.
- สมพงษ์ พรหมที, นารินทร์ สิริสาร และบำเพ็ญ เขียวหวาน. (2565). แนวทางการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร ในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(10), 332-347.
- สวรรณค์ มณีโชติ และดุสิต อธิวัฒน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรวิทยุในชุมชนเกษตรกรรายย่อย จังหวัดนครสวรรค์. *Thai Journal of Science and Technology*. 8(6), 596-608.
- สาธิต จันทน์เอี่ยม. (2563). *ศึกษาศักยภาพการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ : กรณีศึกษา เกษตรกรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- สุพธิดา ฉายศรี. (2562). *กลยุทธ์การจัดการกระบวนการผลิตและคุณภาพด้วยเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปพร้อมทานในยุค 4.0*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน. (2566). *ข้อมูลพื้นที่ทำการเกษตรรายอำเภอ ปีการผลิต 2565/66 จังหวัดลำพูน*. สืบค้นจาก http://www.lamphun.doae.go.th/?page_id=148
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร. (2559). *ยุทธศาสตร์ของประเทศไทยด้านความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหารในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสงกับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. สืบค้นจาก <https://www.arda.or.th/datas/file/POLICY5.pdf>.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2566). *ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 1 ปี 2566*. สืบค้นจาก https://www.oae.go.th/assets/portals/1/fileups/bappdata/files/Outlook_Q1_2566.Pdf
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). *การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- Armstrong, G., & Kotler, P. (2007). *Marketing an introduction*. (8th ed). Upper Saddle River, NJ.: Pearson/Prentice-Hall.
- Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale*. In Martin Fishbein (Ed.), *Attitude theory and measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.

การใช้หนังสือภาพเพื่อฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม

The Use of Picture Books to Practice Self-help Skills in Daily Activities
for Students with Autism Spectrum Disorders

(Received: March 15, 2024; Revised: April 19, 2024; Accepted: May 13, 2024)

เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ¹ อนงค์ คะเซ็นแก้ว² อลิสา อุบุญญ³ ธัญรรัตน์ จันทร์แสง⁴
Charoenkhwan Sripunchat¹ Anong Kasenkaew² Alisa Upun³
Thanyarat Chanseang⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest Posttest Design กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ และศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 4 คน อายุระหว่าง 4 - 6 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน จำนวน 5 เรื่อง 2) แบบสังเกตทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน 3) แผนการฝึกกิจวัตรประจำวันโดยการประเมินก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพของนักเรียนทั้ง 4 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ และการพรรณนาอย่างละเอียด พบว่า มีคะแนน

¹ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ e-mail: jaromo@kku.ac.th

Khon Kaen University Demonstration School Special Education Department

² ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น

Special Education Center Educational Area 9 Khon Kaen Province

³ โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร

Watsakaengam School Bangkok

⁴ โรงเรียนบ้านโสกเสี้ยวแสนสุข จังหวัดขอนแก่น

BanSoksiaosaensuk School Khon Kaen

รวมสูงขึ้นทุกคนในทุกทักษะ ซึ่งหมายความว่าหนังสือภาพฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติสามารถนำไปพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจกรรมประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมได้

คำสำคัญ: หนังสือภาพ นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

Abstract

The purpose of this research was to practice self-help skills in daily activities for learners with autism spectrum disorder. This research study is an experimental research in which the research team conducted an experimental research plan in the form of One Group Pretest Posttest Design. The target groups used in the research were obtained by purposive sampling. is student with autism spectrum disorder at Demonstration School of Khon Kaen University Department of Special Education and the Special Education Center, Educational Area 9, Khon Kaen Province, 4 people aged between 4 - 6 years old. The tools used in the research are: 1) 5 picture books 2) observational form before and after practicing self-help skills in daily activities for students with autism spectrum disorder. 3) Practice plans for self-help skills in daily routines, Data were analyzed by means of percentage mean. and synthesis by describing individual data

The results of the evaluation showed that the self-help skills practice picture book in daily routine practice. for students with autism spectrum disorder, 5 stories. Of all 4 students, it was found that all of them had higher scores in all skills. This means that picture books practice self-help skills in the practice of daily routines that are developed. Qualitative to develop self-help skills in everyday activities for students with autism spectrum disorder.

Keywords: Picture Books, Students with Autism Spectrum Disorder, Daily Routine

บทนำ

การจัดการศึกษาศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต้องได้รับการจัดการศึกษาตามรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการจัดการศึกษา

ทั้งในระบบ นอกระบบหรือตามอัธยาศัยก็ตามซึ่งจาก พระราชบัญญัติการจัดการศึกษา พ.ศ. 2542 นี้ก็ได้ครอบคลุมไปถึงสิทธิของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมาตรา 10 หมวด 2 ว่าด้วยเรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ยังได้กำหนดว่าให้สถานศึกษาในทุกสังกัดให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการโดยมีการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลโดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้และจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนกลุ่มนี้โดยเฉพาะครูการศึกษาพิเศษที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงวิธีการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท (เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติและคณะ, 2564, น. 3) โดยครูจะต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนควรดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับ บิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545 อ้างอิงใน เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ, 2561, น. 115) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมนั้น จำเป็นจะต้องมีเทคนิควิธีการหรือแม้แต่การหาสื่อที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ หนังสือภาพเป็นอีกสื่อการเรียนรู้ที่สามารถสื่อให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนมีภาวะออทิซึมสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการมองเห็น ดังที่ สมพร หวานเสร็จ (2552, น. 12) กล่าวว่าว่าการเรียนรู้ผ่านการมองเห็นเป็นการเปลี่ยนพฤติกรรม กระบวนการคิด โครงสร้างความคิดในสมองของบุคคลอันเนื่องมาจากการรับรู้ทางสายตาหรือจากการมองเห็นการเรียนรู้ของบุคคล ออทิสมักส่วนใหญ่เกิดจากการจำ เช่น ของจริง ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว ป้ายโฆษณา โลโก้ โดยการมองเห็นและสร้างภาพในสมอง เชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เคยเรียนรู้มา ดังเช่น การใช้หนังสือภาพเพื่อฝึกทักษะการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมที่สามารถสนับสนุนและทำให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น บุคคลทั่วไปสามารถปฏิบัติได้ตามอายุและพัฒนาการ (เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ, 2566, น. 2)

อย่างไรก็ตามสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม ซึ่งมีความบกพร่องด้านพัฒนาการทำให้ อายุ และพัฒนาการไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งส่งผลหลายด้านทั้งในเรื่องของพฤติกรรม อารมณ์ สังคม

และการสื่อสาร รวมถึงการใช้ชีวิตประจำวันที่ค่อนข้างมีความลำบาก ส่งผลกระทบทั้งตัวนักเรียนและผู้ปกครอง ครู หรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องเกิดความลำบากที่จะดำเนินกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันที่สอดคล้องกับงานวิจัย เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ และคณะ (2564, น. 3) ดังนั้นงานวิจัยจึงมุ่งศึกษาวิธีการที่จะพัฒนาให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมให้ได้พัฒนากิจวัตรประจำวันของตนเองให้ดียิ่งขึ้น โดยจะต้องมีวิธีการสอนและสื่อการสอนที่เหมาะสมและสามารถนำมาปฏิบัติได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันโดยใช้หนังสือภาพสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม

ประโยชน์ของการวิจัย

ได้หนังสือภาพเพื่อใช้ฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมและได้พัฒนานักเรียนที่มีภาวะออทิซึมที่สามารถฝึกทักษะกิจวัตรประจำวันที่โรงเรียนและต่อยอดให้ผู้ปกครองนำไปฝึกที่บ้าน

สมมติฐานของการวิจัย

หนังสือภาพช่วยพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมให้มีทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัยในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 โรงเรียน ที่เรียนระดับอนุบาลศึกษาที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมในโรงเรียนเรียนรวม
2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมในระดับอนุบาลศึกษา อายุ 4 - 6 ปี ด้วยวิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 คน
3. เป็นนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมในระดับอนุบาลศึกษา อายุ 4 - 6 ปี ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นบุคคลออทิซึมสเปกตรัมจะวินิจฉัยโดยจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นหรือกุมารแพทย์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมในระดับอนุบาลศึกษา อายุ 4 - 6 ปี ด้วยวิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 คน เป็นนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมในระดับอนุบาลศึกษา อายุ 4 - 6 ปี ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นบุคคลออทิซึมสเปกตรัมวินิจฉัยโดยจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ 1) หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ การรับประทานอาหารโดยใช้ช้อนกลาง การรับประทานอาหารโดยใช้ช้อนและส้อม การปัสสาวะ การอุจจาระ และการล้างมือ 2) แบบสังเกตทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน 3) แผนการฝึกกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม

ภาพที่ 1 หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ และแบบบันทึกพฤติกรรมปลายเปิด
2. แบบประเมินความสามารถก่อนและหลังเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วางแผนการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง ตุลาคม 2563 สัปดาห์ละ 3 วัน ทุกวันจันทร์ถึงพุธ วันละ 50 นาที เป็นเวลา 12 สัปดาห์
2. สังเกตพฤติกรรมและข้อมูลขั้นพื้นฐานของนักเรียนก่อนการทดลองใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

3. คณะผู้วิจัยบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความสามารถทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม สรุปโดยใช้ระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์
4. นำแผนกิจกรรมทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมมาใช้กับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม โดยแผนจะเน้นให้นักเรียนได้ทราบกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ใช้และดำเนินกิจกรรมการฝึกโดยมีขั้นตอนการฝึกคือ ขั้นนำ ขั้นฝึก ขั้นสรุป
5. บันทึกผลการจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรมทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม
6. นำบันทึกผลหลังแผนกิจกรรมการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมมาสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม
7. ประเมินการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมหลังการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม
8. สรุปผลการจัดกิจกรรมจากการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest Posttest Design (กิตติยา วงษ์ขันธุ์, 2561) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

Group	Pretest	Treatment	Posttest
A	O ₁	X	O ₂

การใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม

เมื่อ A แทน กลุ่มเป้าหมาย

X แทน กิจกรรมการฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยหนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม

O₁ แทน ผลการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมก่อนการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม

O₂ แทน ผลการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมหลังการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการพรรณนาข้อมูลตามแบบบันทึกหลังการสอนและสรุปผลการเรียนรู้การพัฒนาทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมในโรงเรียนเรียนรวมแต่ละเนื้อหาในทุกชั่วโมง

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม ก่อนและหลังการสอน ด้วยหนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม โดยนำเสนอเป็นแผนภูมิและการพรรณนาเนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

$$\text{ค่าเฉลี่ยร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 100}{\text{คะแนนเต็ม}}$$

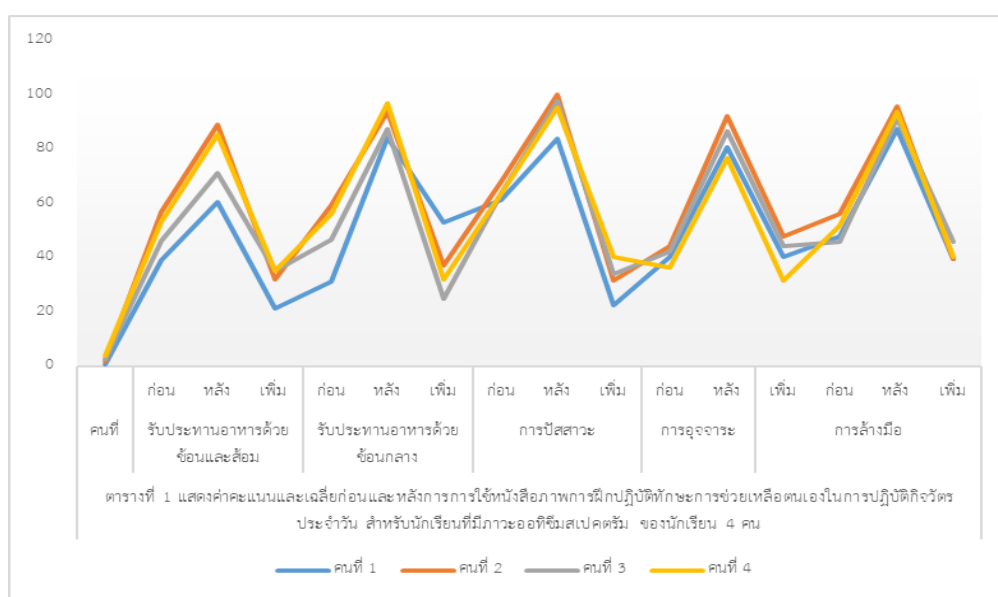
นำเสนอข้อมูลเป็นตารางและแผนภูมิ

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมโดยมีผลคะแนนดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนร้อยละก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมของนักเรียน 4 คน

ค่าคะแนนร้อยละก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมของนักเรียน 4 คน															
คนที่	รับประทานอาหารด้วยช้อนและส้อม			รับประทานอาหารด้วยช้อนกลาง			การปัสสาวะ			การอุจจาระ			การล้างมือ		
	ก่อน	หลัง	เพิ่ม	ก่อน	หลัง	เพิ่ม	ก่อน	หลัง	เพิ่ม	ก่อน	หลัง	เพิ่ม	ก่อน	หลัง	เพิ่ม
1	39.29	60.71	21.42	31.25	84.38	53.13	61.36	84.09	22.73	40.38	80.77	40.39	47.92	87.50	39.58
2	57.14	89.29	32.15	59.38	93.75	37.37	68.18	100	31.82	44.23	92.31	48.08	56.25	95.83	39.59
3	46.43	71.43	35.41	46.88	87.50	25.00	63.64	97.73	34.09	42.31	86.54	44.23	45.83	91.67	45.84
4	53.57	85.71	35.42	56.25	96.88	32.14	63.64	95.45	40.63	36.54	76.92	31.81	52.08	93.75	40.38

ภาพที่ 2 แสดงค่าร้อยละก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมของนักเรียน 4 คน

จากตารางที่ 2 และภาพที่ 2 พบว่า ผลการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม โดยมีการประเมินก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนทั้ง 4 คน พบว่า มีคะแนนสูงขึ้น

ทุกทักษะดังรายละเอียด ดังนี้ นักเรียนคนที่ 1 มีคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เรื่อง รับประทานอาหารด้วยช้อนและส้อม 39.29/60.71 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 21.42 การรับประทานอาหารด้วยช้อนกลาง 31.25/84.38 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 53.13 การปัสสาวะ 61.36/84.09 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 22.73 การอุจจาระ 40.38/80.77 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40.39 การล้างมือ 47.92/87.50 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 39.58 นักเรียนคนที่ 2 มีคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เรื่อง รับประทานอาหารด้วยช้อนและส้อม 57.14/89.29 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 32.15 การรับประทานอาหารด้วยช้อนกลาง 59.38/93.75 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 37.37 การปัสสาวะ 68.61/100 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 31.82 การอุจจาระ 44.23/92.31 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40.08 การล้างมือ 56.25/95.83 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 39.59 นักเรียนคนที่ 3 มีคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เรื่อง รับประทานอาหารด้วยช้อนและส้อม 46.43/71.43 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 35.41 การรับประทานอาหารด้วยช้อนกลาง 46.88/87.50 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.00 การปัสสาวะ 63.64 /97.73 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34.09 การอุจจาระ 42.31/86.54 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.23 การล้างมือ 45.83/91.67 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 45.84 นักเรียนคนที่ 4 มีคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เรื่อง รับประทานอาหารด้วยช้อนและส้อม 53.57/85.71 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 35.42 การรับประทานอาหารด้วยช้อนกลาง 56.25/96.88 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 32.14 การปัสสาวะ 63.64/95.45 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40.63 การอุจจาระ 36.54/76.92 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 31.81 การล้างมือ 52.08/93.75 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40.38

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม ผลของการศึกษาวิจัย พบว่า หลังจากใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม ทั้ง 4 คน มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองแสดงว่าหนังสือภาพสามารถพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมได้ ซึ่งหนังสือภาพที่จัดขึ้นจะเน้นหลักการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เพื่อให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมฝึกปฏิบัติได้และไม่ซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญขวัญ ศรีพันชาติ (2561, น. 113) ซึ่งได้ศึกษาการฝึกปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งาน โดยวิเคราะห์แผนการสอนและกิจกรรมกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การล้างมือ การล้างหน้า

การแปรงฟัน และการเข้าห้องน้ำปัสสาวะ นำภาพและวิธีการสอนมาเรื่อยๆเป็นขั้นตอนเพื่อพัฒนากิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งาน พบว่า นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมมีคะแนนหลังฝึกกิจวัตรประจำวันเพิ่มขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารณารัตนฉิรวรรณ, จารุพัชร ฉลาดแพทย์และจันทรา พิระขจร (2565, น. 59) ซึ่งพบว่า สื่อนิทานเป็นสื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มโรคออทิสติกรวมทั้งสื่อหนังสือภาพนิทานจัดเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร กำลังทวี และคณะ (2565, น. 247) ที่ได้ศึกษาการใช้แอปพลิเคชันในการฝึกกิจวัตรประจำวันของเด็กที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม ซึ่งใช้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน อายุ 3 - 6 ขวบ หลังใช้แอปพลิเคชันในการฝึกกิจวัตรประจำวันแล้วพบว่า ทักษะการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันมีคะแนนเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาที่ได้ศึกษามีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปได้ว่าหนังสือภาพสามารถพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมให้มีความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่เพิ่มขึ้นตลอดจนสามารถนำหนังสือภาพนี้ไปประยุกต์ใช้ในการฝึกทักษะอื่น ๆ และนำไปใช้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอื่น ๆ

ภาพที่ 3 กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะกิจวัตรประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมควรมีการฝึกทักษะให้มีความต่อเนื่องทั้งที่บ้านและโรงเรียน เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมการช่วยเหลือตนเองที่ต่อเนื่องและเป็นภาระของผู้ใกล้ชิดให้น้อยที่สุด
2. การเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมควรเริ่มจากการที่นักเรียนมีความพร้อม โดยมีบุคลากรทางการศึกษา นักสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่เตรียมตัวนักเรียน เตรียมสถานที่ เตรียมสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนจะต้องมีการเตรียมกิจกรรม วางแผน จัดตารางกิจกรรมให้ชัดเจน โดยมีการสนทนา หรือทำกิจกรรมที่สร้างสัมพันธภาพก่อนการจัดการเรียนรู้

4. สภาพความพร้อมของผู้เรียน เช่น การปรับสภาพอารมณ์ผู้เรียนให้พร้อมต่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ในการจัดการกับผู้เรียนลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้ นอกจากการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันแล้ว การส่งเสริมด้านทักษะทางสังคม ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญ เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมได้เลียนแบบพฤติกรรมที่ดีในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างปกติสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการใช้หนังสือภาพการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมครั้งต่อไป ควรพัฒนาให้ทันสมัยขึ้น เช่น การจัดทำในรูปแบบมัลติมีเดีย คลิปวิดีโอ ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. นำหลักการใช้หนังสือภาพไปพัฒนากับกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทอื่น ๆ เช่น นักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น หรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัมพร้อมครอบครัวที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้และสถาบันวิจัยด้านออทิซึมที่สนับสนุนในการวิจัย รวมทั้งศูนย์จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ตรวจสอบงานวิจัยและได้รับการรับรองงานวิจัย เลขที่ HE623097

รายการอ้างอิง

- เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ. (2561). การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งาน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 11(1), 113-123.
- เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ. (2566). การฝึกแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม. ขอนแก่น: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ และคณะ. (2564). การพัฒนาหลักสูตรทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับผู้เรียนระดับอนุบาลศึกษาที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม ในโรงเรียนเรียนรวม. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและบริกาด้านออทิซึม มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปารณา รัตนธิรพรรณ, จารุพัชร ฉลาดแพทย์และจันทรา พิระขจร. (2565). สื่อพิเศษ เพื่อเด็กพิเศษ รายงานการประเมินผลการใช้นิทานของผู้ปกครองและครูปฐมวัยต่อการพัฒนาการของเด็กออทิสติก. *วารสารราชานุกูล*, 34(2), 59 – 68.

ศิริพร กำลังทวี และคณะ. (2565). การใช้แอปพลิเคชันในการฝึกกิจวัตรประจำวันของเด็กที่มีภาวะออทิซึมสเปกตรัม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.

สมพร หวานเสร็จ. (2552). การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก โดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.

การพัฒนาทักษะภาษาจีน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา (CIPPA Model) ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม็งรายมหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
Chinese Language Skills Development using the CIPPA Model for Seventh Grade
Students at Mengrai Maharaj Witthayakom School, Mueang District,
Chiang Rai Province

(Received: November 17, 2023; Revised: February 29, 2024; Accepted: May 13, 2024)

ณาทยา สิงห์สุติน¹ ดนุพงศ์ ชีวินวิไลพร² ปราโมทย์ กุดนอก³
Nattaya Singsutin¹ Danuphong Cheewinwilaiporn² Pramot Kudnok³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา (CIPPA Model) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนเม็งรายมหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ
2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาษาจีนก่อนและหลังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 จำนวน 32 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา แบบทดสอบวัดทักษะ
ภาษาจีน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัย
พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา มีประสิทธิภาพ
(E_1 / E_2) เท่ากับ 87.30/92.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และผลการเปรียบเทียบทักษะ
ภาษาจีนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่า
ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะภาษาจีน การจัดการเรียนรู้ รูปแบบซิปปา

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย e-mail: danuphong.che@crru.ac.th
Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

² คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were: 1) to create learning management plans using the CIPPA Model and finding its efficiency for seventh grade students' learning at Mengrai Maharaj Witthayakom School, Mueang district, Chiang Rai province according to the specific criterion of 80/80; and 2) to compare Chinese language skills before and after using the CIPPA Model learning management method. The simple random sampling 32 seventh grade students. The research instruments were learning management plans using the CIPPA Model and a pre- and post-learning achievement test. Data were analyzed by using descriptive statistics such as percentage, mean, and standard deviation. The results showed that: The efficiency value (E_1 / E_2) of the of the learning management plans using the CIPPA Model was at 87.30/92.20, which was higher than the specific criteria of 80/80. Comparative results of students' Chinese language skills before and after organizing learning using the CIPPA Model, it was found that the scores after learning were higher than before learning. Statistically significant at the .05 level.

Keywords: Chinese Language Skills, Learning Management, CIPPA Model

บทนำ

สาธารณรัฐประชาชนจีนนับเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในระบบเศรษฐกิจโลก และการขยายตัวทางการค้า การลงทุน รวมไปถึงการติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศ ส่งผลทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามามีบทบาททั้งในภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก จะเห็นได้จากการที่องค์การสหประชาชาติได้จัดให้ภาษาจีนกลางเป็น 1 ใน 5 ภาษาหลักที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารขององค์การสหประชาชาติ ด้วยความสำคัญของภาษาจีนกลางในเวทีโลก ส่งผลให้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาต่างประเทศในอันดับต้น ๆ ของโลก ที่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนภาษาในหลายประเทศทั่วโลก ไม่น้อยไปกว่าภาษาสำคัญอื่น ๆ (ชนพร ปะดังทะสา และพิรพัฒน์ พวงจิตร, 2564, น. 2) อีกทั้งภาษาจีนกลางมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของไทย ไม่ว่าจะเป็นในด้านของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม รวมไปถึงด้านการศึกษา และในหลายปีที่ผ่านมาภาษาจีนเป็นภาษาที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าคนไทยนิยมเรียน

ภาษาจีนมากขึ้น อีกทั้งยังถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย เช่น ด้านติดต่อทำธุรกิจ ด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เป็นต้น ดังนั้น ผู้ที่มีโอกาสในการศึกษาภาษาจีนถือว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง ไม่เพียงแต่ใช้ภาษาจีนกลางเพื่อการสื่อสารทั่วไปแล้ว ยังสามารถใช้ภาษาเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับบุคคลและระดับประเทศ เช่น การศึกษาความรู้วิทยาการ การประกอบธุรกิจการลงทุน และการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ (พิณพร คงแท่น, 2562, น. 12)

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทยจึงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดภาษาจีนไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนตามความพร้อม และบริบทท้องถิ่น สามารถจัดหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสนใจเรียนภาษาจีน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, น. 210) ปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอยู่ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และในระดับอุดมศึกษา จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาจีน คือ พัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะทางด้านการสื่อสารภาษาจีน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแสดงออก รวมไปถึงการใช้ภาษาจีนในการแสวงหาความรู้ การศึกษา และการประกอบอาชีพ

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบบชิปปาเป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้น รู้สึกตื่นตัว ตื่นใจ มีความจดจ่อผูกพันกับสิ่งที่ทำ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี การสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แนวคิดและแนวทางในการนำไปปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม คือการให้ความสำคัญกับผู้เรียน การให้ผู้เรียนเป็นจุดสนใจ (Center of Attention) หรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ กล่าวคือผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ทิตินา แคมมณี, 2556) การนำการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา จะทำให้นักเรียนสนใจในเนื้อหาวิชาภาษาจีนมากขึ้น และจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่คงทนที่จะส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนดียิ่งขึ้น เนื่องจากลักษณะเด่นของรูปแบบชิปปา คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมาก ผู้เรียนก็จะเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนรู้มาก เกิดความไม่น่าเบื่อในการทำกิจกรรม เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมาก ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานและการเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียน เพราะข้อมูลมาจากผู้เรียนโดยตรง ได้ฝึกปฏิบัติจนชำนาญ ซึ่งเหมาะแก่การเรียนรู้ทางภาษาจีนเป็นอย่างมาก เพราะผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพทางภาษา

ได้เป็นอย่างดี ตามความเหมาะสม กับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข ตลอดจนผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนภาษาจีนมากขึ้น

โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิ เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (เชียงราย-พะเยา) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ที่ให้ความสำคัญกับภาษาจีนเป็นอย่างมาก โดยได้เปิดสอนรายวิชา ภาษาจีนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในทุกห้องเรียน และยังได้เปิดห้องเรียน แผนการเรียนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นจำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งนี้โรงเรียนเม็ງราย มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิยังเป็นโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนานักศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ท้องถิ่น การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ในปีการศึกษา 2564 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิ เมื่อดูจากสถิติของคะแนนในการสอบรายวิชาภาษาจีน พบว่า นักเรียนได้คะแนนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ คือ จากจำนวนนักเรียนในห้อง 32 คน มีนักเรียนสอบผ่านเพียง 10-15 คนเท่านั้น อาจเนื่องจากนักเรียน มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน เนื่องจากวิชาภาษาจีนเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากและปัญหาที่พบ อีกอย่าง คือ ในการเรียนการสอนและการอธิบายเนื้อหาบางจุด รวมไปถึงการทำกิจกรรมในคาบเรียน เมื่อนักเรียนขาดเรียนในช่วงเวลานั้นหรือไม่ตั้งใจฟัง นักเรียนจะตามเนื้อหาไม่ทัน ทำให้ขาดความเข้าใจ ในจุดนั้นไป อีกทั้งพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอีกหลายด้าน เช่น สื่อการเรียนการสอนมีน้อย ระยะเวลาการสอนมีจำกัด เมื่อเรียนในสัปดาห์ต่อไปอาจทำให้นักเรียนจำเนื้อหาของสัปดาห์ที่ผ่านมา ไม่ได้ และขาดความต่อเนื่องในการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีทักษะภาษาจีน ด้านทักษะการฟัง การพูด การเขียน ที่ต่ำกว่าเป้าหมายของโรงเรียน

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิ ด้วยการใช้ วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาษาจีน มุ่งหวังให้นักเรียนมีพื้นฐาน ทางด้านภาษาจีนที่ดี มีเจตคติที่ดีต่อรายวิชาภาษาจีน สามารถนำไปต่อยอดในการเรียนภาษาจีน ในระดับที่สูงขึ้นได้ และยังเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืงรามหาราชวิทยาคม อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาษาจีนด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ก่อนและหลังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืงรามหาราชวิทยาคม อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืงรามหาราชวิทยาคม อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืงรามหาราชวิทยาคม อำเภอมือง จังหวัดเชียงรายมีทักษะภาษาจีนด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนที่สูงขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะภาษาจีน ผู้วิจัยได้นำเนื้อหามาจากหนังสือเรียนรายวิชาภาษาจีน เพื่อนภาษาจีน 中文朋友 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้บทเรียนรวมทั้งสิ้น 5 บทเรียน 5 แผนจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง ดังนี้

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง	我的眼睛。	(ดวงตาของฉัน)
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง	我很胖。	(ฉันอ้วนมาก)
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง	他是我爸爸。	(เขาคือพ่อของฉัน)
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง	这是冰箱。	(นี่คือตู้เย็น)
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง	请安静。	(กรุณาเงียบ)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืงรามหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงราย ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 188 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนเมืงรามหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงราย ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 32 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากโดยใช้
หมูเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ได้ห้องเรียน ม.1/4

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

การจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา

ตัวแปรตาม

ทักษะการเรียนรู้ภาษาจีนหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบซิปปา

วิธีดำเนินงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยออกแบบไว้ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา จำนวน 5 แผน
การจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง ดังนี้

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง 我的眼睛	2 ชั่วโมง
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง 我很胖	2 ชั่วโมง
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง 他是我爸爸	2 ชั่วโมง
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง 这是冰箱	2 ชั่วโมง
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง 请安静	2 ชั่วโมง
รวม	10 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดทักษะภาษาจีนก่อนและหลังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา
แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปาและ
หาคุณภาพเครื่องมือ โดยมีลำดับดังต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตร เอกสาร ตำรา ขอบข่าย สาระภาษาต่างประเทศ (วิชาภาษาจีน)
และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับอธิบายรายวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้
ในหลักสูตร

3.1.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการ
เรียนรู้รูปแบบซิปปา รวมทั้งจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.3 คัดเลือกบทเรียนจากหนังสือแบบเรียน เพื่อนภาษาจีน 中文朋友 ที่ใช้
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา
จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน ตามแนวคิด
ของ ทิศนา ขัมมณี (2556, น. 87 – 89) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้
ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติหรือการแสดงผลงาน

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา จุดประสงค์
การเรียนรู้ ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

เห็นว่าใช้ได้	ให้คะแนน	+1
เห็นว่าไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าใช้ไม่ได้	ให้คะแนน	-1

3.1.6 คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้อง
ตั้งแต่ 0.50 - 1 ซึ่งหมายความว่าแผนจัดการเรียนรู้ในข้อนั้น ๆ สามารถนำไปใช้ได้

3.1.7 คณะผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบและหาค่าความ
สอดคล้องแล้ว แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างและ
หาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ E_1/E_2 ที่กำหนด

3.2 แบบทดสอบวัดทักษะภาษาจีน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.2.1 ศึกษาทฤษฎีการสร้างแบบทดสอบจากเอกสาร ตำรา และการประเมินผลต่าง ๆ

3.2.2 สร้างแบบทดสอบ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
กำหนดการให้คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน

3.2.3 นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์
ความตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

เห็นว่าใช้ได้	ให้คะแนน	+1
เห็นว่าไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าใช้ไม่ได้	ให้คะแนน	-1

3.2.4 คณะผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดทักษะภาษาจีนที่ผ่านการตรวจสอบและ
หาค่าความสอดคล้องแล้ว แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชา
นมีข้อเสนอแนะให้เลือกใช้รูปภาพที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาพร้อมทั้งเพิ่มที่มาของ
รูปภาพ

3.2.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะภาษาจีนที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
ไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2
จำนวน 30 คน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r)

3.2.6 เลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.2-0.8 ถือว่าเป็นข้อสอบ
ที่มีความยากง่ายพอเหมาะและข้อสอบทั้งฉบับควรมีระดับความยากง่ายเฉลี่ยประมาณ 0.5 และ
ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบอิงเกณฑ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00 จำนวน 30 ข้อ

3.2.7 นำแบบทดสอบวัดทักษะภาษาจีนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะภาษาจีนก่อนเรียน จำนวน
30 ข้อ กับกลุ่มตัวอย่างและบันทึกผลคะแนน

4.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา
จนครบ 5 แผนการจัดการเรียนรู้ รวม 10 ชั่วโมง

4.3 ทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะภาษาจีนหลังเรียน จำนวน
30 ข้อ กับกลุ่มตัวอย่าง และบันทึกผลคะแนน

สรุปผลการวิจัย

ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้
รูปแบบชิปปา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา
ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ 70/80

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละของคะแนน
ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1)	50	43.65	2.01	87.30
ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2)	30	27.66	3.08	92.20
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา (E_1/E_2) 87.30/92.20				

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 87.30 และ
ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละ 92.20 ดังนั้น การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
รายวิชาภาษาจีนโดยใช้รูปแบบชิปปา จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.30/92.20 ซึ่งสูงกว่า
เกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะภาษาจีน (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบซิปปา

คะแนน	n	$\bar{x}$	S.D.	t	df	sig
ก่อนเรียน	32	17.31	1.97	11.46	31	0.00
หลังเรียน	32	27.66	0.73			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนเมืงรามหาราชวิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีทักษะภาษาจีนหลังการเรียนโดยใช้รูปแบบซิปปา สูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการจัดการ
เรียนรู้รูปแบบซิปปา มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.30/92.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนเท่ากับร้อยละ 87.30 ของคะแนนเต็มและคะแนนเฉลี่ยจาก
คะแนนหลังเรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปาของนักเรียน เท่ากับร้อยละ 92.20 ของ
คะแนนเต็ม แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรมที่มี
ความเหมาะสม ผ่านกระบวนการสร้างและตรวจสอบ ก่อนที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา มีองค์ประกอบที่ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านทักษะภาษาจีน สามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลาและ
ทำให้ความรู้ความเข้าใจเกิดความคงทนมากยิ่งขึ้นอีกด้วย โดยขั้นตอนการสอนรูปแบบซิปปาทั้ง 7 ขั้นนั้น
ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญและช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาจีน ทั้งด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนเป็น
อย่างดีทั้ง 1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม 2) ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่ 3) ขั้นศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่
และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 4) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) สรุปและ
จัดระเบียบความรู้ 6) ขั้นแสดงผลงาน 7) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้
ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจ และความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัชวาลย์ บัววิคาน (2559,
น. 21 – 23) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวย
ให้เกิดการสร้างความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ คือ ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ เป็นการจัดการ
เรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายและเรียนรู้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการแสวงหา

ความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการศึกษาด้วยตนเอง กระบวนการจัดการ กระบวนการแก้ปัญหา และตัดสินใจ กระบวนการทำงาน กระบวนการอื่น ๆ ทำให้ความรู้ความเข้าใจเกิดความคงทนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร ราวิชัย (2557, น. 14) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรม ตามรูปแบบซิปปา โดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Farm World สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 77.53 และคะแนนหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 77.71 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะทางภาษาจีนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เป็นผู้สร้างความรู้ ได้พัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม ผู้เรียนเกิดความไม่เบื่อในการทำกิจกรรม อีกทั้งยังเป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของตน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานโดยผ่านการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ตามขั้นตอนการสอน เป็น 7 ขั้น ซึ่งพบว่า ผู้เรียนมีความตั้งใจ มีความกระตือรือร้น และสนใจเรียนมากยิ่งขึ้นส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และยังเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน เมื่อผู้เรียนมีความสนใจ การจัดการเรียนการสอนก็เกิดประสิทธิผลสูงขึ้นเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ ทิศนา ขัมมณี (2556, น. 85) และทัศนวรรณ วัฒนรงค์ (2556, น. 5 – 7) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามหลักโมเดลซิปปา มีองค์ประกอบสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ 5 ประการ ครูสามารถเลือกรูปแบบ วิธีสอน กิจกรรมใดก็ได้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบ ทั้ง 5 จึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา เป็นกระบวนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียน มีบทบาทมากในกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วงเดือน รุณฉิมพลี (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเฉลี่ยร้อยละ 77.25 และนักเรียนร้อยละ 78.26 ของจำนวนนักเรียน ทั้งหมด และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ใน

ระดับมากและมีความคิดเห็นสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) นักเรียนชอบการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและกลุ่ม 2) นักเรียนชอบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม และ 3) นักเรียนชอบการฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นความสนใจด้านการเรียน เกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา และทำให้ความรู้ความเข้าใจเกิดความคงทนมากยิ่งขึ้น
2. สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มทักษะทางสังคม การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
3. วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความเป็นกันเองกับนักเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปาในการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่น พัฒนาด้านการอ่าน การเขียน และอื่น ๆ ต่อไป
2. ควรมีการศึกษาระบบการเรียนรู้อย่าง Active learning รูปแบบอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560). กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- เกรียงไกร ราวิชัย. (2557). *ผลการจัดกิจกรรมตามรูปแบบซิปปา (CIPPA Model) โดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ*. สืบค้นจาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=132738&bcid_id=16
- ชัชวาลย์ บัววิคาน. (2559). *การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบซิปปา เรื่อง การเรียงสับเปลี่ยนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. ชลบุรี. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

- ทิศนา แคมมณี. (2556). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพร ปะตังทะสา และพีรพัฒน์ พวงจิตร. (2564). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยเทคนิค
การใช้คำถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนวัชรวิทยา. กำแพงเพชร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พิณพร คงแท่น. (2562). การพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีนกลางสำหรับนักศึกษาสาขาวิชา
ภาษาจีนชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีน. มหาสารคาม: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วงเดือน รุณนิมพลี. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4/3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น โดยใช้
กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา (CIPPA Model). ขอนแก่น: สำนักการศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม.

รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความภาษาไทย.....

ชื่อบทความภาษาอังกฤษ.....

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ชื่อเจ้าของบทความภาษาไทย¹ (ไม่ต้องใส่คำนำหน้า)

ชื่อเจ้าของบทความภาษาอังกฤษ² (ไม่ต้องใส่คำนำหน้า)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

16 Point ตัวหนา

บทคัดย่อ (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

(Font TH Sarabun New 16 Point)

คำสำคัญ:

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

Abstract (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

(Font TH Sarabun New 16 Point)

Keywords:,,,

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

¹ คณะ..... มหาวิทยาลัย..... e-mail.....

² faculty of University of e-mail.....

สามารถระบุ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (corresponding author) และ ผู้ประพันธ์อันดับแรก (first author) ท้าย e-mail ได้ (ถ้ามี)

บทนำ (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ประโยชน์ของการวิจัย (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี) (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ขอบเขตของการวิจัย (ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านเนื้อหาหรือตัวแปร ขอบเขตด้านสถานที่ ขอบเขตด้านระยะเวลา) (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (สรุปประเด็นสำคัญ) (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

กรอบแนวคิดการวิจัย (ถ้ามี) (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

วิธีดำเนินการวิจัย (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา) (ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

.....
เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ผลการวิจัย (เน้นสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์) (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

.....
เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

การอภิปรายผล

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

.....
เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ข้อเสนอแนะ (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ (Font TH Sarabun New 16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป (Font TH Sarabun New 16 Point)

..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

รายการอ้างอิง (เรียงตามอักษร) (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ก.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

ข.....

ค.....

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

- หมายเหตุ :**
1. บทความมีความยาว 12 หน้า แต่ไม่เกิน 15 หน้า กระดาษ A4
 2. รายการอ้างอิงเขียนตามรูปแบบ APA เอกสารที่ไม่มีในเนื้อหาไม่ต้องลงในรายการอ้างอิง
 3. ใช้รูปแบบตัวอักษร **TH Sarabun New** ขนาดตัวหนังสือ 16 Point
 4. ก้นหน้า 1.5 นิ้ว หัวกระดาษ 1.5 นิ้ว ก้นหลัง 1 นิ้ว และ ท้ายกระดาษ 1 นิ้ว
 5. การตั้งแท็บ
_____ 0.6 นิ้ว (ค่าเริ่มต้น)
_____ 0.85 นิ้ว
_____ 1.15 นิ้ว
_____ 1.55 นิ้ว

รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความภาษาไทย.....

ชื่อบทความภาษาอังกฤษ.....

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ชื่อเจ้าของบทความภาษาไทย¹ (ไม่ต้องใส่คำนำหน้า)

ชื่อเจ้าของบทความภาษาอังกฤษ² (ไม่ต้องใส่คำนำหน้า)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

16 Point ตัวหนา

บทคัดย่อ (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

(Font TH Sarabun New 16 Point)

คำสำคัญ:

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

Abstract (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

(Font TH Sarabun New 16 Point)

Keywords:,,

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

¹ คณะ..... มหาวิทยาลัย..... e-mail.....

² faculty of University of e-mail.....

สามารถระบุ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (corresponding author) และ ผู้ประพันธ์อันดับแรก (first author) ท้าย e-mail ได้ (ถ้ามี)

บทนำ (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

.....
.....

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

เนื้อเรื่อง.....

..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

บทสรุป (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

.....
.....

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

รายการอ้างอิง (เรียงตามอักษร) (Font TH Sarabun New 16 Point ตัวหนา)

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

ก.....
..... (Font TH Sarabun New 16 Point)

.....
.....

ข.....
.....

.....
.....

ค.....
.....

.....
.....

เว้น 1 บรรทัด (16 Point)

- หมายเหตุ :
1. บทความมีความยาว 12 หน้า แต่ไม่เกิน 15 หน้า กระดาษ A4
 2. รายการอ้างอิงเขียนตามรูปแบบ APA เอกสารที่ไม่มีในเนื้อหาไม่ต้องลงในรายการอ้างอิง
 3. ใช้รูปแบบตัวอักษร **Th TH Sarabun New** ขนาดตัวหนังสือ 16 Point
 4. ก้นหน้า 1.5 นิ้ว หัวกระดาษ 1.5 นิ้ว ก้นหลัง 1 นิ้ว และ ท้ายกระดาษ 1 นิ้ว
 5. การตั้งแท็บ
_____ 0.6 นิ้ว (ค่าเริ่มต้น)
 _____ 0.85 นิ้ว
 _____ 1.15 นิ้ว
 _____ 1.55 นิ้ว

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

1. หนังสือทั่วไป

1.1 หนังสือทั่วไปผู้แต่งคนเดียว

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
ผู้แต่งชาวไทย		
ชื่อ นามสกุล (ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) วาชิณี ขศปัญญา (2563, น. 27) ** กรณีที่หนังสือไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง โดยให้ลง รายการชื่อหนังสือเป็นรายการแรก โดยพิมพ์ ด้วยอักษรตัวเอน สารานุกรมโลกของเรา (2558, น. 56)	(ชื่อ นามสกุล,ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) (วาชิณี ขศปัญญา, 2563, น. 27) (สารานุกรมโลกของเรา, 2558, น. 56)	ชื่อ นามสกุล, (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ, (พิมพ์ครั้งที่-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. วาชิณี ขศปัญญา. (2563). คำอธิบายกฎหมายลักษณะเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงานจ้างทำของรับขน. นครปฐม: ภูมิการพิมพ์. ** กรณีที่หนังสือไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง โดยให้ลงรายการชื่อหนังสือเป็นรายการแรก และให้ลงรายการ ครั้งที่พิมพ์ ไว้ในวงเล็บตามหลังปีที่พิมพ์ โดยพิมพ์ด้วยอักษรตัวเอน สารานุกรมโลกของเรา. (2558). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
ผู้แต่งชาวต่างประเทศ		
นามสกุล (ปีที่พิมพ์, p. เลขหน้า) นามสกุล (ปีที่พิมพ์, pp. เลขหน้า-เลขหน้า) James (2018, p. 32) The Asian future: Dialogues for change volume 2 (2005, p. 70)	(นามสกุล,ปีที่พิมพ์, p. เลขหน้า) (นามสกุล,ปีที่พิมพ์, pp. เลขหน้า-เลขหน้า) (James, 2018, p. 32) The Asian future: Dialogues for change volume 2 (2005, p. 70)	นามสกุล, อักษรย่อชื่อต้น, (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ, (พิมพ์ครั้งที่-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. ** ให้ลง นามสกุล, ชื่อต้น หรือ นามสกุล, ชื่อต้น ชื่อกลาง (ถ้ามี) โดยชื่อต้นและชื่อกลางให้ใช้อักษร ตัวแรกเป็นตัวย่อ **ชื่อหนังสือด้วยตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้น คำแรกของชื่อหนังสือให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ และ ชื่อเฉพาะ James, L. (2018). Management systems and performance frameworks for sustainability: A road map for sustainably managed. London: Routledge. The Asian future: Dialogues for change volume 2. (2005). London: Zed Books.

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

1.2 หนังสือทั่วไปผู้แต่ง 2 คน

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	หน้าข้อความ	
ผู้แต่งชาวไทย		
ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรก และ ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2 (ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) นลินี ชั่งชาญกุล และ โกสิน ศักรินร์กุล (2562, น. 21)	(ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรก และ ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2, ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) (นลินี ชั่งชาญกุล และ โกสิน ศักรินร์กุล, 2562, น. 21)	ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรก, และ ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2.(ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. (พิมพ์ครั้งที่-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์: นลินี ชั่งชาญกุล, และ โกสิน ศักรินร์กุล. (2562). อาชีวเวชศาสตร์ในเวชปฏิบัติครอบครัว = Occupational medicine in family practice. เชียงใหม่: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ผู้แต่งชาวต่างประเทศ		
นามสกุลผู้แต่งคนแรก and หรือ & นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2 (ปีที่พิมพ์, p. เลขหน้า) นามสกุลผู้แต่งคนแรก and หรือ & นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2 (ปีที่พิมพ์, pp. เลขหน้า-เลขหน้า) Appleyard and Field (2017, pp. 39-41)	(นามสกุลผู้แต่งคนแรก and หรือ & นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2, ปีที่พิมพ์, p. เลขหน้า) (นามสกุลผู้แต่งคนแรก and หรือ & นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2, ปีที่พิมพ์, pp. เลขหน้า-เลขหน้า) (Appleyard and Field, 2017, pp. 39-41)	นามสกุลผู้แต่งคนแรก, อักษรย่อชื่อต้น. อักษรย่อชื่อกกลาง(ถ้ามี)., and หรือ & นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2, อักษรย่อชื่อต้น. อักษรย่อชื่อกกลาง(ถ้ามี). (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. (พิมพ์ครั้งที่-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์: ** and หรือ & ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น และใช้เหมือนกันตลอดทั้งเล่ม Appleyard, D. R., and Field, A. J., Jr. (2017). International economics. (9th ed.). New York, NY: McGraw-Hill Education.

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

1.3 หนังสือทั่วไปผู้แต่ง 3-6 คน

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
การอ้างอิงครั้งแรก ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรก,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 3,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 4,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 5และชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 6(ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) การอ้างอิงครั้งต่อไป ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรกและคนอื่น ๆ(ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) วิทยา ร่ำรวย, ภาควิชา วรรณคดี และ สุวัฒน์ ทองชนากุล (2560, น. 99) วิทยา ร่ำรวย และคนอื่น ๆ (2560, น. 112)	การอ้างอิงครั้งแรก (ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรก,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 3,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 4,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 5และชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 6,ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) การอ้างอิงครั้งต่อไป (ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรกและคนอื่น ๆ,ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) (วิทยา ร่ำรวย, ภาควิชา วรรณคดี และ สุวัฒน์ ทองชนากุล, 2560, น. 99) (วิทยา ร่ำรวย และคนอื่น ๆ, 2560, น. 112)	ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรก,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 3,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 4,ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 5,และชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 6.(ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ.(พิมพ์ครั้งที่-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. วิทยา ร่ำรวย, ภาควิชา วรรณคดี, และ สุวัฒน์ ทองชนากุล. (2560). <i>กวีสู่บรรณารักษาราชินี</i>. กรุงเทพฯ: ชมรมบรรณารักษาราชินี.

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

1.4 หนังสือทั่วไปผู้แต่ง 6 คนขึ้นไป

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
ชื่อ นามสกุล และคนอื่น ๆ (ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า)	(ชื่อ นามสกุล และคนอื่น ๆ, ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า)	ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนแรก, ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 2, ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 3, ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 4, ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 5, ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนที่ 6,... ชื่อ นามสกุลผู้แต่งคนสุดท้าย, (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. (พิมพ์ครั้งที่-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ขนิษฐา นันทบุตร และคนอื่น ๆ (2553, น. 7)	(ขนิษฐา นันทบุตร และคนอื่น ๆ, 2553, น. 7)	ขนิษฐา นันทบุตร, พิรพงษ์ บุญสวัสดิ์กุลชัย, จงกลณี จันทศิริ, นิลภา จิระรัตนวรรณะ, สุคนธ์ วรรณะอมร, แสงเดือน แท่งทองคำ, ... พัฒนา นาคทอง. (2553). <i>ชุดความรู้การพัฒนากลไกและการพัฒนาระบบสุขภาพ ชุมชน โดยชุมชนเพื่อชุมชน</i> . นนทบุรี: เคอะ กราฟิโก ซิสเต็มส์.

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

2. บทความ/บทวิจารณ์

2.1 บทความ/บทวิจารณ์

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
ชื่อนามสกุล(ปีที่พิมพ์,น.เลขหน้าที่อ้างอิง) ** ให้ลงชื่อผู้เขียนบทความ โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการลงรายการชื่อผู้แต่งของหนังสือทั่วไป ** กรณีที่ไม่มีชื่อผู้เขียนบทความ ให้ลงชื่อบทความเป็นรายการแรก	(ชื่อนามสกุล,ปีที่พิมพ์,น.เลขหน้าที่อ้างอิง) ** ให้ลงชื่อผู้เขียนบทความ โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการลงรายการชื่อผู้แต่งของหนังสือทั่วไป ** กรณีที่ไม่มีชื่อผู้เขียนบทความ ให้ลงชื่อบทความเป็นรายการแรก	ชื่อนามสกุล.(ปีที่พิมพ์).ชื่อบทความ.ชื่อวารสาร.เลขของปีที่หรือเล่มที่(เลขของฉบับที่).ระบุนเลขหน้าแรก-หน้าสุดท้ายของบทความ. ** ให้ลงชื่อบทความ โดยไม่ต้องใช้อักษรตัวเอน กรณีที่มีชื่อคอลัมน์อยู่ด้วยให้ลงรายการชื่อคอลัมน์ตามด้วยเครื่องหมายทวิภาค (;) แล้วจึงเป็นชื่อบทความ ** ชื่อวารสาร ปีที่หรือเล่มที่ (Volume) พิมพ์ด้วยอักษรตัวเอน ** เลขของฉบับที่(Number) โดยลงเฉพาะตัวเลขในวงเล็บ ถ้าวารสารชื่อใดไม่ระบุฉบับที่ให้ลงชื่อเดือน หรือฤดู (เช่น Fall Winter ฉบับพิเศษ เป็นต้น) แทนตัวเลขฉบับที่ ** ในกรณีที่บทความนั้นไม่ได้พิมพ์ต่อกันจนจบ แต่มีต่อในหน้าอื่นของวารสารฉบับเดียวกันนั้นอีก ให้ลงเลขหน้าของบทความทั้งหมดโดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (.) คั่น หลังเลขหน้าสุดท้ายให้ใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) ** ในกรณีที่บทความไม่จบในฉบับ ยังมีต่อในฉบับต่อ ๆ ไป ให้ใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) แล้วลงปีที่ ฉบับที่ ของวารสารฉบับต่อ ๆ ไป พร้อมกับเลขหน้า คั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) ทำเช่นนี้จนกว่าบทความนั้นจะจบสมบูรณ์ตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) ** กรณีที่ไม่มีชื่อผู้เขียนบทความ ให้ลงชื่อบทความเป็นรายการแรก
วิศปิตย์ ชัยช่วย (2563, น. 33-34) การพัฒนาแบบแผนการจัดหมวดหมู่เอกสารส่วนบุคคล โดยใช้แนวทางออนโทโลยี (2563, น. 17) Ivanova and Ivanov (2020, pp. 201-202)	(วิศปิตย์ ชัยช่วย, 2563, น. 33-34) (การพัฒนาแบบแผนการจัดหมวดหมู่เอกสารส่วนบุคคล โดยใช้แนวทางออนโทโลยี, 2563, น. 17) (Ivanova and Ivanov, 2020, pp. 201-202)	วิศปิตย์ ชัยช่วย. (2563). การพัฒนาแบบแผนการจัดหมวดหมู่เอกสารส่วนบุคคล โดยใช้แนวทางออนโทโลยี. <i>วารสารสารสนเทศศาสตร์</i>, 38(2), 33-52. การพัฒนาแบบแผนการจัดหมวดหมู่เอกสารส่วนบุคคล โดยใช้แนวทางออนโทโลยี. (2563). <i>วารสารสารสนเทศศาสตร์</i>, 38(2), 15-20. Ivanova, M., and Ivanov, S. (2020). Tourism information technology. <i>Journal of Tourism Futures</i>, 6(2), 201-202.

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

2.2 บทวิจารณ์หนังสือ

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
ชื่อ นามสกุลผู้เขียนบทวิจารณ์ (ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า)	(ชื่อ นามสกุลผู้เขียนบทวิจารณ์, ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า)	ชื่อ นามสกุลผู้เขียนบทวิจารณ์. (ปีที่พิมพ์). วิจารณ์หนังสือ ชื่อหนังสือ, โดย ชื่อผู้แต่งหนังสือ. ชื่อวารสาร, ระบุนเลขของปีที่(ระบุนเลขของฉบับที่), ระบุนเลขหน้าแรก-หน้าสุดท้ายของบทวิจารณ์.
** ให้ลงชื่อผู้เขียนบทวิจารณ์ โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการลง รายการชื่อผู้แต่งของหนังสือทั่วไป	** ให้ลงชื่อผู้เขียนบทวิจารณ์ โดยใช้ หลักเกณฑ์เดียวกันกับการลงรายการ ชื่อผู้แต่งของหนังสือทั่วไป	** ให้ลงชื่อผู้เขียนบทวิจารณ์ โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการลงรายการชื่อผู้แต่งของหนังสือทั่วไป
คุษฎี วรรณมคุษฎี (2560, น. 267- 268)	(คุษฎี วรรณมคุษฎี, 2560, น. 267-268)	คุษฎี วรรณมคุษฎี. (2560). วิจารณ์หนังสือ เมื่อโลกพลิกผัน: การปฏิวัติอุตสาหกรรมจุุดกำเนิดการเมืองและเศรษฐกิจ ยุคปัจจุบัน, โดย คาร์ล โปลานยี. วารสารสมาคมนักวิจัย, 22(1), 267-271.
Withe (2018, pp. 184-185)	(Withe, 2018, pp. 184-185)	Withe, C. (2018). Review of the book Justice: What's the right thing to do?, by M. J. Sandel. <i>Local Administration Journal</i> , 11(1), 181-188.

รูปแบบการอ้างอิง
(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

3. วิทยานิพนธ์

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
เล่มวิทยานิพนธ์		
ชื่อนามสกุล(ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) ประนมพร อุทวิง (2556, น. 250-251) Gardner (2020, p. 152)	(ชื่อนามสกุล,ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) (ประนมพร อุทวิง, 2556, น. 250-251) (Gardner, 2020, p. 152)	ชื่อนามสกุล.(ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์). ชื่อสถาบันการศึกษา. สถานที่พิมพ์. ประนมพร อุทวิง. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดพะเยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย. Gardner, M. (2020). Robotic batting and motion estimation of objects in free flight. (Doctor of Philosophy). Iowa State University. Ames, IA.
วิทยานิพนธ์ออนไลน์ที่สืบค้นจากเว็บไซต์		
ชื่อนามสกุล(ปีที่เผยแพร่) ลดารัตน์ ศศิธร (2558) Gardner (2020)	(ชื่อนามสกุล,ปีที่เผยแพร่) (ลดารัตน์ ศศิธร, 2558) (Gardner, 2020)	ชื่อนามสกุล.(ปีที่เผยแพร่). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์). ชื่อสถาบันการศึกษา. สืบค้นจาก http://www.xxxxxxx ** URL ของเว็บไซต์ (ถ้ายาวเกินไปให้ใส่เฉพาะ URL หลักเท่านั้น) และ ไม่ขีดเส้นใต้ URL ลดารัตน์ ศศิธร. (2558). การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยการจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สืบค้นจาก http://graduate.hu.ac.th/thesis/2558/med/Ladarat.pdf Gardner, M. (2020). Robotic batting and motion estimation of objects in free flight. (Doctor of Philosophy). Iowa State University. Retrieved from https://lib.dr.iastate.edu/etd/17826/

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

5. รายงานการประชุมทางวิชาการ/สัมมนา

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
เอกสารรายงานการประชุมทางวิชาการ/สัมมนา		
ชื่อผู้จัดประชุม.(ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) เครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2555, น. 44-45) สถานิติบัญญัติแห่งชาติ (2550, น.12) Chiang Rai Rajabhat University (2014, p. 55)	(ชื่อผู้จัดประชุม,ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า) (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน, 2555, น. 44-45) (สถานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2550, น.12) (Chiang Rai Rajabhat University, 2014, p. 55)	ชื่อผู้จัดประชุม.(ปีที่พิมพ์). ชื่อรายงาน. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน. (2555). รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) เครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2555: ชุมชนเข้มแข็ง สังคมน่าอยู่ เศรษฐกิจยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. เชียงใหม่: เครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สถานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2550). รายงานการสัมมนา เรื่อง ภาวะ โลกร้อน: สถานการณ์ ปัญหา และทางออก. กรุงเทพฯ: สถานิติบัญญัติแห่งชาติ. Chiang Rai Rajabhat University. (2014). ASEAN Community knowledge networks for the economy, society, culture and environmental stability. Chiangrai: Chiang Rai Rajabhat University.
รายงานการประชุมทางวิชาการ/สัมมนาสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต		
ชื่อผู้จัดประชุม.(ปีที่เผยแพร่) สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (2558) University of Pennsylvania (2014)	(ชื่อผู้จัดประชุม,ปีที่เผยแพร่) (มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. สำนักวิจัย , 2558) (University of Pennsylvania, 2014)	ชื่อผู้จัดประชุม.(ปีที่เผยแพร่). ชื่อรายงาน. สืบค้นจาก http://www.xxxxxxx ** URL ของเว็บไซต์ (ถ้ายาวเกินไปให้ใส่เฉพาะ URL หลักเท่านั้น) และ ไม่ขีดเส้นใต้ URL มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. สำนักวิจัย. (2558). โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง เทคนิคการเขียนโครงการวิจัยอย่างไรให้ได้ทุน. สืบค้นจาก https://research.kbu.ac.th/home/useful/seminar_2557/technique.pdf University of Pennsylvania. (2014). MOOCS4D potential at the bottom of the pyramid. Retrieved from https://www.gse.upenn.edu/pdf/moocs4d/conference_report.pdf

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

6. เอกสาร/สิ่งพิมพ์รัฐบาล หรือ เอกสารทางราชการ

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
เอกสาร/สิ่งพิมพ์รัฐบาล		
ชื่อหน่วยงาน(ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า)	(ชื่อหน่วยงาน,ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า)	ชื่อหน่วยงาน.(ปีที่พิมพ์). ชื่อเอกสาร. (ระบุเลขที่เอกสาร-ถ้ามี) (พิมพ์ครั้งที่-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2556, น. 27)	(กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556, น. 27)	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2556). มติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทะเล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
U.S. Department of Energy (2012, p. 19)	(U.S. Department of Energy, 2012, p. 19)	U.S. Department of Energy. (2012). Wind and solar solutions. (Report No. 90-234-5). Santa Monica, CA: U.S. Department of Energy.
เอกสาร/สิ่งพิมพ์รัฐบาล หรือ เอกสารทางราชการที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต		
ชื่อหน่วยงาน(ปีที่เผยแพร่)	(ชื่อหน่วยงาน,ปีที่เผยแพร่)	ชื่อหน่วยงาน.(ปีที่เผยแพร่). ชื่อเอกสาร. (ระบุเลขที่เอกสาร-ถ้ามี). สืบค้นจาก http://www.xxxxxxx
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2560)	(กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560)	** URL ของเว็บไซต์ (ถ้ายาวเกินไปให้ใส่เฉพาะ URL หลักเท่านั้น) และ ไม่ขีดเส้นใต้ URL
Australian Bureau of Statistics (2017)	(Australian Bureau of Statistics, 2017)	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). เกณฑ์การรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรักษาประเภทถ้ำ. (ทศ 1007.2/123). สืบค้นจาก http://www.ssklocaladmin.go.th/system_files/254/26e6846e15390997bee27c9165243982.pdf
		Australian Bureau of Statistics. (2017). Childhood education and care Australia. (No. 4402.0). Retrieved from http://www.abs.gov.au

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

7. เว็บไซต์

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
เว็บไซต์ไทย		
ชื่อผู้แต่ง(ปีที่เผยแพร่) ** กรณีไม่ระบุชื่อผู้แต่งและ ชื่อเจ้าของเว็บไซต์ได้ ให้ระบุ ชื่อเรื่อง (ตัวเอน) เป็นรายการแรก ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2562) รวมที่เกี่ยวข้องคนนิยมเชียงราย ไปแอ่ว ให้มันใจ (2560) <		

รูปแบบการอ้างอิง

(หมายเหตุ สัญลักษณ์ | ในเอกสารนี้หมายถึง 1 เคาะ)

รูปแบบการลงรายการอ้างอิงอื่น ๆ เพิ่มเติม

การอ้างอิงในเนื้อหา		รายการอ้างอิง (ท้ายเล่ม)
หน้าข้อความ	ระหว่างข้อความ/หลังข้อความ	
การอ้างอิงจากแหล่งรอง (กรณีที่ไม่สามารถหาเอกสารต้นฉบับได้)		
กรณีไม่ใช้เอกสารต้นฉบับ ให้ระบุชื่อผู้แต่งของเอกสารต้นฉบับ และปีพิมพ์ และคำว่า อ้างอิงในสำหรับเอกสารภาษาไทย หรือ as cited in สำหรับเอกสารภาษาอังกฤษ ตามด้วยชื่อผู้แต่งเอกสารทฤษฎีภูมิ ปีพิมพ์ และ เลขหน้า น้ำทิพย์ วิภาวิน (2548 อ้างอิงใน นฤมล เกียรติเกษม, 2556, น. 13)	กรณีไม่ใช้เอกสารต้นฉบับ ให้ระบุชื่อผู้แต่งของเอกสารต้นฉบับ และปีพิมพ์ และคำว่า อ้างอิงในสำหรับเอกสารภาษาไทย หรือ as cited in สำหรับเอกสารภาษาอังกฤษ ตามด้วยชื่อผู้แต่งเอกสารทฤษฎีภูมิ ปีพิมพ์ และ เลขหน้า (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2548 อ้างอิงใน นฤมล เกียรติเกษม, 2556, น. 13)	กรณีไม่ใช้เอกสารต้นฉบับ ให้ลงรายการอ้างอิงหรือบรรณานุกรมของเอกสารทฤษฎีภูมิเท่านั้น นฤมล เกียรติเกษม. (2556). การใช้สารสนเทศของคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
การอ้างอิงในเนื้อหาพร้อมกันหลายรายการ		
** ให้ลงชื่อผู้แต่ง โดยเรียงตามลำดับปีพิมพ์ และใช้คำว่า และ หรือ and คั่นระหว่างเอกสารรายการแรกกับเอกสารรายการที่สอง **กรณีการอ้างมากกว่า 2 รายการ ให้ใช้คำว่า และ หรือ and คั่นหน้าคนสุดท้าย ** กรณี ผู้แต่งคนเดียวกัน และปีที่พิมพ์ต่างกัน ให้เรียงตามปีที่พิมพ์จากน้อยไปมากครั้งด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) น้ำทิพย์ วิภาวิน (2550, น. 11-17, 2561, น. 59)	** ให้ลงชื่อผู้แต่ง โดยเรียงตามลำดับปีพิมพ์ และให้ใช้ เครื่องหมายอฒภาค (;) คั่นระหว่างเอกสารแต่ละเล่ม ** กรณี ผู้แต่งคนเดียวกัน และปีที่พิมพ์ต่างกัน ให้เรียงตามปีที่พิมพ์จากน้อยไปมาก ครั้งด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2550, น. 11-17, 2561, น. 59)	วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิด และกรณีศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ. สมยศ นาวิการ. (2551). การบริหารเชิงกลยุทธ์ = Strategic management. (พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ. ** กรณี ผู้แต่งคนเดียวกัน แต่เอกสารหลายเรื่อง และมีปีที่พิมพ์ต่างกัน น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2550). ห้องสมุดในฝัน. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์. น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2561). การสื่อสารทางวิชาการและการเข้าถึงข้อมูลแบบเสรี. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Graduate School Chiang Rai Rajabhat University

80 หมู่ 9 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
โทรศัพท์/โทรสาร 0-5377-6026
<http://grad.crru.ac.th>